

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. ІВАНА ФРАНКА

МИХАЙЛО РУТИНСЬКИЙ

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК

Київ-2004

ПЕРЕДМОВА

Історія в'їзного й внутрішнього туризму в Україні нараховує багато тисячоліть. Ще на світанку історії до українських берегів прибували з торговими цілями галери з древніх Егеїди й Фінікії (суч. Сирія). Тисячоліття по тому на українських шляхах товпилися купці й подорожні з Генуї і Венеції, тисячами сходилися до сакральних святинь Києво-Печерської і Почаївської лавр прочани з Молдови, Валахії, Білорусі й Росії. Приїжджали на відпочинок й подовгу оздоровлялися імператори найбільшої за всю історію людства Російської імперії, а згодом - і чільники найвищих рангів Советської імперії.

Україна повсякчас "йшла у ногу" з Європою і щодо розвитку організованого рекреаційного туризму та розбудови відповідної інфраструктури. Освоювалися ресурси лікувальних вод і грязей, один за одним "виростали" оздоровчі заклади (Шкло, 1576 р., Саки, 1799 р., Трускавець, 1827 р., Одеса, 1829 р., Євпаторія, 1890 р. і т.д.). Семимильними кроками розвивалася маркетингово-рекламна індустрія популяризації чорноморських курортів. (Напр., до більшовицької революції 1917 року один з найбільш вдалих курортно-туристичних путівників - "Москвичь Г. Черноморское побережье. Иллюстрированный практический путеводитель. Изд. 22-е, испр. и доп. - Петроград: Редакция путеводителей, 1915" - користувався серед споживачів настільки великою популярністю, що до- і перевидавався 21 раз).

Одне лише геопросторове розташування вже саме по собі є, без перебільшення, унікальним туристичним ресурсом, що визначає Україну як велику туристичну державу. Простягаючись від тінистих пралісів Полісся до величних гірських узвиш'я і сонячного субтропічного узбережжя Південного берега Криму, від лісистих Карпат до квітчастих "островів" цілинного донецького степу, Україна володіє потужним природоресурсним потенціалом розвитку туризму. Унікальна Трипільська спадщина

IУ-ІН тис. до Р.Х.; "степові піраміди", мегалітичні споруди і кам'яні фундаменти укріплених городищ войовничих індоарійських племен II тис. до Р.Х., що доходили походами до Великобританії, Єгипту, Індії; архітектурно-мистецька спадщина еллінської цивілізації і кургани царів Великої Скіфії I тис. до Р.Х.; городища давніх слов'ян й старокняжі міста Русі-України I тис. - I-ої третини II тис; пам'ятки козацької доби й самобутньої духовно-матеріальної культури українського народу, а зрештою й екзотична для іноземного туриста спадщина комуністичної доби творять багату історико-культурний потенціал розвитку туризму. Третьою вагомою передумовою розвитку туризму в нашій державі є доволі розгалужена туристична індустрія й *бажання* національних бізнес-кіл працювати за сучасними стандартами світової індустрії туризму.

Курс "Географія туризму України" охоплює широке коло питань вивчення:

- теоретико-методичного арсеналу українознавчо-геотуристських досліджень;
- різноаспектних природної і суспільної складових національного туристичного потенціалу;
- характерних рис та особливостей геопросторової організації туристичного комплексу держави і її окремих регіонів;
- існуючих проблем і перспектив становлення в Україні модерної туріндустрії та повноцінної інтеграції її в глобальну мережу світової індустрії туризму.

Названа вище сукупність теоретико-методологічних і прикладних рис *туризму в Україні* як вагомого соціально-економіко-географічного аспекту людської життєдіяльності окреслює дисциплінарний предмет відповідного вузівського курсу в структурі навчальної програми фахової підготовки *менеджерів туризму*.

Навчально-методичний посібник з курсу "Географія туризму України" розроблено для спеціалізованої фахової

підготовки студентів ВУЗів України, які навчаються за спеціальністю "*туризм*" та спеціалізацією "*менеджмент туризму*".

Мета курсу: сформувати в студентів, що опановують професію менеджерів туризму, фаховий світогляд й базовий рівень знань щодо геопросторових аспектів організації і функціонування національного туристичного комплексу в контексті його ринково-економічної модернізації й глобалізаційного входження в світову індустрію туризму.

Курс "Географія туризму України" розрахований на аудиторну і самостійну (домашню) роботу студента. З метою якіснішого засвоєння лекційного матеріалу, детальнішого розгляду ключових тем курсу та з урахуванням підготовки менеджерів, що займатимуться практичною організацією туристичного бізнесу в Україні, 24 год. (44 %) академічного часу відведено на семінарські й практичні заняття.

Фахові знання, набуті студентами впродовж вивчення курсу "Географія туризму України", в подальшому закріплюються під час проведення літньої краєзнавчої туристичної практики.

Поточний та підсумовуючий контроль якості знань та практичних умінь, набутих у процесі вивчення курсу "Географія туризму України", здійснюється шляхом:

- поточного контрольного-тестового моніторингу успішності засвоєння навчального матеріалу;
- бального оцінювання знань, набутих в процесі підготовки семінарських занять, та умінь, проявлених у процесі виконання практичних робіт;
- підсумовуючого контролю обсягу набутих знань.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ КУРСУ:

Частина I. ГЕОТУРИСТИКА В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО ГЕОГРАФІЧНОГО УКРАЇНОЗНАВСТВА

Тема 1. Географія туризму України як наукова дисципліна й окремий напрямок суспільно-географічного українознавства. Об'єкт, предмет та основні завдання наукової дисципліни. Загальнонаціональний, регіональний та локальний рівні українознавчо-геотуристських досліджень.

Тема 2. Історична періодизація і наукова спадщина українознавчо-геотуристських досліджень: персонали, найвідоміші праці.

Тема 3. Теоретико-методологічна міждисциплінарність геотуристики. Система основних методів досліджень. Сучасні суспільно-ринкові запити щодо змісту та прикладної об'єкт-предметної націленості національних геотуристських досліджень.

Частина II. ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНІ РИСИ ГЕОПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Тема 4. В'їзний та внутрішній туристичні потоки. Часова динаміка, структурний (за видами/цілями туризму) та геопросторовий розподіл туристичного потоку.

Тема 5. Ресурсний потенціал туристичного комплексу України.

Тема 6. Геотуристичні аспекти організації та функціонування підприємств санаторно-курортного господарства України.

Тема 7. Геотуристичні аспекти організації та функціонування підприємств тимчасового проживання, харчування й дозвілля.

Частина III. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕОПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Тема 8. Регіональна диспропорція ресурсного й інфраструктурного потенціалу національного туристичного комплексу. Проблеми інтегрального туристського районування України.

Тема 9. Західно-Поліський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.

Тема 10. Центральнo-Поліський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.

Тема 11. Північно-Східний економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.

Тема 12. Карпатський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.

Тема 13. Подільський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.

Тема 14. Центральнo-Український економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.

Тема 15. Придніпровський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.

Тема 16. Донецький економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.

Тема 17. Причорноморський (без АР Крим) економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.

Тема 18. Крим: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.

Частина IV. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Тема 19. Відродження масового спортивно-оздоровчого й екскурсійно-українознавчого *дитячого туризму* в контексті національної консолідації й формування підвалин майбутнього Української держави.

Тема 20. Майбутнє соціального туризму. Право на лікувально-реабілітаційний туризм для соціально незахищених верств населення України: пошук ринково-адаптованих механізмів державної підтримки соціального туризму.

Тема 21. Становлення сільського зеленого туризму як однієї з провідних субгалузей міжнародно-туристичної спеціалізації України. Невичерпність агротуристичного потенціалу з огляду на традиції гостинності й збережену етнічну самобутність українського народу. Проблеми сертифікації на відповідність євростандартам та входження в спільноєвропейську корпоративну агротуристичну мережу.

Тема 22. Стратегічні завдання ,і пріоритети держави в напрямі стимулювання в'їзного туризму. Приватизація і корпоратизація в національному туристичному бізнесі. Стратегія перетворення в'їзного туризму на вагоме джерело наповнення державного бюджету.

Розподіл годин за тематичними розділами і видами занять для стаціонарної форми навчання (Навчально-методичний план курсу)

№	Назва розділу	Лекції	Семінарські з-тя	Практичні з-тя	Самостійна роб.
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Географія туризму України як наукова дисципліна й окремих напрямків суспільно-географічного українознавства. Об'єкт, предмет та основні завдання наукової дисципліни. Загальнонаціональний, регіональний та локальний рівні українознавчо-геотуристських досліджень.	1			
2	Тема 2. Історична періодизація і наукова спадщина українознавчо-геотуристських досліджень: персоналії, найвідоміші праці.	1			
3	Тема 3. Теоретико-методологічна міждисциплінарність геотуристики. Система основних методів досліджень. Сучасні суспільно-ринкові запити щодо змісту та прикладної об'єкт-предметної націленості національних геотуристських досліджень.	1,5			
4	Тема 4. В'їзний та внутрішній туристичні потоки. Часова динаміка, структурний (за видами/цілями туризму) та геопросторовий розподіл туристичного потоку.	1,5			
5	Практична робота № 1. Загальні тенденції розвитку туризму в Україні.			2	4
6	Тема 5. Ресурсний потенціал туристичного комплексу України.	1,5			
7	Практична робота № 2. Загальні тенденції розвитку закладів стаціонарного туризму в Україні.			2	4
8	Тема 6. Геотуристичні аспекти організації та функціонування підприємств санаторно-курортного господарства України.	1,5			
9	Практична робота № 3. Географія закладів стаціонарного туризму та рекреації в Україні.			2	4

Продовження навчально-методичного плану курсу

1	2	3	4	5	6
10	Тема 7. Геотуристичні аспекти організації та функціонування підприємств тимчасового проживання, харчування й дозвілля.	1,5			
11	Практична робота № 4. Географія розвитку готельної інфраструктури в Україні.			2	4
12	Практична робота № 5. Географія розвитку ресторанного господарства в Україні.			2	4
13	Тема 8. Регіональна диспропорція ресурсного й інфраструктурного потенціалу національного туристичного комплексу. Проблеми інтегрального туристського районування України.	1,5			
14	Тема 9. Західно-Поліський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.	1,5			
15	Тема 10. Центральні-Поліський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.	1,5			
16	Тема 11. Північно-Східний економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.	1,5			
17	Семінарське заняття №1. Туристичний потенціал Центральної і Північно-Східної України.		2		4
18	Тема 12. Карпатський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.	1,5			
19	Семінарське заняття №2. Туристичний потенціал західноукраїнського регіону.		2		4
20	Тема 13. Подільський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.	1,5			
21	Тема 14. Центральні-Український економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.	1,5			

Продовження навчально-методичного плану курсу

	2	3	4	5	6
22	Тема 15. Придніпровський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.	1,5			
23	Тема 16. Донецький економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.	1,5			
>4	Семінарське заняття №3. Туристичний потенціал Приазов'я.		2		4
!5	Тема 17. Причорноморський (без АР Крим) економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.	1,5			
26	Семінарське заняття №4. Туристичний потенціал Західного Причорномор'я.		2		4
27	Тема 18. Крим: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.	1,5			
28	Семінарське заняття №5. Туристичний потенціал Криму.		2		4
29	Практична робота №6. Розробка екскурсійно-українознавчого туру			2	10
30	Тема 19. Відродження масового спортивно-оздоровчого й екскурсійно-українознавчого <i>дитячого туризму</i> в контексті національної консолідації й формування підвалин майбутнього Української держави.	1			
31	Практична робота № 7. Географія закладів стаціонарного відпочинку дітей в Україні.			2	4
32	Тема 20. Майбутнє соціального туризму. Право на лікувально-реабілітаційний туризм для соціально незахищених верств населення :пошук ринково-адаптованих механізмів державної підтримки соціального туризму.	1			

Продовження навчально-методичного плану курсу

1	2	3	4	5	6
33	Тема 21. Становлення агротуризму як однієї з провідних субгалузей міжнародно-туристичної спеціалізації України. Невичерпність агротуристичного потенціалу з огляду на традиції гостинності й збережену етнічну самобутність українського народу. Проблеми сертифікації на відповідність євростандартам та входження в спільно-європейську корпоративну агротуристичну мережу.	1			
34	Тема 22. Стратегічні завдання і пріоритети держави в напрямі стимулювання в'їзного туризму. Приватизація і корпоратизація в національному туристичному бізнесі. Стратегія перетворення в'їзного туризму на вагоме джерело наповнення державного бюджету.	1			
	Кількість годин на окремі види занять	30	10	14	54
	Загальна кількість годин на опанування курсу	108			

Частина I. ГЕОТУРИСТИКА В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО ГЕОГРАФІЧНОГО УКРАЇНОЗНАВСТВА

Тема 1. Географія туризму України як наукова дисципліна її окремий напрямок суспільно-географічного українознавства. Об'єкт, предмет та основні завдання наукової дисципліни. Загальнонаціональний, регіональний та локальний рівні українознавчо-геотуристських досліджень

Географія туризму України - наукова дисципліна, що вивчає національні особливості функціональної і геопросторової організації туризму як суспільного явища і важливої галузі і народногосподарського комплексу.

Місце геотуристики в системі напрямів суспільно-географічного українознавства. Проблема синтезу комерційно-ринкового й власне українознавчого аспектів об'єкт-предметної ^орієнтованості сучасної географії туризму України.

Загальний об'єкт дослідження: сукупність природних і суспільних складових організації державного геопростору України, що мають відношення до туризму як суспільного явища і галузі народногосподарського комплексу.

Предметом українознавчо-геотуристських досліджень виступають спонукальні, інформаційні, природо- й соціоресурсні, інфраструктурні, управлінські, маркетингові, інвестиційно-комерційні, мікро- і макроекономічні, соціокультурні, геополітичні та інші аспекти туризму в Українській державі.

Загальнонаціональний, регіональний і локальний (краєзнавчий) рівні українознавчо-геотуристських досліджень та їх найактуальніші об'єкт-предметні дослідницькі орієнтири.

Основна література до теми:

1. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. - К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1998. - 130 с.
2. Бочковський О.І. Вступ до націології. - Мюнхен: УТП, 1992. - 340 с.
3. Кононенко П.П. Українознавство. - К.: Либідь, 1996. - 284 с.
4. Крисаченко В.С. Українознавство: Хрестоматія-посібник: У 2-х кн. - К.: Либідь, 1997
5. Пирожник И.И. Основы географии туризма и экскурсионного обслуживания: Учеб. пособ. - Минск: Университетское, 1985. - 253 с.
6. Путрик Ю., Свешников В. Туризм глазами географа. - М.:Мысль, 1986. - 158 с.
7. Шаблій О.І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. - Львів: ЛНУ імені І.Франка, 2001. - 744.
8. Warzynska J., Jackowski A. Podstawy geografii turystyki. - Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PAN, 1978. - 334 s.
9. Kowalczyk A. Geografia turystyki. - Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2001. - 287 s.

Тема 2. Історична періодизація і наукова спадщина українознавчо-геотуристських досліджень: персоналі, найвідоміші праці

I. Донауково-описовий період (від найдавніших описів території України до XVIII століття). Першим іноземним туристом, який документально зафіксував своє перебування на території України, вважається логограф Геродот з Галікарнасу.

II. Період комплексного статистично-географічного, етнографічного, ресурсно-геологічного, медико-курорто-

логічного вивчення території України (XVIII - 1-а пол. XX століття).

III. Період розробки фундаментальних наукових положень ісоретико-методологічної бази "Радянської рекреаційної географії" (1950-1980-ті роки).

IV. Сучасний період виокремлення і становлення *географії туризму України* в самостійну наукову дисципліну внаслідок і юстнекласичної диференціації рекреаційно-географічної науки і географічного українознавства (від часу появи на політико-ісографічній карті світу незалежної Української держави).

Основна література до теми:

1. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. - К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1998. - 130 с.
2. Енциклопедія етнокультурознавства. 4.2. Українська національна культура у просторі і часі / Ю.Римаренко, В.Кремень, В.Чернець, Л.Шкляр. - К., 2002
3. Сосса Р.І. Історія картографування території України. Від найдавніших часів до 1920 року. - К.: Наукова думка, 2000. - 247 с.
4. Федорченко В.К., Дьорова Т.А. Історія туризму в Україні: Навч. посіб. - К: Вища школа, 2002

Тема 3. Теоретико-методологічна міждисциплінарність і еотуристики. Система основних методів досліджень. Сучасні суспільно-ринкові запити щодо змісту та прикладної об'єкт-предметної націленості національних геотуристських досліджень

Різновекторність національних геотуристських досліджень і системна методологія науки. Індуктивний і дедуктивний підходи в геотуристиці. Основні дослідницькі методи географічної науки:

М.Рутинський

польові, логіко-аналітичні, логіко-математичні, картографічні і геоінформаційні.

Українознавча міждисциплінарність національної геотуристички => залучення в дослідницький арсенал географії туризму теоретико-методичних напрацювань політології, макроекономіки, менеджменту, маркетингології, соціології, культурології, етнології, психології, медицини.

Суспільні запити щодо об'єкт-предметної націленості й змісту геотуристських досліджень. Сучасні ринкові трансформації туристичного комплексу України; проєкція в майбутнє. Спектр актуальних проблем локального рівня прикладних геотуристських досліджень.

Вироблення конкретнодисциплінарних методів та уніфікованих методик українознавчо-геотуристських досліджень як одне з найактуальніших завдань наукової дисципліни в ХХІ столітті.

7. Коу/аісгук А. Оео§гайга йігугти. - Шагзгалуа:

Основна література до теми:

1. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреаології та рекреаційної географії. - К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1998. - 130 с.
2. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України. - Львів, 1997. - 259 с.
3. Мороз С.А., Онопрієнко В.І., Бортник С.Ю. Методологія географічної науки. - К.: Заповіт, 1997. - 333 с.
4. Шаблій О.І. Математичні методи і моделі в соціально-економічній географії: Текст лекцій. - Львів: Світ, 1991
5. Шаблій О.І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. - Львів: ЛНУ імені І.Франка, 2001. - 744.
6. \Ўаг2упзкаТ., }аско\узкі А. Росізіадау §ео§гапі йігугти. - \Ўаг5га\уа:'\Ўуа.Маико\уе РАМ, 1978. - 334 з.

**Частина II. ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНІ РИСИ
І ЕОПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОГО
КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

Тема 4. В'їздний та внутрішній туристичні потоки. Часова динаміка, структурний (за видами/цілями туризму) та ієрархічний розподіл туристичного потоку

Туристичний потік як об'єкт дослідження геотуристички. (структура туристичного потоку за видами туризму (культурно-пізнавальний, спортивно-оздоровчий, етносентиментальний, конгресний, діловий тощо).

В'їздний туризм за роки державної незалежності України => (рушення й тенденції змін:

- обсягу в'їзного потоку,
- структури національної приналежності іноземних відвідувачів України,
- цілей, що їх переслідували гості України.

Статистичні тренди й маркетингово-аналітичні прогнози перспектив розвитку в'їзного туризму.

Геопросторовий розподіл в'їзного туристичного потоку. Карто-графічний метод геотуристського вивчення закономірностей просторового розподілу щільності обсягу туробороту; місць і місцевостей, що користуються найбільшою популярністю серед відвідувачів України. Доцільність і стратегічні напрями геопросторової диверсифікації в'їзного туристичного потоку в Україні.

Внутрішньодержавний туристичний потік => ситуація до і після здобуття Україною державної суверенності. Аналіз причин занепаду внутрішнього туризму в Україні. Статистико-геотуристський аналіз внутрішнього туризму в Україні станом на початок XXI століття.

Маркетингово-аналітичні прогнози перспектив розвитку внутрішнього туризму в розрізі кожного з сегментів видової (цільової) структури туристичного потоку.

Геопросторовий розподіл внутрішнього туристичного потоку. Карта щільності обсягу внутрішнього туробороту. Внутрішньо-туристичні "осі" України та закономірності просторового розподілу українських туристів. Регіони-донори, регіони-акцептори. Місця і місцевості, що користуються найбільшою популярністю серед українських туристів. Доцільність і стратегічні напрямки геопросторової диверсифікації внутрішньодержавного туристичного потоку.

Основна література до теми:

1. Виноградская А. Развитие туристического бизнеса в Украине // Бизнес-информ, 1999. - № 9-Ю. - с.122-127
2. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України. - Львів, 1997. - 259 с.
3. Туризм в Україні. Статистичний бюллетень. - К.: Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму України, 2000. - 30 с.

Тема 5. Ресурсний потенціал туристичного комплексу України

Поняття "ресурсний потенціал національного туристичного комплексу" та змістовна багатовимірність його тлумачення. Основні складові ресурсно-туристичного потенціалу держави:

- *Природна* { а) ландшафтно-(аква/тери)торіальна, б) природно-мінеральна, в) природно-кліматична};
- *Історична* { а) монументально-архітектурна й архітек турно-містобудівна (в т.ч. палацово-паркові ансамблі), б) археологічні комплекси, в) музейно-колекційна };

- *Сакрально-культова*;
- *Етнокультурна*;
Модерно-культурна {театри, кінопалаці, нічні клуби, казино й сукупність інших закладів масового дозвілля};
- *Соціально-економічна* { а) працересурсна й кадрова, б) інфраструктурна, в) соціально-кліматична (напр., криміногенна), з) діяльно-підприємницька};
- *Політична*.

Загальний зонально-регіональний огляд ресурсного потенціалу туристичного комплексу України.

Основна література до теми:

1. Данилюк А.Г. Поклонися народному зодчому. Етнографічні нариси про народну архітектуру України. - Львів: Свічадо, 1995
2. Заповідники і національні природні парки України / Мінекобезпеки України. - К.: Вища школа, 1999. - 232 с.
3. Калитюк В.А. Рекреаційно-туристичний комплекс в умовах ринку.- Львів, 1999. - 162 с.
4. Курортні ресурси України / За ред. М.В.Лободи. - К.: ТАМЕД, 1999. - 344 с.
5. Національна система туристсько-екскурсійних маршрутів "Намісто Славутича". - Київ, 1998. - 401 с.
6. Пам'ятки архітектури та містобудування України. Довідник Державного реєстру національного культурного надбання. - Київ: Техніка, 2000
7. Туристичні ресурси України / Під ред. О.І.Лугова. - К: Інститут туризму федерації профспілок України, 1996. -352 с.
8. Царфис П.Г. География природных лечебных богатств СССР (курортологические аспекты). - М.: Мысль, 1986. -337 с.
9. Бир: // \у\у.іоиг.сот.иаДоигш\у\у/тизеит.гііт

Тема 6. Геотуристичні аспекти організації та функціонування підприємств санаторно-курортного господарства України

Санаторно-курортне господарство України: історія розвитку, сучасний стан в нових ринково-економічних умовах господарювання.

Курортологічна вивченість території України. Унікальність, багатство й різноманітність курортних ресурсів держави.

Категорії підприємств національного санаторно-курортного фонду:

- санаторії і пансіонати з лікуванням,
- санаторії-профілакторії,
- будинки та пансіонати відпочинку,
- бази відпочинку,
- приватні клініки.

Типологічна характеристика особливостей функціонального профілю різних категорій підприємств національного санаторно-курортного фонду.

Географія санаторно-курортного господарства України. Чинники геопросторової організації національного санаторно-курортного господарства. Регіональні особливості та тенденції змін геопросторової організації (спрощення/ускладнення) санаторно-курортного господарства України.

Маркетингово-аналітичні дослідження рівня конкурентоздатності груп підприємств національного санаторно-курортного господарства на внутрішньо- та зовнішньотуристичному ринках.

Перспективи субгалузі в XXI столітті.

Основна література до теми:

1. Курортні ресурси України / За ред. М.В.Лободи. - К.: ТАМЕД, 1999. - 344 с.
2. Туристичні ресурси України / Під ред. О.І.Лугова. - К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1996. -352 с.
3. Шалковский И.П., Голуб Т.Д., Жарникова Л.П. Профсоюзне здоров'я України. - К.: Здоров'я, 1987. - 336 с.
4. Бир^Доигсотраз.су.икгіеі.пеі/запаіогу.рЪр
5. Бир:/\у\у\¥.1;оиг.сот.иаДоиг\¥\у\¥/рап\$юп.п1:т

Тема 7. Геотуристичні аспекти організації та функціонування підприємств тимчасового проживання, харчування й дозвілля

Готельне господарство України: історія розвитку, сучасний стан в нових ринково-економічних умовах господарювання.

Готельна мережа держави: географічна характеристика. Регіональні особливості та тенденції змін геопросторової організації (спрощення/ускладнення) готельного господарства України.

Категорії підприємств готельного господарства => відповідність спектру турпослуг й рівня обслуговування категорійній "(ірквості" готелю.

Міжнародна сертифікація підприємств готельного господарства; проблеми завоювання популярності серед клієнтів.

Глобалізація готельного бізнесу і Україна. Неминучість і ранснаціонально-корпоративного "поглинання" мережі 11.пі престижніших українських готелів. Стратегії "виживання" дрібних і середніх українських готелів у гостроконкурентному р п н ковому середовищі.

Перспективи розвитку субгалузі в XXI столітті.

М.Ругинський

Ресторанне господарство України: історія розвитку, сучасний стан в нових ринково-економічних умовах господарювання.

Ресторанна мережа держави: географічна характеристика. Регіональні особливості та тенденції змін геопросторової організації (спрощення/ускладнення) ресторанного господарства України.

Категорії підприємств ресторанного господарства: дрібна (сезонна) харчовня, їдальня, кафе, бар, ресторан => відповідність спектру послуг й рівня обслуговування категорії закладу харчування.

Проблеми сертифікації та контролю якості обслуговування.

Глобалізація ресторанного бізнесу і Україна. Неминучість транснаціонально-корпоративного "поглинання" мережі найпрестижніших українських ресторанів. Стратегії "виживання" дрібних і середніх українських ресторанів і рестораничків у гостроконкурентному ринковому середовищі. Франчайзинг у ресторанному бізнесі як найефективніший спосіб конкурентного пристосування до традиційних уподобань іноземного туриста.

Перспективи розвитку субгалузі в XXI столітті.

Індустрія дозвілля (розваг): класика і модерн. Типологія підприємств національної індустрії дозвілля. Урбогеографічні чинники територіальної організації субгалузі.

Перспективи розвитку субгалузі в XXI столітті.

Основна література до теми:

1. Байлик С.И. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, сертификация. - К.: ВИРА-Р, Альтпрес, 2001. -208 с.
2. Браймер Р.А. Основы управления в индустрии гостеприимства / Пер. с англ. - М.: Аспект-Пресс, 1995. - 382 с.

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

3. Громадське харчування і туристична індустрія у ринкових умовах:: 3б. наук, праць. - Київ, 2001. - 238 с.
4. Курортні ресурси України / За ред. М.В.Лободи. - К.: ТАМЕД, 1999. - 344 с.
5. Марущак Т.П. Франчайзинг як організаційна форма підприємств готельного господарства: перспективи розвитку в Україні // Економіка і підприємництво: стан та перспективи: 3б. наук, праць. - К.: КНТЕУ, 2001. -с.358-362
6. Уокер Дж.Р. Введение в гостеприимство / Пер. с англ. - М.: ЮНИТИ, 1999. - 463 с.
7. пир:/Доигсотра5.су.икг1е1.пеі/Бо1:е15.рпр
8. п£гр:/^у\^\^.;оиг.сот.иа/1;оиг\¥у\у/пог.е1.пг.т
9. пігр:/^у\у\у.икгате-пог.е1.сот
10. Бир:/^¥\у\у.а11-по1:е15.сот.иа

**Частина III. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ
ГЕОПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОГО
КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

**Тема 8. Регіональна диспропорція ресурсного й
інфра-структурного потенціалу національного туристичного
комплексу. Проблеми інтегрального туристського
районування України**

Географічна регіоналістика <—і—> геотуристика (географія туризму): міждисциплінарне схрещення дослідницьких інтересів.

Залежність стану освоєння туристичного потенціалу й рівня розвитку відповідної споживчо-туристичної інфраструктури від загального суспільно-економічного рівня розвитку продуктивних сил регіону.

Суспільно-географічна характеристика регіональних диспропорцій розвитку національного туристичного комплексу. Причини виявлених регіональних диспропорцій.

Геотуристське районування території України в єдиній концепційно-методологічній системі суспільно-географічного районування держави. Існуючі підходи та окремі наукові напрацювання в царині туристського (рекреаційно-туристського) районування України. Критика найвідоміших схем районування, напрацьованих у досуверенний період (до 1992 року) історії держави.

Концепційні й методичні проблеми інтегрального туристського районування Української держави з урахуванням наявних тенденцій поглиблення ринково-економічної реструктуризації й реорганізації національного туристичного комплексу, а також сучасних реалій міжнародно-туристичної спеціалізації України на глобальному ринку світової індустрії туризму.

Основна література до теми:

1. Бейдик О.О. Рекреаційне районування // ГЕУ, в 3-х т. - К.: Вид-во ім.М.П.Бажана, 1990. - т.3. - с.120
2. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії. - К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1998. - 130 с.
3. Курортні ресурси України / За ред. М.В.Лободи - К : ТАМЕД, 1999. - 344 с.
4. Симоненко Б.К. Регіони України: проблеми розвитку. - К.: Наукова думка, **1997**

**ЗАВДАННЯ ПРОМІЖНОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ
УСПІШНОСТІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ЛЕКЦІЙНОГО
МАТЕРІАЛУ КУРСУ (Теми 1 -8)**

1. Географія туризму України - це:

- а) вузький прикладний напрямок у складі соціально-економічної географії України.
- б) міждисциплінарний напрямок у складі суспільно-географічного українознавства.

2. Специфічним методом геотуристських досліджень слід вважати:

- а) польові географічні дослідження,
- б) територіальне проектування рекреаційно-туристичних систем,
- в) ПС-моделювання,
- г) анкетування туристів.

3. Першим географічно-туристичним описом українських земель вважається:

- а) "Одіссея" Гомера,
- б) "Історії" Геродота,
- в) "Географія" Страбона.

4. Туристичний потік - це:

- а) об'єкт дослідження геотуристички,
- б) напрям руху туристичних груп.

5. Основною категорією рекреаційних закладів сезонного типу, що безпосередньо підпорядковані іншим суб'єктам господарської діяльності (підприємствам, установам, відомствам), є:

- а) санаторій (або пансіонат) з лікуванням,
- б) санаторій-профілакторій,

н) будинок чи пансіонат відпочинку, і)
база відпочинку.

(і. Під геопросторовою диверсифікацією туристичного потоку розуміють:

- а) розширення площ територій, які користуються популярністю серед туристів,
- б) нормування обсягу туристичного потоку в ту чи іншу "і очку" державного геопростору України,
- в) створення нових баз, об'єктів та територій для організації туризму,
- г) свій варіант.

7. Об'єктом дослідження географії туризму України є:

- а) сукупність підприємств туристичної індустрії як важлива галузь національної економіки,
- б) суспільні аспекти туристичного руху в державі,
- в) просторові аспекти організації туризму.

8. Внутрішнім туризмом вважається:

- а) туризм у межах країни проживання,
- б) туризм у межах регіону проживання,
- в) туризм у межах області проживання.

9. Етносентиментальний туристичний потік в Україну формується за рахунок:

- а) української діаспори,
- б) іноземних громадян, у яких з Україною пов'язані особливі спогади,
- в) туристів різних національностей (етносів), що перебувають на території України тривалий час,
- г) громадян України, які тривалий час працюють поза межами України.

10. Ресурсний потенціал туристичного комплексу України - це:

- а) всі види ресурсів, що використовуються для створення національного турпродукту,
- б) природні ресурси (пляжні, гірські, бальнеологічні тощо), що використовуються в цілях організації туризму,
- в) та частина фінансових ресурсів держави, що формується за рахунок функціонування національного туристичного комплексу.

11. Функціональна структура туристичного потоку - це:

- а) розподіл туристів на вікові та соціальні групи,
- б) розподіл туристів за метою туризму,
- в) геопросторовий розподіл туристів.

12. Санаторно-курортні підприємства входять до складу:

- а) рекреаційного комплексу,
- б) туристичного комплексу,
- в) готельного комплексу.

13. Геопросторош "осі" внутрішньодержавного розподілу туристичних потоків проходять через міста:

- а) Львів-Київ-Запоріжжя-Одеса,
- б) Львів-Київ-Одеса-Сімферополь,
- в) Харків- Київ-Одеса-Львів.

14. Оздоровчий комплекс, розташований на території з унікальними рекреаційними ресурсами, що виступають основним компонентом технології інтенсивного оздоровлення рекреантів, називається:

- а) санаторії (або пансіонат) з лікуванням,
- б) санаторій-профілакторій,
- в) будинок чи пансіонат відпочинку,
- г) база відпочинку.

15. Загальне геотуристське районування території України здійснюється за критеріями:

- а) зведених порайонних показників загального обсягу і туристообороту,
- б) порайонної специфіки набору й геопросторової щільності мережі різноманітних туристичних закладів і об'єктів туризму.
- в) інтегральними.

16. Основною (за сумарним обсягом туристичного потоку) і туристичною "віссю" держави є:

- а) Київ-Одеса,
- б) Київ-Сімферополь.
- в) Київ-Чоп,
- г) Львів-Одеса.

17. Сучасні зрушення в структурі і геопросторовій організації закладів ресторанного господарства України відбуваються в основному за рахунок:

- а) приватизації наявного фонду закладів ресторанного господарства,
- б) агресивного просування на національний ринок закладів іноземними стилями (американським, китайським і ін.)
- <-старанного обслуговування,
- в) активного розвитку інноваційних закладів, у яких лдання спектру ресторанних ПОСЛУГ поєднано з іншими нірмами дозвілля (інтернет-кафе, нічні клуби тощо).

18. Оздоровчо-рекреаційні заклади, розміщені неподалік

- < повного місця праці рекреантів, відносяться до категорії:
- а) санаторій (або пансіонат) з лікуванням,
- б) са нагорі й -1 ірофілакторі й,
- в) будинок чи пансіонат відпочинку,
- г) база відпочинку.

19. Геотуристика - це:

- а) один з аспектів природничого (екологічного) туризму,
- б) те ж саме, що і географія туризму,
- в) прикладний напрям географії туризму, що вивчає ічіродні рекреаційно-туристичні ресурси, їх запаси і іросто-іве розташування.

20. Готелі категорії 3-*** і вищих у геопросторовому відношенні тяжіють до:
- а) великих промислових міст,
 - б) значних адміністративних і історико-культурних центрів,
 - в) найпопулярніших курортів,
 - г) столиці держави і її обласних центрів.
21. Предметом дослідження географії туризму України є:
- а) місця і місцевості України, які користуються незмінною популярністю серед туристів,
 - б) національні природно-рекреаційні ресурси туризму,
 - в) сукупність природних та суспільних аспектів туризму України.
22. Першим документально-зафіксованим бальнеологічним курортом на території України є:
- а) м.Одеса,
 - б) м.Ялта.
 - в) м.Миргород,
 - г) м.Шкло.
 - д) м.Трускавець,
 - е) м.Миргород.
23. Стратегічними напрямками геопросторової диверсифікації туристичного потоку на найближчу перспективу є:
- а) стимулювання розвитку сільського зеленого туризму,
 - б) систематичне розширення мережі національних природних і регіональних ландшафтних парків,
 - в) реконструкція найатракційніших об'єктів багатойсторико-культурної спадщини України,
 - г) приватизація готельного господарства країни та активна інтеграція в транснаціональні готельні мережі.
24. Найпрестижнішими готелями в Україні вважаються ті, що:
- а) побудовані в ринкових умовах згідно з сучасними євростандартами,
 - б) мають відносно невеликі розміри, затишне розташування і пропонують повний спектр турпослуг,
 - в) перебувають у приватній власності,
 - г) входять у транснаціональні готельні мережі.

25. Мережа закладів громадського харчування сформувалася в державі:
- а) відповідно до обсягу внутрішнього туристичного потоку,
 - б) згідно з генеральними планами розвитку поселень,
 - п) пропорційно до кількості мешканців того чи іншого населеного пункту.
26. Геотуризм як наука базується на:
- а) сукупності дослідницьких методів суспільної географії і менеджменту ТуриЗМу,
 - б) системній методології досліджень,
 - и) географічній методології досліджень.
27. Комплексне медико-курортологічне вивчення території України розпочалося в:
- а) ХУІст.,
 - б) ХУІІст.
 - в) ХVІІІ ст.,
 - г) ХІХ ст.,
 - д) ХХ ст.
28. Основним чинником геопросторової організації національного санаторно-курортного господарства виступає:
- а) характер розселення і щільність заселення території,
 - б) господарсько-економічна інфраструктура території,
 - ii) нерівномірне розташування рекреаційних ресурсів,
 - г) прорахунки колишньої командно-адміністративної і к теми планового розвитку галузей народного господарства.
29. Франчайзингові трансформації в ресторанному бізнесі України полягають у:
- а) роздержавленні мережі закладів ресторанного господарства і на з їх подальшим переходом у приватну власність,
 - б) цілковитому переході на стандарти і стиль обслуговування, що прийняті в тих чи інших транснаціональних ресторанных мережах,
 - в) динамічному розвитку альтернативних по відношенню до класичних ресторанів закладів, у яких надаються ресторанны

послуги (суші-бари, диско-бари, плавучі ресторани-клуби, нічні клуби тощо).

30. До закладів модерної індустрії дозвілля (розваг) в Україні відносять".

а) аквапарки,	б) лунапарки,
в) планетарії,	г) солярії,
д) диско-клуби,	є) нічні клуби,
є) яхт-клуби,	ж) кінотеатри,
з) театри-студії,	к) казино,
л) фітнес-центри,	м) підліткові центри
- активного дозвілля.

31. До складу соціально-економічної складової туристичного потенціалу України входять:

32. Установи класичної індустрії дозвілля (розваг) у геопросторовому відношенні тяжіють до:

- а) великих промислових міст,
- б) адміністративних і історико-культурних центрів,
- в) найпопулярніших туристичних центрів,
- г) столиці держави і її обласних центрів.

33. Регіональна диспропорція ресурсного потенціалу національного туристичного комплексу - це:

- а) не пропорційні по відношенню до площі регіонів України значення сумарної кількості наявних закладів санаторно-оздоровчого фонду, тимчасового проживання, харчування й дозвілля в розрізі економічних районів держави,
- б) не пропорційні по відношенню до кількості населення України значення сумарної кількості наявних закладів⁵ санаторно-оздоровчого фонду, тимчасового проживання, харчування й дозвілля в розрізі економічних районів держави,
- в) не однакові геопросторові й інші передумови розвитку

1

індустрії туризму в розрізі економічних районів держави,

г) не однакова міра розвитку мережі закладів національного і туристичного комплексу в розрізі економічних районів держави.

34. Геотуризм як наукова дисципліна є по відношенню /ю географічної регіоналістики:

- а) окремим конкретноаспектним напрямком досліджень,
- б) теоретико-методологічною основою конкретних регіональних і ландшафтно-географічних досліджень.

35. Основним чинником неоднакового ступеня розвитку індустрії туризму в різних регіонах держави слід вважати:

- а) неоднакову щільність демографічного освоєння території,
- б) неоднаковий індустріальний потенціал регіонів,
- в) неоднакову ресурсну базу й туристичну розрекламованість регіонів,
- г) неоднаковий стан збереження в регіонах територій, придатних для рекреаційно-туристичного освоєння,
- д) неоднакову екологічну ситуацію в різних регіонах України,
- ж) прорахунки колишньої командно-адміністративної системи планової розбудови туристичної інфраструктури держави.

Тема 9. Західно-Поліський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу

Волинь - зелена перлина України. Збереженість природи і етнокультурних традицій.

Шацький курорт (приватні агрооселі, санаторій "Лісова пісня", пансіонат "Шацькі озера" та ін). Фестиваль "На хвилях * пітязя".

Олександрійський курорт (с.Олександрія Рівненського р-ну санаторії "Олександрія", "Джерельце", "Росинка", "Над Горинню").

Центри історико-культурного туризму:

1. м.Луцьк (замок Любарта XIV-XV ст., монастирі єзуїтів, домініканців, тринітаріїв, василіанів, Покровська і Хресто-воздвиженська церкви та ін.);

2. м.Острог - Державний історико-культурний заповідник - замок, закладений ще в давньоруські часи й розбудований в XIУ-XУІІ ст. династією князів Острозьких;

3. м.Володимир-Волинський (давньоруське городище "Вали", Успенський собор (Мстиславів храм), 1160 р.);

4. м.Дубно (Державний історико-культурний заповідник - давньоруське городище, замок XV-XVI ст., культові споруди XVI-XУІІІ ст.);

5. *с.Пляшева* біля Берестечка - Національний історико-меморіальний заповідник "Поле Берестецької битви", дерев'яна Михайлівська церква, в якій Богдан Хмельницький і козацькі полковники молилися перед битвою;

6. *с.Синів* - одна з найдавніших на Волині пам'яток дерев'яної сакральної архітектури - церква Івана Богослова (1595 р.), в якій, за легендою, козаки Богдана Хмельницького осв'ячували свої знамена й зброю перед Берестецькою битвою.

Найвідоміші замково- і сакрально-архітектурні комплекси регіону: м.Любомль (давньоруське городище "Замчище", Георгіївська церква 1264 р., замок XV- XVI ст.); смт.Клевань (замок XV ст., Благовіщенський собор, 1610 р.); м.Гайкури (руїни замку династії Вишневецьких XVI - поч. XVII ст., церква Покрови, 1730 р.); м.Корець (руїни замку XVI ст., Свято-троїцький монастир, 1610 р.); с.Межиріч (давньоруське городище, Троїцький монастир-фортеця XV ст.); м.Новомалин (руїни замку XV ст.), с.Зимне (Святогірський монастир, XV-XX ст. та Успенська церква з печерами, 1495 р.); смт.Олика (замок 1564 р.); с.Мільці (Миколаївський монастир 1542 р.); с.Устенке Друге (монастир-фортеця XV-XУІІІІ ст.); давньоруські городища (м.Дорогобуж, с.Коршів, Млинів, с.Торчин, с.Перемиль).

Екотуризм: Шацький НПП, м.Рівне (заказник "Соколині і ори"), базальтові і гранітні копальні тощо.

Основна література до теми:

1. Данилюк А.Г. Волинь: Пам'ятки народної архітектури: Іст.-краєзн. ст. - Луцьк: Надстир'я, 2000. - 100 с.
2. Данилюк А.Г. Традиційна архітектура регіонів України: Полісся. - Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001. -147 с.
3. Павлов В.І., Черчик Л.М. Рекреаційний комплекс Волині: Теорія, практика, перспективи. - Луцьк, 1998. -124 с.
4. Рычков П.А. Дорогами Южной Ровенщиныг. От Корца до Пляшевой. - М.: Искусство, 1989. - 174 с.
5. пір://\у\у.уолуп1:иг15Г.соп.иа
(>. Ьйр://\у\у.гіупе.ог£

Тема 10. Центральньо-Поліський економічний район: краснавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.

Київ - столиця Української держави, в т.ч. столиця і туристична.

Столична індустрія гостинності:

^найпрестижніші туристичні готелі: "Премер палас" 5-
*; "Президент-отель Київський" 4-****; "Дніпро" 4-****;
"Київ" 3-***; "Братіслава" 3-***; "Либідь" 3-***; "Славутич" 3-
; "Лдріа" 3-; "Русь" 3-*** тощо.

^модерна індустрія дозвілля: плавучий центр розваг < ' і ропа" (нічний клуб, готель, казино, басейн, солярій /теплохід Максим Рильський"/); казино "Габрієла", "Етуаль"; нічні клуби і піцо.

^класичні заклади дозвілля: Національна опера України ім. І Г.Шевченка; *театри:* Української драми ім. І. Франка,

М.Рутинський

Російської драми ім. Лесі Українки, Класичного балету; Будинок органної і камерної музики та багато ін.

^культурно-історичне "обличчя" міста: *Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник; Національний заповідник "Софія Київська" - у 1990 році внесені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО; Музей історичних коштовностей України; Музей українського гетьманства; Золоті ворота; Андріївська церква; Андріївський узвіз; Кирилівська церква (сер. XII ст.); Державний історико-меморіальний заповідник "Лук'янівське кладовище"; "Байківське кладовище" та багато ін.*

Центри історико-культурного туризму регіону: м. Чернігів - (Національний архітектурно-історичний заповідник "Чернігів стародавній" - княжий дитинець IX-XIII ст., "Болдині гори", курган "Чорна могила" X ст., Спасо-Преображенський і Борисоглібський княжі собори XI ст., Єлецький монастир XII ст. з печерами, П'ятницька церква XII ст., Троїцько-Іллінський монастир XVII ст., Будинок полкової канцелярії XVII ст. та ін. пам'ятки);

м. Переяслав-Хмельницький (літописний Переяслав - Національний історико-етнографічний заповідник - площа Переяславської ради 8-18 січня 1654 р., Вознесенський монастир 1700 р. тощо);

л. Новгород-Сіверський (Державний історико-культурний музей-заповідник "Слово о полку Ігоревім"; Спасо-Преображенський монастир XVIII ст.);

м. Біла Церква (Замкова гора - літописне м. Юр'їв);

Державний історико-культурний заповідник "Гетьманська столиця" (сmt Батурин), палац К. Розумовського.

Музей народної архітектури і побуту України під відкритим небом "Пирогово".

м. Бердичів (фортечні мури з баштами та келіями XVI-XVIII ст., монастир Босих Кармелітів, костел св. Варвари, в якому Оноре де Бальзак брав шлюб з Евеліною Ганською);

м. Коростень (три городища літописного древлянського м І скоростеня);

м. Житомир (комплекс споруд Замкової площі та ін.).

Давньоруська спадщина: с. Білогірська (городище літописного м. Білгорода); с. Вишгород (городище літописного м. Нмнігорода - Державний історико-культурний заповідник); і мт. Любеч (літописне м. Любеч); укріплені городища: (с. Великі Деревині, с. Городоське, с. Колодяжне, с. Ягнятин, с. Яроповичі, с. Іїтачів, с. Зарубенці, с. Ржищів, с. Халеп'є, с. Щучинка); "Зміїв п, І/І" (м. Тальне).

Козацька спадщина: м. Ніжин (Миколаївський (1668 р.), Ії. Іпговіщенський (1716 р.) та Введенський (1778 р.) собори, конацькі церкви XVIII ст.); м. Прилуки (Спасо-Преображенський собор (1705-1720 рр.), Полкова козацька скарбниця І ІОН р., козацькі церкви XVIII ст.), м. Ромни (давньослов'янське городище, Святодухівський собор, дерев'яна Георгіївська церква); Густинський монастир XVII ст. (с. Густиня); Гама-шіїнський монастир XVII ст. (с. Гамаліївка).

Бальнеологічні курорти: родонові мін. води (Миронівка, Біла І церква, Конча-Заспа та ін.).

Парки та інші об'єкти туризму: Національний історико-культурний заповідник "Качанівка" (с. Качанівка); Тростянець; і Бк'ксандрія; Володарська копальня коштовних каменів; Державний музей-заповідник "Битва за Київ у 1943 році" (с. І Іоні Петрівці) тощо.

Основна література до теми:

1. Данилюк А.Г. Традиційна архітектура регіонів України: Полісся. - Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001. -147 с.

2.

БІр://\плпл^тесіп£о.кіеу.іа/Таб1е_5апаі_8апкіеу.п1:

т

!5. БІр://у\уш.сіг.у.2І; іа

А. пІр://у\у\£.спегпї£ОУ.іа

М. Рутинський

Тема 11. Швайїно-Східний економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.

Харків - туристична "столиця" Сходу України.

^готелі "Ахтамар" 4-****, "Націоналі," 3-*** - (Б<р://\у\у.пат.іопа1. кпагкіу.сош), "Київська" 3-*** - (Б<р://\у\у. Боіеік.кпагкоу.іа), "Харків" 3-*** - (пйр://\у\у.пол:е1.кпагкоу. сот), "Мир" 2-** - (Бі;ір://\у\у.бол:е1-тіг.сот.іа), "Асторія".

Бізнес-туризм.

^культурне "обличчя" міста: архітектурний ансамбль вул.Сумської, 160 парків, садів і скверів (Шевченка, Горького; Журавлевський і ін. гідропарки); дитяча залізниця; планетарій; зоопарк і т.і.

Полтава (ансамбль Круглої площі; Будинок духовної семінарії, 1875-76 рр.; музей-садиба І. П. Котляревського; Хрестоздвиженський монастир, ХУП-ХУШ ст.; Спаська церква, поч. ХVІІІ ст.; дзвіниця Успенського собору, 1774-1801 рр; Сампсоніївська церква, 1805-11 рр; *історика-культурний заповідник "Поле Полтавської битви" (1709 р.)*.

Бальнеологічні курорти: Полтавщина: Миргород (санаторії: "Миргород", "Березовий гай", "Полтава", "Слава", "Україна", "Південний", пансіонат "Хорол"); смт.Нові Санжари (пансіонат "Нові Санжари", санаторій-профілакторій "Антей", будинок відпочинку "Ворскла"). *Харківщина:* Березівські Мінеральні Води; Рай-Оленівка; Шарівський; Коробів хутір; Готвальд; Богодухів; Гайдари; Волчанськ.

Етнокультурний туризм: с.Вел.Сорочинці (ярмарка наприкінці серпня, Преображенська церква 1734 р.); с. Решети-лівка; Національний музей-заповідник українського гончарства (смт.Опішня); етнографічний музей "Українська Слобода" (с.Писарівка); сс.Диканька і Гоголеве; с.Сковородинівка (могила народного філософа Г.С.Сковороди); Сільський фестиваль "Боромля".

Харківський обласний центр сприяння розвитку *сільського м'яного туризму* "Слобода".

Водний туризм: Кременчуцьке, Дніпродзержинське, І Ісченізьке і Краснооскольське водосховища.

Пкотуризм: "острів" цілинного степу "Михайлівська ціліша".

Лавньоісторична спадщина: с.Більськ (археологічний комплекс найграндіознішого в Європі за площею городища скіфської доби УІ-ІІІ ст. до Р.Х. - імовірно міста Гелона, <никаного Геродотом).

Старокняжа спадщина: м. Путивль (Державний історико-культурний заповідник - дитинець літописного м.Путивль; Мончанський монастир ХV ст.);

Архітектурні і сакральні комплекси: Державний історико-культурний заповідник ум. Глухові; Мгарський монастир, ХVІІ-ХІХ ст. (с.Мгарь); Суми; Ромни; Конотоп; Лебедин; Тростянець; < >х гирка; Пирогівка; Хотінь; Гамаліївка; Межиріч; Чугуїв; (гарий Мерчик; Ізюм; Люботин; Вороніж.

Основна література до теми:

1. Вейсберг Б.С., Нестеренко П.А., Стефанов П.А. Від Десни до Ворскли: Путівник. - Харків, 1986
2. Золотое ожерелье Сумщини: Путивль, Глухов, Ромні: Путеводитель / В.И.Белашов и др. - Харків: Прапор, 1987.-150 с.
3. \у\у.г.оиг.кпагкоу.іа
4. пйр://\у\у.шиту.сот
5. пир://\у\у.сіт.у.шпу.іа
6. пйр://\у\у.кпагкоу.пет.
7. Бйр://ту.кБагкоу.ог§
8. Бир://\у\у.тіг§огосі.сот.іа

**Тема 12. Карпатський економічний район:
краєзнавчо- ! туристична характеристика. Регіональні
пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу**

Чинники геотуристської унікальності Карпатського району.

Прикарпаття

Львів - туристична "перлина" України, внесена у Світову спадщину ЮНЕСКО.

Львівська індустрія гостинності:

найпрестижніші туристичні готелі: "Гранд Готель" 4-**** (пр.Свободи, 13); "Дніпро" 4-****; "Гранд Резорт" 3-***; "Замок Лева" 3-***; "Еней" 3-***; "Богдан" 3-***; "Олена" 3-***; "Жорж" 2-***; "Валентина" 2-***; "Гетьман" 2-***; "Вікінг" 2-***, "Львів" 2-***, "Тустань" 1-* тощо.

модерна індустрія дозвілля: нічні клуби "Сафарі", "Мілленіум"; казино "Спліт-Карпати"; ресторани "Гранд клуб Софія", "Гранд Готель", "Амадей", "Княжий келих", "Княжий Львів", "Вежа Крамарів" тощо.

класичні заклади дозвілля: театри: Опери та балету ім.І.Франка, Український драматичний ім.М.Заньковецької, Духовний "Воскресіння", Молодіжний ім.Л.Курбаса та ін.; музей народної архітектури та побуту "*Шевченківський гай*" (сектори: "Бойківщина", "Лемківщина", "Гуцульщина", "Буковина", "Покуття", "Рівнинне Закарпаття", "Львівщина", "Поділля", "Полісся"); Обласна філармонія; Будинок органної та камерної музики; цирк; Картинна галерея; Історико-культурний заповідник "Личаківський цвинтар"; 44 музеї (Національний, "Арсенал", Етнографії та художнього промислу, Історичний...), 10 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва та багато ін.

культурно-історичне "обличчя" міста: Історико-архітектурний заповідник "Львів" (у 1998 році внесено до Списку весвітньої спадщини ЮНЕСКО); *давньоруський лик:* (Високий Замок, костел Іоанна Хрестителя (збудований в 1260 р. для

/і>у/кипи князя Лева - угорської королівни Констанції), княжі цркни св.Миколая (1292р.), св.Параскеви, св.Онуфрія); *рєдньовічний лик:* (ансамбль площі Ринок, залишки міських і і пилень, Порохова вежа, XIVст.); *ренесансний лик:* (Успенська ієршл, монастир Бенедиктинок); *бароковий лик:* (монастирі Ёгрнардинів та Домініканів, собор св.Юра, Міський та Кирилівський Арсенали, Кафедральний Латинський костел, Кафедральний Вірменський собор); *класицистичний лик:* (і >і туша) - загалом 2312 архітектурних об'єктів, що перебувають під охороною держави.

Курортполіс Трускавець (бульвар Торосевича; Курорт-мпіі парк; 10 різновидів мінеральних вод; Міжнародний І її іігшітаційний центр "Еліта"; *санаторії і пансіонати:* "Кришта-пггггг палац" 3-***, "Карпати" 3-***, "Шахтар" 3-***, "Арніка", >. **, "Світязянка" 2-***, "Молдова" 2-***, "Едельвейс", "Аркада", П Кристал", "Дніпро", "Либідь", "Женева", "Каштан", "Прикар-іш іти", "Весна", "Берізка", "Алмаз", "Рубін", "Юність" - загалом ІН санаторіїв, 19 пансіонатів, 2 курортні поліклініки; 2 бальнео-і кжерито-лікарні; *рєсторанно-готельні комплекси:* "Дніпро-Ігскід" 4-****, "Трускавець" 3-***, "Червона рута", агрооселі).

Пішієнеологічні курорти: Моришин (12 санаторіїв ("Лаванда"

', "Перлина Прикарпаття" 2-***, "Джерело" 2-***, "Мармур-ііііііі палац", "Черемош" та ін., 3 пансіонати з лікуванням, п.і лі.меогрязелікарня, аеросолярій, інгаляторій); Східниця (санаторії "Гуцулка", "Верховина", "Запорожець", "Зелений бір", "Карпати"); Великий Любінь; Немирів; Шкло; Новий Мізунь (і аматори "Джерело Прикарпаття", "Мізунь").

*(ільський зелений туризм - Львівський обласний центр с
11 р 11 я 111 ія розвитку сільського зеленого туризму (на
Львівщині їй монад 200 агроосель).*

*Центри сакрального туризму: Крехівський і Унівський
мі нїл< тирі, Манявський скит, с.Гошів (Василянський монастир
X VI с.т. на Ясній горі), печерна Страдчанська церква.*

Центри історико-культурного туризму:

1. с.Кринос (національний історико-архітектурний заповідник "Давній Галич" XI-XIII ст.);
2. Хотинська фортеця XIII-XV ст. - одна з наймогутніших фортець України.
3. Державний музей-заповідник "Одеський замок" (с.мт Одесько);
4. Музей-заповідник "Золочівський замок";
5. м.Чернівці (Резиденція буковинських митрополитів, архітектурний комплекс центра міста).
6. м.Рогатин (церква Різдва ХП-ХІУ ст., дерев'яна Святодухівська церква з унікальним іконостасом 1649 р.);
7. с.Бубнище ("Скелі Довбуша" - скельний і печерний комплекс ХП-ХІУ ст.).

Давньоруська спадщина: Державний історико-культурний заповіднику м.Белз; Тисмениця (1143); Снятин (1158); Тлумач (1213); Коломия (1240); с.Підгірці (городище літописного м.Плісненська); с.Звенигород (городище літописного м.Звенигород); м.Буськ (городище літописного м.Буська); с.Глиняни (городище літописного м.Щекотин).

Замки, історико-архітектурні й сакральні комплекси: Державний історико-архітектурний заповідник у м. Жовкві; замки: Старосільський, Добромільський, Бродівський, Підгорецький, Свіржський, Нестерівський, Поморянський (Львівщина), Пнівський, Чернелицький (Івано-Франківщина). Державний історико-культурний заповідник "Нагуєвичі" (с.Нагуєвичі); народна дерев'яна архітектура: Жовква, Дрогобич, Стара Воля, Воля Висоцька, Потеліч.

Центри екотуризму:

Каньйон Дністра: Дністровський регіональний ландшафтний парк, с.Баламутівка (грот з унікальними наскельними малюнками людей первіснообщинної доби); сплави на човнах; планеризм.

НПП: Яворівський, заповідник "Розточчя".

- Спелеотуризм: лабіринти печер "Попелюшка" (поблизу І Іодіірне, протяжність понад 90 км.), "Буковинка" (поблизу (поблизу • ('тальнівці, протяжність 3700 м.), "Довбуша", "Дуча" та ін.

Карпати та Закарпаття

І альнеорекреаційний, екологічний, сільський та гірський туризм (літні й зимові види):

І ПП «Синевир» - туристично-оздоровчий комплекс "Кар-іьги" (с.мт.Міжгір'я) та його філіали "Синевирське озеро" (і Син. Поляна), "Поляна", "Бескид" (с.Верхне Студене), і ниторій "Верховина" (с.Сойми), туристичні бази "Едельвейс" (г М.Студене), "Подобовець-2000" (с.Подобовець), "Затишок" (і І Илипець), кемпінг (с.Верхне Бистре), мотель-водолікарня н,і (Ігріках, агрооселі й усамітнені мисливські будиночки для Гуристів. Туристичні екскурсії на о.Синевир, полонину Йоржшпу, водоспад Шипот тощо.

Карпатський біосферний заповідник: Основні об'єкти Ікотуризму - "Долина нарцисів", Свидовецький заповідний м>к п н, Угольсько-Широколужанський масив з підземними КНрговими печерами, гротами, колодязями та мальовничими Іім ніяковими стрімчаками, висота яких сягає понад сімдесят ••грі». Гірський туристичний притулок "Драгобрат".

Піосферний заповідник "Східні Карпати" (Українська типа складається із "Ужанського" НПП та регіонального і.ііліафтного парку "Надсянський"). Дерев'яні бойківські

Прими: (св.Миколая, с.Гусний (1655 р.), св.Миколая, с. Вишка

(І /00 р.), Покрови Божої Матері, с.Кострина (1761 р.),

І Предтечі, с.Сухий (1769 р.), св.Василія, с.Сіль (1777 р.), ГИ Ммколая, с.Чорноголова (1794 р.), св.Ганни, с.Буківцеве

(17!)

1р.).

курорт Яремче на Івано-Франківщині - туристична

- і шії ця Карпат. Лікувально-оздоровчий комплекс Туціль-ІІНІІІІ"; *санаторії:* "Яремче", "Сніжинка", "Прикарпаття", *пансіонати:* "Водоспад", "Первоцвіт"; *готелі:* "У Наталі", "У

І.шини", бази відпочинку: "Карпати" 3-***, "Горгани" 2-**,

М.Рутинський

"Едельвейс", "Легенда"; близько 100 приватних агроосель; І Карпатський краєвий музей визвольних змагань.

с.Татарів ("Беркут", "Піги", "Прут"); с.Яблуниця (турком- і плекс "Гірський", турбаза "Карпати").

курорт Ворохта (спортбази "Україна" і "Заросляк", санаторії "Смерічка", "Гірське повітря", турбаза "Говерла").

курорт Славське на Львівщині - (бази відпочинку: "Перлина Карпат", "Бойківщина" 2-**, "Смерекова хата", "Тростяні", і "Опір", "Львів", "Червона калина", "Політехнік", "Дзвінка", "Динамо", "У Люби", "У Оксани", "У Тетяни", "У Володі"; *будинки відпочинку*: "Славський" 3-***, "Орбіта", "Енерго").

Бальнеологічні курорти: с.Синяк (санаторій "Синяк" 3-***); смт.Поляна ("Сонячне Закарпаття", "Поляна" 3-***); смт.Виш-кове ("Шаян" 3-***); с.Боржава ("Боржава"); с.Кваси ("Гірська Тиса"); с.Черче (бальнеогрязевий); с.Голубине ("Квітка полонини" 2-**, "Кришталеве джерело"); с.Н.Ремети (база відпочинку "Енергетик"); с.Усть-Чорна (лікувально-оздоровчий комплекс "Ялинка"); с.Буштин (лікувально-оздоровчий комплекс "Тиса"); с.Діброва (санаторій "Мінерал" 2-**); с.Тарасівка (санаторій-профілакторій "Плай"); с.Лази (санаторій "Чорна вода"); с.Карпати (санаторії "Перлина Карпат", "Карпати" - адмінкорпус санаторію знаходиться у будівлі, колишнього мисливського замку графів Шенборнів, 1890 р.) І с.Косино (санаторій "Косино"), с.Теребля (санаторій "Теребля"! база відпочинку "Едем"); смт.Солотвино (державна та обласна! алергологічні лікарні).

Цілорічні туристично-оздоровчі комплекси: м. Косім ("Карпатські зорі"), "Тиса" (м.Рахів), "Плай" (смт. Вол овець)! "Верховина" (смт. Верховина), "Трембіта" (смт.Коб.Поляна), "У Тараса" (с.Яківське), "Латориця" (с.Сусково), "Форель" (с.Жденієве), "Пікуй" (с.Біласовиця), "Високі Карпати" і турбаза "Едельвейс" (смт.Ясіня), профілакторій "Яремче" і пансіонат "Гута" (с. Ямна), турбаза "Думка" і пансіонат "Смерічка" (с.Гукливій), турбаза "Гірська" (с.Яблуниця), турбаза "Карпати" (с.Дубина), турбази "Шешори" і "Сріблясті

ці кміади" (с.Шешори), база відпочинку "Синьогора" (с.Стара 1 % -і.»), "Золотий колос" (с.Панка), "Перлина" (м.Сторожинець), "Лужки" (с.Виженка).

Накрита *елітарна рекреація* (невеликі мисливські бази тичинку з високим рівнем комфорту, охорони й спектру Мпжлшпх турпослуг).

ірськолижний туризм - Рахівський та Міжгірський райони і к,11 жаття, Сколівський район Львівщини, Верховинський Г м и т Піано-Франківщини, Вижницький район Чернівеччини. іариство "Драгобрат"; прокатні пункти гірських лиж; іомники у м.Рахові (турбаза "Тиса"), смт.Кобилецька ■і на (турбаза "Трембіта"), смт Міжгір'ї (турбаза "Карпати"), Пі чи сіл Син. Поляна, Синевир, Подобовець, В.Студений, Ж ісшні, Біласовиці; гірськолижні бази "Красія", "Щербин" та Паі і популярніші лижні маршрути: "Чорногорою", "Свидо- ісм", "Уздовж Тиси" (з відвіданням Центру Європи), "Ясіня- "Зимова Гуцульщина", "Лісистими Карпатами", лижні коди на г.Говерлу, г.Тростяні, г.Явірник, г.Парашку й інші п.кі першини. *Центри*: Сколе (мотель "Святослав" 2-**), іське, Рахів, Ясіня, Яблуниця (Перевал, готель "Беркут"), Іорохта, Микуличин, Татарів.

ільський зелений туризм в малих гірських селах і хуторах (Половецький, Міжгірський, Рахівський, Свалявський р-ни .ірпаття, Сколівський, Турківський р-ни Львівщини, Вер- ііііський, Косівський, Надвірнянський р-ни Івано-Франків- П м, Вижницький, Путильський, Сторожинецький р-ни Ігрипеччини (найдіяльніші осередки - Рахівське агентство и П1 м к 'ко туризму, Великоберезнянський центр розвитку сільського сі іюго туризму й ін.). Широка палітра фольклорно- мистецьких

і, і|мідних гулянь, ярмарок та свят (Різдв'яний парад вертепів, Іроіоди вівчарів на полонину, Свято писанки, Купальська ніч, "Піііаль оркестрів народних інструментів тощо). *с.Криворозвня* - один з найпопулярніших осередків заро-••іііі*і сільського зеленого туризму в Карпатах - Літературно- меморіальний музей І.Франка в будинку, де у 1901-1914 рр.

М.Рутинський

майже щоліта відпочивав письменник, пам'ятник І.Франкові; і хата-гражда П.Харук, де бував І.Франко; пам'ятний знак на честь перебування М.Грушевського; меморіальні дошки М.Коцюбин-1 ському, В.Гнатюку.

Водний туризм - сплав гірськими річками Біла Тиса, Чорна і Тиса, Тересва, Тересля, Путила, Бистриця Надвірнянська, Білий Черемош, Чорний Черемош, Прут, Серет на човнах, байдарках, каное, рафтах (плотах).

Екотуризм: заповідник Торгани"; регіональний ландшафтний парк "Гуцульщина"; водоспад с.Фошки, 15 м. та багато ін.

Центри історико-культурного туризму:

1. Косів - столиця Гуцульщини.-
2. Коломия - скарбниця народного карпатського мистецтва і (Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини і, Покуття ім. Й.Кобринського).

3. Мукачеве - замок "Паланок" (XIV-XV ст.) - найвеличнійший класично-європейський рицарський замок України - колишня резиденція князя Подільської України Федора Коріатовича.

4. смт.Чинадійово (замок XIV-XV ст. та костел XV ст.).

5. м.Виноградів (замок "Канків" на виступі Чорної Гори, Вознесенський собор XIII-XIV ст.).

6. с.Лікіцари (дерев'яний храм XVII ст., перебуває під охороною ЮНЕСКО).

7. с.Ільниця (унікальна в своєму роді Михайлівська церква, збудована в 1707 році з величезних каменів-валунів, товщина стін - до 1,2 м.).

8. с. Урич (Державний історико-культурний заповідник "Тустань").

Замки, історико-архітектурні й сакральні комплекси:

м.Хуст (руїни замку II-XII, XIV-XVI ст.); с.Вари (городище "Земляний замок" IX-XI ст.); Довжанський замок; замок "Нялаб" (біля с.Королево); с.Імстичево (Михайлівська церква-І монастир св.Отців Василіан, церква Богородиці, XVIII ст.).

Ужгород - адміністративна і туристична столиця Закарпаття (готелі "Дружба" 3-*** з президентськими апартаментами, "Ілклриаття" 3-***, "Едуард" 3-*** (пкф://\|g\y\y.es!iaagc1.cot.ia), 11111 ■ 111, ресторан " Ужгород").

Основна література до теми:

І Вуйчик В.С. Державний історико-архітектурний заповідник у Львові. 2-е вид., доп. - Львів: Каменяр, 1991. -175 с.

Дайтилюк А.Г. Скарби народної архітектури Гуцульщини: Ітногр. нарис. - Л.: Логос, 2000. -135 с. Індустрія відпочинку Львівщини. Інформаційний довідник / Під ред. П.В.Жука. - Львів, 1994. - 95 с.

А. Концепція розвитку санаторно-курортної сфери, туризму і відпочинку у Львівській області / Під ред. В.С.Кравціва. - Львів, 2000. - 43 с.

Г), Кравців В.С, Євдокименко В.К., Габрель М.М., Копач М.В. Рекреаційна політика у Карпатському регіоні: принципи формування, шляхи реалізації. - Чернівці-Прут, 1995. - 72 с.

(і. І Риродно-заповідні території та об'єкти Івано-Франківщини. - Івано-Франківськ: Таля, 2000. - 272 с.

/ Федунь О.В. Бальнеологічні ресурси Прикарпаття. -Львів: ВНТЛ, 1999. -168 с.

Українские Карпаты. Атлас туриста. - М: ГУТК, 1987 150 с.

!) Ііііір://\УЛ\у.foy.ig.iaДоигізт

10. Ііііір://\у\у.8апкиг.и2п§огос1.иа

І І Ііііір://\у\у.1;оиг.cot.иа/1;оиг\у\у^/каграу.Бі;т

12. Ііііір://\у\у.5Бе(1іф.іі.иа

І.(Ііііір://\у\у.5Бе(1іф.іі.иа

І'і. Ііііір://\у\у.абои1;ІУІу.иа

І'>. Ііііір://\у\у.ко.іі.иа/c1ai1у/пе\У5риб.пг.т

І (і. Іііііі)://\у\у.факБіу.икгіе1.пе1;/§геепіоигі8т-икг.Бі:т

17. Ііііір://\у\у.у.§геепіоиг.cot.иа/иа/пе\У5

Мни і«')", с.Привороття-2-профілакторій"Лісовапісня", с.Устя
Г'І.І.І відпочинку, с.Врублівці - дитячий оздоровчий табір
"ЧнПка", с.Рогізна ~ "Будинок рибалки", с.Голосків - спортбаза). (иелеотуризм: триярусна печера "Атлантида" та малі Нйіііпікопі
печерні гроти). *Нийнеологічні курорти*: м.Хмільник (діє з 1938 р.
на базі радонових вод і грязей, 8

..... іроішиць, у т.ч. військовий санаторій "Хмільник", санаторії
чмільмик" 3-***, "Поділля" 3-***, "Південний Буг", "Березовий
■ ... , "Радон");

сmt.Сатанів (родовище "Нафтусі") - санаторії: "Товтри",
"Поруч"; профілакторій "Берізка"; бази відпочинку "Медобори",
"Джерельце", "Зв'язківець Чернігівщини". *Пам'ятки архітек-
нііці* (лтанівський замок, ХІУ-ХУІ ст. (козацька твердиня, що
МІ« нііі. стримувала біля своїх стін турецьку армаду й змінила
11' ні м о т і завойовницькі плани руху на Львів, Краків, Відень і
ултапл Сулеймана Першого Пишного; з того часу турецькою
І" шдеііцією стало м.Кам'янець-Подільський); міська брама,
Ч \ ХУІ ст., синагога, 1532 р.; Троїцький монастир, ХУІ-ХУНІ • і
шлишки синагоги ХУІ ст. (однієї з найкращих в Європі), мін й/пі
цадиків іудейської секти Хасидів.

(м і І 'усятин - санаторії: "Медобори" і "Збруч" Популярні
санаторії Поділля: "Медобори" (с.Конопківка), Україна"
(с.Маків), "Авангард" (м.Немирів).

/ [*їттри сакрального туризму*: Почаївська лавра;

с.Зарваниця. *Центри історико-культурного туризму*:

Л.шиьоруські скельні монастирі: с.Лядова,
с.Бакота, і Мшіастирок.

/Іапньоісторична спадщина: сmt. Немирів (одне з найве-
(ііічіііііих городищ скелотів-орачів VI ст. до Р.Х.). Троянові
Нй.їи.

Уіержавний історико-культурний заповідник "Буша" -г
Ііупіа (славнозвісна фортеця ХУІ-ХУП ст. з підземними
пдши; унікальне давньослов'янське святилище з наскельним
Гшреіім (і)ом).

- с.Міжгір'я (давньослов'янський печерний храм з кам'яним жертovníком, урочище "Монастирок").

- м.Теребовля (замок, 1631 р.; Угорницький монастир, XVI ст; Монастир кармелітів, 1635-39 рр.; Миколаївська церква, XVI-XVII ст.);

- м. Бережани - Державний історико-архітектурний заповідник - замок князів Сенявських XVI-XVIII ст., костел і дзвіниця 1620 р., дерев'яна Миколаївська церква 1691 р., ратуша 1811 р. тощо;

- м.Ізяслав (замок XVI ст.; костел Іоанна Хрестителя, 1599 р.; монастир бернардинців; костел св. Йосифа, 1750-1760 рр.);

- смт.Жванець: козацькі вали - місце битви козацького війська під проводом Б. Хмельницького з польсько-шляхетською армією у 1653 р. Пам'ятки архітектури: руїни замку, XV-XVII ст.; вірменський костел, 1782-1786 рр.

- м.Пилява - місце битви козацького війська під проводом Богдана Хмельницького з польсько-шляхетською армією у вересні 1648 р.

- м.Бар (славнозвісний замок 1538-1636 рр., Кармелітський монастир).

- м.Старокостянтинів (замок, 1561-1571 рр.; костел Іоанна Хрестителя, 1754 р.);

Замки, історико-архітектурні й сакральні комплекси:

Тернопільщина: Державний історико-архітектурний заповідник ум.Збараж; Кременець; Скала-Подільська; Борщів; Рай, Бучач; Підзамочок; Золотий Потік; Яблунівка, Гусятин; Гримайлів, Сидорів; Чортків; Міжгір'я; Підгайці; Кривче; Озеряни; Ланівці; Окопи; Кудринці; Вишнівець, Висічки; Микулинці; Іванівка, Скалат; Копилівці. Хмельниччина: Летичів, Меджибіж, Полонне, Губин, Рихта, Зіньків; с.Сутківці (унікальний Покровський замок-церква, XIV-XV ст.); Вінниччина: Державний історико-культурний заповідник "Меджибіж" (смт. Меджибіж); смт.Шаргород (давньоруське городище, руїни замку XVI ст., костел 1595 р., синагога 1589 р., Миколаївський монастир)

Тернопіль (Тернопільське водосховище - водний туризм; (і;і)іш замок 1540 р., Домініканський костел, 1779 р., церква Г'і ідна з оборонною баштою, 1602-1608 рр. та ін.). Вінниця ^.....астирі Капуцинів, Єзуїтський, Домініканський, XVII-XVIII ст., дерев'яні церкви св.Миколи і св.Юрія); Вінниччина: і 1111 рогово (унікальний мавзолей П.І.Пирогова); с.Черемошне (мі мла козацького полковника Данила Нечая),

Основна література до теми:

І. Гульдман В.К. Пам'ятники старини в Подолії. - Камянець-Подольський, 1901. - 401 с. Іванух Р.А., Кривець А.Г. Рекреаційно-туристичний комплекс Поділля // Регіональна економіка. - 1997. - №4. - с.85-94 Цветуший край Подолії: Путеводитель / В.Д.Бовкун и

др. - 2-е изд., доп. - Одесса: Маяк, 1988. - 204 с. А. пг.г.р://\у\у.уіппіса.иа 'і. іійр://\у\у. {егпорі.иа (і. ііир://\у\у.ііґагу.опліпе.кг.иа 7. Бі(;р://кр.кт.иа/~тйоуґгу/іпсіех,пїт1 N. Ёир:/Доиг.кт.иа

Гема 14. Центральньо-Український економічний район: прійшавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу

Центри історико-культурного туризму:

І Державний історико-культурний заповідник "Батьків-іцим;і Тараса Шевченка", с. Шевченкове. Села Моринці, Кирилівка (у с.Моринцях народився український геній Тарас Шсччсміко, а в с.Кирилівці пройшли його дитячі літа). У селах меморіальні музеї Т.Г.Шевченка з багатими експозиціями.

2. Шевченківський національний заповідник біля міста Канева - Тарасова гора, де поховано Т.Г.Шевченка; Канів - центр туризму Наддніпрянської України. У місті - один з найпрадавніших на українській землі старокняжий Георгіївський (Успенський) собор, 1144 р. В околицях - урочище "Княжа гора" - літописне м.Родень, урочище "Дівич-Гора" - давньоруське городище).

3. Національний історико-культурний заповідник "Чигирин" - славнозвісна гетьманська столиця України;

4. Суботів - гетьманська столиця України. У Суботові знаходиться меморіальний музей Богдана Хмельницького (у приміщенні Іллінської церкви, 1653 р., зведеної у стилі козацького барокко на замовлення Б. Хмельницького як храм-усипальниця. У цій церкві гетьмана було поховано в 1657 р.);

а також пам'ятник гетьману.

5. Державний історико-культурний заповідник у м. Корсуні-Шевченківському (м.Корсунь-Шевченківський) - палац князя

Лопухіна, архітектурно-парковий ансамбль на островах та берегах р. Рось.

б. с.Богданівка (унікальне за розмахом Чорноліське городище (імовірно столиця) праслов'ян-орачів киммерійської та скіфської доби УНІ-ІІІ ст. до Р.Х.);

Давньоісторична спадщина: Державний історико-культурний заповідник "Трахтемирів", с. Григорівка; с.Андрусівка (Тясминське городище скіфів-орачів УІІ-УІІІ ст. до Р.Х.); + Пастирське городище (с.Пастирське), с.Мельники (Матро-нинське городище).

Парки: "Софіївка" (Умань), "Веселі Боковеньки" (Кіровоград обл); хутір "Надія" (музей-садиба І.К.Тобілевича /Карпенка-Карого/)

(>(повна література до теми:

Історико-культурна спадщина Середнього Подніпров'я: виявлення і вивчення пам'яток засобами туризму. Тези доп. Регіон, наук.-практ. конф. (м.Черкаси, 19-20 квітня 1994 р.). - Київ-Черкаси, 1994

Діір://у\у\у.1іЪгау.оп1іпе.кг.иа

'і. Бир://у\у\у.спегка55у.иа

і ЬСтр://у\у\уш.кігоуо§гаа'.иа

М.Рутинський

ЗАВДАННЯ ПРОМІЖНОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ КУРСУ (Теми 9-14)

1. У геопросторовому розподілі внутрішньодержавних туристичних потоків основними регіонами-акцепторами виступають такі економічні райони України:

а) Західнополіський,	б) Центральноподільський,
в) Північно-Східний,	г) Карпатський,
д) Подільський,	є) Центрально-Український,
ж) Запорізький,	з) Донецький,
к) Причорноморський	л) Крим,
- (без АР Крим),

2. Туристичною "перлиною" Поділля рахується місто:

а) Тернопіль,	б) Почаїв,
в) Кременець,	г) Кам'янець-Подільський,
д) Ізяслав,	ж) Бар.

3. Основним чинником туристичної привабливості Волині є:

а) наявність мальовничої групи Шацьких озер, що викорис-
товуються у рекреаційних цілях,
б) збереженість природи й етнокультурних традицій,
в) багата історико-культурна спадщина краю та самобутні
народні традиції.

4. Всесвітньою пам'яткою церковного зодчества Русі*
України, що внесена до списку культурної спадщини людства, 4

а) Мстиславів храм,	б) Софія Київська,
в) собор св.Юра,	г) Борисоглібська церква,
д) Святогірський монастир.	

5. Назвіть популярні оздоровчо-туристичні заклади міста
Яремче:

(і. Туристично найатракційніші давньоруські печерні
Мі п Іктирі Поділля розташовані поблизу:

.і) с.Бубнище,	б) с.Баламутівка,
п) с.Жванець,	г) с.Монастирок,
/і.) с.Бакота,	є) с.Буша,
ж) с.Лядова,	з) смт.Сатанів,
к) м.Меджибожа.	

7. І Пайпопулярнішим курортом Рівненщини вважається: .і)
(джоліногірський, б) Олександрійський, н) Острозький.

Н Населений пункт на Черкащині - відомий центр
Піутрішнього та міжнародного туризму завдяки усипальниці
НІП ні і датнішого політичного діяча українського народу, багатій
її пірико-культурній спадщині сколотської і козацької епох та
Ммі... шичим природним атракціям:

п) Канів,	б) Корсунь-Шевченківський,
и) Суботів,	г) Черкаси,
і) Чигирин.	

і) І Пайвідоміший замок Закарпаття, що притягує до себе
і ін ччі українських і іноземних туристів, має назву:

.і) :іамок Паланок,	б) замок Канок,
и) ламок графів Шенборнів,	г) Високий замок, /і.)
:іамок Нялаб.	

10 І Пайбільші перспективи розвитку в Західно-Поліському
Циііомічному районі має:

.і) історико-культурний туризм,
її) екологічний туризм,
її) сільський зелений туризм,
і) фестивальний туризм,
і) подповідпочинковий туризм.

І І Туристичною столицею України вважається:

.і) Київ,	б) Львів,
п) ()деса,	г) Ялта.

М.Рутинський

12. Заповідний архітектурно-музейний комплекс столиці Галицько-Волинської Русі знаходиться обіч сучасного населеного пункту:

- а) м.Галич, б) с.Бубнище,
в) с.Крилос, г) смт.Єзупіль.

13. Гірський курорт, розташований поряд з найвищою вершиною Українських Карпат - г.Говерлою:

- а) Синевир, б) Мукачеве,
в) Ворохта, г) Яремче,
д) Косів.

14. Популярний бальнеологічний курорт України —] Хмільник - знаходиться на:

- а) Закарпатті, б) Прикарпатті,
в) Львівщині, г) Полтавщині,
д) Харківщині, е) Одещині,
ж) Вінничині, з) Хмельниччині,
к) Миколаївщині, л) Херсонщині,
м) Криму.

15. Славнозвісне с.Диканька та інші об'єкти й атракції, пов'язані з літературною спадщиною українського класика! М.Гоголя, чекають туристів на:

- а) Чернігівщині, б) Сумщині,
в) Полтавщині, г) Харківщині.

16. Населений пункт на Черкащині - відомий туристичний центр завдяки монументальним пам'яткам однієї з найзапекліших за всю історію людства битв Другої світової війни, а такої багатій історико-культурній спадщині попередніх епох та мальовничим природним атракціям:

- а) Канів, б) Корсунь-Шевченківський,
в) Суботів, г) Черкаси,
д) Чигирин.

17. Найвищою категорією сакральних святинь України є:

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

,і) кафедральний собор, п) б) монастир, лавра.

Ї М. Назвіть популярні оздоровчо-туристичні заклади рурорту Славське:

Гі* Всесвітньовідомою еталонною пам'яткою оборонно-філікаційного зодчества Русі-України є: ,і) Високий замок у Львові, г)) і Іолоті ворота в Києві, и)(і ара фортеця у Кам'янці-Подільському, і) фортифікаційний комплекс літописного Галича.

'(), Туристично найатракційнішим Львівським музеєм Ірі ідиої культури під відкритим небом є:
ь)-

'І Більшість бальнеологічних оздоровниць Поділля ГІМІ.чпдється над річкою:
п) І Ічлава, б) Збруч,
її) Дністер, г) Горинь,
д) Південний Буг.

Найвизначніші культурні і політичні діячі України ііочміі.міі на:
.і) Ііайківському кладовищі, ІІ)
.І ічаківському кладовищі, и)
Л у канівському кладовищі.

І, І Національний природний парк, який туристи називають Пірліною" буковинських Карпат:

- ,і) Ужанський, б) Розточанський,
н) (ісолівські Бескиди, г) Синевир,
/і) Иижпицький.

24. До прославлених гетьманських столиць козацької N і і >,* 11111 підносять населені пункти:

і І. І Цо, на Вашу думку, найбільше сприятиме перетворенню
11 ... п її район масового туризму:
а) утворення Шацького національного природного парку, < >
пходження західнополіських теренів у єврорегіон "Буг", и) ріст
популярності щорічного міжнародного фестивалю ^Ни хмилях
Світязя".

. Популярний бальнеологічний курорт України -
рр І («мінські Мінеральні Води - знаходиться на:
а) Закарпатті, б) Прикарпатті,
н) Львівщині, г) Полтавщині,
д) Харківщині, е) Одещині,
ж) Вінничині, з) Миколаївщині,
к) Херсонщині, л) Криму.

{.!. Назвіть найпопулярніший спелеотуристичний об'єкт

11. Відомий далеко поза межами Волині старокняжий замок
ШіГарта знаходиться у:
, і) м.Луцьку, б) м.Володимирі-Волинському, и)
м.Острозі, г) м.Дубно, д) м.Кременці.

!!> Музей історичних коштовностей України знаходиться: її) у
1 Іаціональному Києво-Печерському історико-культур-
(1- IV і.шойднику,
о) па Хрещатику,
и) у І Іаціональному заповіднику "Софія Київська", і) у
державному історико-культурному заповіднику "І її ьм.інська
столиця",
і) п історичному центрі столиці України - на Подолі.

36. Славнозвісна Сорочинська ярмарка, неповторний! етнофольклорний колорит якої приваблює наприкінці серпня! тисячі туристів у с.Великі Сорочинці, відбувається на:

- а) Київщині, б) Черкащині,
в) Полтавщині, г) Запоріжжі.

37. Подільське селище Буша є відомим туристичним центром завдяки:

- а) давньослов'янському святилищу,
б) печерному давньоруському монастирю,
в) славнозвісній фортеці доби козацько-польських воєн.

38. Величні залишки найбільшого в Європі городища скіфської доби II-III століття до Р.Х. (імовірно міста Гелона описаного Геродотом) знаходяться поблизу:

- а) с.Більськ, б) с.Кобеляки,
в) с.Жабинці, г) с.Пастирське,
д) м.Бахмач.

39. Унікальний об'єкт екотуризму - "Долина нарцисів" 4 розташований у гірській частині:

- а) Львівської області, б) Закарпатської області, г
в) Івано-Франківській області, г) Чернівецькій області.

40. Найатракційніший міжнародний центр туризму ні терені України - місто, історичне осердя якого внесене у Світог*

спадщину ЮНЕСКО:

- а) Київ, б) Львів,
в) Кам'янець-Подільський, г) Севастополь.

41. Мінеральні води типу "Нафтуса" використовуються для лікування на бальнеологічних курортах:

- а) Свалява, б) Синяк,
в) Трускавець, г) Моршин,
д) Сатанів, є) Хмільник,
ж) Миргород, з) Березівські Мінеральні Води,

к) Кароліно-Бугаз, л) Східниця, м)
Саки.

і). Давньоруською "перлиною" Сумщини є місто:

- .і) Лебедин, б) Путивль,
и) Глухів, г) Ромни,
/і) Іювгород-Сіверський.

4.4. Іювпопулярнішим курортом Прикарпаття вважається:

- .і) Миргород, б) Тростянець,
п) Трускавець, г) Моршин,
/і) Свалява.

11.11 айбагатшим на пам'ятки доби Київської Русі туристич-Иим центром Лівобережної України є місто:

- ії) Чернігів, б) Новгород-Сіверський,
и) Псрєяслав-Хмельницький, г) Путивль.

і'і І Центрами паломницького туризму на заході України є: .і) (обор св.Юра у Львові, б) Унівський монастир, п) Кіюхівський монастир, г) Святогірський монастир, і) Іюакотський печерний монастир.

і (і. Поблизу с.Крилос на Івано-Франківщині міститься рііікіі./іміа туристична атракція: .і) печера "Попелюшка", і) скельно-печерний комплекс "Скелі Довбуша", п) Хотинська фортеця, і) іггорико-археологічний заповідник "Давній Галич", /і) Маіаявський скит, і) Гошівський монастир на Ясній горі.

17. Ію айграндіозніший планетарій України знаходиться в

ми і і

- .і) Києві, б) Харкові, г)
п) Дніпропетровську, Запоріжжі.

М.Рутинський

48. Популярний бальнеологічний курорт України - !

Миргород - знаходиться на:

а) Закарпатті,	б) Прикарпатті,
в) Львівщині,	г) Полтавщині,
д) Харківщині,	є) Одещині,
ж) Вінничині,	з) Миколаївщині,
к) Херсонщині,	л) Криму.

49. Найатракційніші фортеці правобережного Подністров'я:

а) Кам'янець-Подільська,	б) Жванецька,
в) Хотинська,	г) Акерманська.

50. Назвіть найпопулярніші серед туристів замки Львівщини:

51. Всеукраїнський сільський фестиваль "Боромля", що збирає щорічно сотні туристів з усіх куточків України, відбувається в:

а) Тростянці,	б) Лебедині,
в) Великих Сорочинцях,	г) Липовій Долині,
д) Ворожбі,	є) Бахмачі,
ж) Талалаївці.	

52. Унікальний сакрально-палацовий архітектурний комплекс Резиденції буковинських митрополитів знаходиться в:

а) м. Коломиї,	б) м. Галичі,
в) М. Чернівцях,	г) м. Кіцмані.

53. Назвіть курорт, що разом із Трускавцем формує єдину територіальну рекреаційно-ресурсну систему:

а) Моршин,	б) Свалява,
в) Синяк,	г) Великий Любінь,
д) Східниця,	є) Немирів,
ж) Шкло.	

54. Мальовничий центр екотуризму - Кременецькі гори знаходяться:

- ,і) на південному сході Львівщини,
 і>) на південному сході Рівненщини,
 н) на півночі Тернопільщини, і) на півдні Хмельниччини.

,іГ). Основною перешкодою розвитку туризму в поліській

Пйі'ііі і:

- ,і) :шачна заболоченість території,
 <•) несприятливі температурно-кліматичні умови,
 іі) несприятлива екологічна ситуація,
 і) нідсталість рівня розвитку модерної туристичної [Інфраструктури, порівняно з іншими регіонами держави.

.')(>. Назвіть основні бальнеологічні курорти Закарпаття:

,і) Трускавець,	б) Моршин,
и) І Ювій Мізунь,	г) Стужиця,
д) Східниця,	є) Свалява,
ж) Сойми,	з) Вел. Любінь,
к) Іоржава,	л) Поляна,
м) І Іемирів,	н) Кваси,
п) І І Ікло.	

57. Державний історико-культурний музей-заповідник

"< к ... о полку Ігоревім" знаходиться в місті:

,і) Чернігів,	б) Новгород-Сіверський,
п) Переяслав-Хмельницький,	г) Путивль.

Г>М. І Іопулярна туристична атракція Івано-Франківщини -

Ми ■ н і ичий печерно-храмовий комплекс XIII-XIV століть, що Мйі мл:шу "Скелі Довбуша", знаходиться поблизу:

. і) < ■. Крил ос,	б) с. Бубнище,
и) с. Тухля,	г) с. Звенигород,
і) г. Підгірці.	

V). Унікальним екотуристичним об'єктом - ділянкою ПИИОПІДНОГО козацького степу "Михайлівська цілина" -■ і ній піся:

М. Рутинський

- а) Сумська область, в) Полтавська область,
Черкаська область, д) Харківська область,
Запорізька область.

60. Популярний бальнеологічний курорт України -
Моршин - знаходиться на:

- а) Закарпатті, б) Прикарпатті,
в) Львівщині, г) Полтавщині,
д) Харківщині, е) Одещині,
ж) Вінничині, з) Миколаївщині,
к) Херсонщині, л) Криму.

61. Національний природний парк гірської Львівщини, ще
користується славою одного з найпопулярніших центрів
гірського туризму України:

- а) Ужанський, б) Розточанський,
в) Сколівські Бескиди, г) Синевир,
д) Вижницький.

62. Широковідома туристична атракція - Міський та
Королівський Арсенали - знаходиться в місті:

- а) Києві, б) Львові,
в) Кам'янці-Подільському, г) Хотині, д)
Мукачеве.

63. Перерахуйте найпопулярніші центри гірськолижного
туризму в Карпатах:

64. Найпрестижнішими готельними комплексами столиці
Української держави вважаються:
перерахувати) _ 3

65. Село - меморіально-літературна столиця Карпат, - д
полюбляли відпочивати видатні діячі України:

- а) Поляна, б) Черче,
в) Карпати, г) Яблуниця,
д) Криворівня, е) Осмолода.

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

і > (і. П айвідоміший у Карпатському регіоні музей народного
питна Гуцульщини і Покуття ім. Й.Кобринського знахо-иі і
і, і л і! місті:

- О Івано-Франківському, б) Яремчі,
п) Косові,
і) Гахові,
г) Коломиї,
е) Болехові.

І. І Популярний бальнеологічний курорт України - Сатанів
і знаходиться на:

- б) Прикарпатті, г)
Полтавщині, е)
Одещині, з)
Хмельниччині, л)
Херсонщині,

- .і) Закарпатті, іі)
Львівщині, д)
Харківщині, ж)
Нінничині, к)
Миколаївщині, м)
Криму.

' ІК. Відомий далеко поза межами України рицарський замок
11 і МІМІК знаходиться в населеному пункті:

- а) Ужгороді, б) Мукачеві,
п) Гахові, г) Славське,
/0 Олесько, е) Галичі, ж) Сторожинці.

(і!). Державний історико-культурний заповідник Тетман-
• іі і столиця" знаходиться в місті:

- .і) Іогуслав, б) Чигирин,
п) Черкаси, г) Суботів,
д) Батурин, е) Лебедин,
ж) Глухів, з) Конотоп.

70.11 айпопулярнішим гірськолижним курортом
Львівщини і- . > п.ся:

- О ("лавськ,
 - її) Турка,
- б) Сколе,
 - г) Тухля.

/1 Державний історико-культурний заповідник "Тустань"

прикордонна давньоруська фортеця на узвишші стрімча-ін
ми її о скельного масиву - знаходиться поблизу села:

- а) Бубнище, б) Баламутівка,
в) Урич, г) Городище, д) Тухля.

72. Один з найпопулярніших туристичних центрів України - місто, що за кількістю історико-культурних пам'яток займає третє місце після Києва і Львова:

- а) Мукачеве, б) Почаїв,
в) Острог, г) Кам'янець-Подільський,
д) Черкаси, е) Чернігів,
ж) Одеса, з) Бахчисарай.

73. Екотуристичною "візиткою" Поділля служать:

- а) Кременецькі гори, б) Канівські гори,
в) Медобори.

74. Місто Золочів на Львівщині є значним центром міжнародного туризму завдяки:

- а) унікальній пам'ятці сакральної архітектури,
б) монументальній пам'ятці оборонно-замкової архітектури,
в) монументальному комплексу на місці масових заходів ронень вояків УПА та польських жовнірів.

75. Друга після Києво-Печерської лаври сакральна святиня України територіально приурочена до міста:

- а) Львів, б) Зарваниця,
в) Почаїв, г) Чернігів,
д) Святогірськ, е) Богодухів,
ж) Одеса, з) Інкерман,
к) Богуслав.

76. На межі Запорізької і Донецької областей посеред безбережного степу височіє унікальний у природному й історичному відношеннях заповідник:

- а) Великі й Малі Кучугури, б) Кам'яна Могила,
в) Кам'яні Могили, г) Чернеча гора.

77. Назвіть найатракційніші замки й фортеці Поділля:

78. Популярний бальнеологічний курорт України - (Мдиця - знаходиться на:

- а) Закарпатті, б) Прикарпатті,
п) Львівщині, г) Полтавщині,
д) Харківщині, е) Одещині,
ж) Вінничині, з) Миколаївщині,
к) Херсонщині, л) Криму.

79. Назвіть села, пов'язані з народженням і дитинством І.Г. Шевченка, й де розташований державний історико-культурний заповідник "Батьківщина Тараса Шевченка":

«0. Унікальний об'єкт екотуризму - біосферний заповідник "Лісканія Нова" - розташований на території:

- а) Одеської області, б) Миколаївської області,
н) Херсонської області, г) Запорізької області.

80. Назвіть центр національно-культурного паломництва - Місце поховання Т.Г.Шевченка:

81. Населений пункт на Черкащині - відомий центр іїму і рішнього та міжнародного туризму завдяки похованню м. ії і ідатнішого культурного діяча українського народу, багатій Н юрико-культурній спадщині сколотської, давньоруської і Ншпцької епох та мальовничим природним атракціям:

- а) Канів, б) Корсунь-Шевченківський,
м) Суботів, г) Черкаси, д) Чигирин.

82. Назвіть основні бальнеологічні курорти Львівщини:

- а) Трускавець, б) Моршин, в) Новий Мізунь,
і) Стужиця, д) Східниця, е) Свалява,
ж) Сойми, з) Великий Любінь, к) Боржава,
/і) Поляна, м) Немирів, н) Кваси,
ї і) Шкло.

83. Монументальна пам'ятка історії українського народу - ніс з найбільших в Україні укріплене Чорноліське городище

(імовірно столиця) праслов'ян-орачів кіммерійської та скіської доби - знаходиться поблизу:

- а) с. Мельники на Черкащині,
- б) с. Богданівка на Кіровоградщині,
- в) с. Більськ на Полтавщині,
- г) с. Андріївка на Черкащині,
- д) с. Трипільля на Київщині.

85. НПП "Подільські Товтри", що приваблює на Поділля туристів не лише з усієї України, а й із закордоння, розташований на півдні:

- а) Тернопільської області,
- б) Хмельницької області,
- в) Вінницької області.

86. Один з наймальовничіших на Україні парк-пам'ятка садово-паркової архітектури - "Софіївка", - закладений графом

Потоцьким для своєї коханої дружини Софії за взірцем! класично-європейських ландшафтно-паркових ансамблів! щороку приваблює тисячі українських та іноземних туристів у місто:

- а) Умань, б) Біла Церква, в) Богуслав,
- г) Черкаси, д) Яготин, е) Прилуки,
- ж) Олександрія.

87. У геопросторовому розподілі внутрішньодержавних! туристичних потоків основними регіонами-донорами виступають такі економічні райони України:

- а) Західнополіський, б) Центральнополіський,
- в) Північно-Східний, г) Карпатський,
- д) Подільський, е) Центральнo-Український]
- ж) Запорізький, з) Донецький,
- к) Причорноморський (без АР Крим), л) Крим.

88. Туристичною столицею Карпат рахується місто:

- а) Синевир, б) Мукачеве,
- в) Ворохта, г) Яремче, д) Косів.

■ ■!). Населений пункт на Чернігівщині - популярний центр ііко-культурного туризму завдяки величним пам'яткам и «пальної сакральної архітектури: трьом козацьким соборам I XVIII ст. та іншим культурно-туристичним атракціям:

- і) Прилуки, б) Ніжин,
- н) Бахмач, г) Лубни,
- і) Ромни, є) Конотоп, ж) Глухів.

!)(). Одне з найграндіозніших трипільських протоміст іцею понад 200 га і строгою концентричною системою удови 1575 помешкань знаходиться поблизу: .і) с.Майданця Черкаської обл., б) с.Пастирське Черкаської обл., н) с.Підгірці Київської обл.

) I. Відомий далеко поза межами України Шевченківський |Сйії V Львові - це:

- .і) міський парк культури та відпочинку, 11) дендрологічний парк з унікальною колекцією деревних її >рід, зібраних з усього світу,
- і'.) парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва, і) ііарк-музей національного інженерно-ландшафтного мін ісцтва,
- ц) парк-музей народної архітектури та побуту.

VI. Національною святинєю українського народу, символом багатотисячолітньої історії та духовної звитяжності, ■ пібутньою "країною козаків-запорожців", яка щороку і я гує до себе тисячі туристів з усіх куточків світу, є:

!).'}. Снт.Олесько на Львівщині є значним центром міжнародні и <> туризму завдяки: ,і) унікальній пам'ятці сакральної архітектури, ' >) монументальній пам'ятці оборонно-замкової архітектури, и) монументальному комплексу на місці масових заході 11 и ■ 11 ь вояків У ПА та польських жовнірів.

94. Популярне місце туристичного паломництва - могила-1 усипальниця безстрашного лицаря Української землі, найсла-І ветнішого кошового отамана Війська запорізького І.Д.Сірка -І знаходиться:

- а) на о.Хортиця, б) на о.Мала Хортиця,
- в) на о.Байда, г) у с.Чкалове на Запоріжжі,
- д) у с.Капулівка на Запоріжжі,
- є) у с. Миколаївка на Запоріжжі.

95. Унікальну монументальну пам'ятку, що вказує на! крайню західну межу володінь Османської імперії - турецький! мінарет заввишки понад 30 метрів - туристи можуть побачити:]

- а) в Одеському замку, в) у Сатанові,
- г) у Кам'янці-Подільському, д) в Очакові,
- є) у Білгороді-Дністровському.

96. Населений пункт на Черкащині - відомий центр внутрішнього та міжнародного туризму завдяки унікальному історико-археологічному комплексу козацької столиці України, щ^ оголошений Національним історико-культурним заповідником:

- а) Канів, б) Корсунь-Шевченківський,
- в) Суботів, г) Черкаси, д) Чигирин,
- є) Батурін, ж) Глухів, з) Конотоп.

97. Назвіть популярні об'єкти спелеотуризму Тернопільщини:]

- а) печера Медова, б) печера Оптимістична,
- в) печера Озерна, г) печера Попелюшка,
- д) печера Кришталева, є) печера Млинки,
- ж) печера Атлантида, з) печера Нігинська,
- к) печера Вертеба, л) печера Мармурова,
- м) печера Червона, н) печера Кармалюкова.

98. Місто Запоріжжя є відомим туристичним центром України завдяки:

- а) величній споруді Дніпрогесу,
- б) найдовшому мосту через р.Дніпро,
- в) величними курганам царів Великої Скіфії,
- г) о.Хортиці.

99. Масштабним рівнем національних геотуристських досліджень є:

- а) глобальний, б) макрорегіональний.
- її) районний (краєзнавчий), г) локальний.

100. Геотуристське районування території України полягає у:

а) виділенні на території України районів, які користуються | ні І і б і л ьшою популярністю серед українських та іноземних туристів,

б) поділі території України на райони, що спеціалізуються їм і ому чи іншому профілі туризму (гірський туризм, пляжно-і відпочинковий, санаторно-оздоровчий, культурно-історичний, Окшогічний тощо),

11) диференціації території України на територіальні одиниці рі.ших масштабних рангів зі спільними рисами функціонально-іп(просторової організації туристичної індустрії.

Гема 15. Придніпровський економічний район: краєзнавчо-Туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспек-ш ш і розвитку туристичного бізнесу

Морські курорти:

Бердянськ - грязево-кліматична курортна столиця При-й к ім'я (грязі і ропа лиманів, таласотерапія). *Готелі:* "Бердянськ", " Венеція"; *туркомплекс* "Парус"; *санаторії:* "Бердянськ", "Приазов'я", "Азов", "Лазурний", "Нива"; *пансіонати:* "Агар-і і.кий Мис", "Меотида", "Шико", "Славутич" й ін., *бази Шгючинку:* "Азовчанка", "Аркада", "Бердянськ", "Бригантина", "Іфиз", "Вікторія", "Дельфін", "Золотий Берег", "Казка", "Каштан", "Лоцман", "Морська", "Оріана", "Перлина", "Таври-і", "Росинка", "Фрегат" та ін. (загалом 26); *дитячі табори Шгючинку:* "Берізка", "Морська Республіка", "Морська Хвиля", "(>рлятко", "Юність" та ін. (загалом 15). Бердянська коса. Містечко атракціонів тощо.71

Приморські (туркомпл. "Приморський"); Набережне (Обитічна затока і коса); Приморський Посад; на *Молочному лимані*: Степанівка Перша, Охрімівка, Кирилівка; на *Утлюцькому лимані*: с.Степок (на Федотовій косі), Азовське, Атманай.

Центри історико-культурного туризму:

1. Національний заповідник "Хортиця" - археологічні комплекси від IV тис. до Р.Х. по I тис. (6 курганних груп доби бронзи й скіфського часу, скіфська фортеця на Совутиній скелі), музеї "Історії запорізького козацтва", "Народної творчості та етнографії" й ін. Кінний етнографічний театр "Запорізька Січ". Турбаза "Хортиця". Фольклорно-театралізовані акції ("Запорізький щедрий вечір" тощо).

2. Державний історико-археологічний заповідник "Кам'яна Могила" IУ-II тис. до Р.Х. з унікальними наскельними розписами-петрогліфами;

3. с.Капулівка (могила кошового отамана Війська запорізького І.Д.Сірка);

4. споруда Дніпрогесу.

Давньоісторична спадщина:

м.Кам'янка-Дніпровська (славнозвісне **Кам'янське** городище, У-ІІІ ст. до Р. Х., імовірно столиця **Скіфського царства**); с.Миколаївка (курган "Нечаєва могила"); с.**Балки** (курган Тайманова могила"); с.Чкалове (курган "**Чортомлик**"); с.Велика Знам'янка (курган "Солоха").

Екотуризм: "Великі й Малі Кучугури" - Державний орнітологічний заповідник та пам'ятка археології - 13 островів Каховського водосховища; с.**Куйбишеве** - заповідник "Кам'яні Могили"; Дніпровські плавні й осі роки.

Література до теми:

1. Новицький Я. Острів Хортиця на Дніпрі, йот і і)іі|x>дн, історія, старожитності. - Запоріжжя: **Тандем-У**, 1!)!)7. 88 с.
2. пир://¥\y\y.1;оигI5I:.сір.иа
3. пг.г.р://\^№\y.a2оукигогг,сot

Тема 16. Донецький економічний район: краєзнавчотуристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу

Донецьк - центр бізнес-туризму Донбаського регіону; /отелі: "Прага" 3-***, "Турист" 3-***, "Київ" 3-***, "Централь" 3-***, "Великобританія" 2-**; нічний клуб "Чикаго" й ін. Академічний російський театр опери та балету, в якому щороку проходить міжнародний фестиваль "Зірки світового балету".

Бальнеологічні курорти: Слов'янський (солоні озера Ріпне, Сліпе, Вейсове, мулові грязі, санаторій з лікуванням "Донбас", "Слов'янський", "Ювілейний" й ін.).

Морські курорти: Урзуф; Ялта; Білосарайська Коса; Маріуполь (санаторій "Металург"); Виноградне; Новоазовськ; Седове.

Центри історико-культурного туризму:

І.Слов'яногірський історико-архітектурний заповідник (комплекс Святогірського Успенського монастиря ХУІ-ХІХ ст.);

1. Музей історії та етнографії греків Приазов'я (с.Сартана).

Екотуризм: регіональні ландшафтні парки: "Меотида", "Половецький степ", "Донецький кряж", "Клебан-Бик"; унікальні острови цілинного степу (Хомутівський степ, Стрілецький степ, Провальський степ, Кам'яні могили); Святі Гори над р.Сіверським Дінцем; гори Артема; р.Кальміус (скелелазання); Баранячі Лоби (унікальні крейдові скелі висотою до 50 м., біля с.Айдар-Миколаївка); Королівські скелі (висотою до 100 м., біля с.Провалля); Дружківські скам'янілі дерева.

Основна література до теми:

1. Мотиенко Я.В. Курорти Донбасса: Путеводитель. - 2-е изд., доп. - Донецк: Донбасе, 1983. - 52 с.
2. Рекреацъоннъе зонъ и туристско-зкскурсионнъе маршрути Донецкой области "Мой Донбасе" / Под ред.

- В.Ф.Горягина, С.С.Куруленко. - Донецк: ДИТБ, 2001. - т. 1. ~215 с.
3. Юлин В.А. Туристские тропы Донеччины. - Донецк: Донбасе, 1978
 4. [пг.ір://№1cote.g.o/1иџап5к](http://№1cote.g.o/1иџап5к)

Тема 17. Причорноморський (без АР Крим) економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу

Західне Причорномор'я: піщані пляжі, лікувальні мулові грязі лиманів Алібей, Куяльницький, **Хаджибейський**, Шагани (Одеська обл.), Березанський, **Тилігульський**, Бузький (Миколаївська обл.), 56 санаторіїв і **пансіонатів** з лікуванням та 68 будинків і пансіонатів відпочинку.

Одеса - міжнародна курортно-туристич на перлина України.

^ *Готельна мережа*: готель елітарної транснаціональної мережі Val'sbiş Кетрішкі - "**Осієза Кетріпзкі Поїєі**" (розташований на узбережжі, має 36 номерів класу ехесііііе. У готелі: бізнес-центр, казино, ресторан з суши-баром, нічний й клуб, бутіки, підземний гараж, басейн, фітнес-центр, сауна і джакузі). Готелі "Одеса" 5-****; "Лондонська" 4-****; "**Шевченко**" 4-**** (*готель-теплохід*); спортивно-оздоровчий комплекс готелю "Чорне Море" 3-***; "Червона" 3-***; "Валентина" 2-**.

^ грандіозний центр відпочинку (Олітр СІПЬ) - ресгоран-шоу-театр "Амстердам"; центр відпочинку "**Тропікал**"; нічний еротичний клуб "*Х-клуб*"; нічний клуб "Ассол і." на кораблі (пляж "Аркадія"); *нічні клуби*: "Міраж" (з казино), "Космо", "І Іалладіум", "Метроном", "Вечірня Одеса", "Аркадія Плаза", "Е", "Ітака", "Кокос", "Ріо", "Боб", диско-клуби "**Метро**", "**І Піврана**".

^ *елітарні казино*: "Рішельє", "**Габрієла**", "Чорне море".

^ *ресторани*: "Горянин" (Олітр СііЬ), "**Тропікал**", "Мілле-ніум-2000", "Південна Пальміра", "Чорна перлина", "Ігхтрел-літа", "Чорноморе", "Українськаласунка" (національна кухня),

"Куманець" (національна кухня), "Червоний Дракон" (китайський), "Гонконг" (китайський), "Анкара" (турецька й арабська кухня), "Іспанський двір" (іспанська кухня), салон-ресторан "Дежавю ля мер".

^ *класичні заклади туристичного дозвілля: театри*: Державний академічний опери і балету, Український музично-драматичний ім.Василько, Російський драматичний ім.Іванова та ін.; *музеї*: Художній (у палаці Потоцьких), Літературний (у палаці князів Гагариних), Археологічний, Музей морського флоту, Західного і східного мистецтва: аквапарк "Посейдон"; планетарій; зоопарк; парки, бульвари, сквери, оригінальні пам'ятники тощо.

^ *історико-культурне "обличчя"міста*: ансамбль Приморського бульвару, ХІХ ст.; Приморські (Потьомкінські) сходи; театр опери та балету, 1884-1887 рр.; Бельведер, 1826-1842 рр.; Троїцька церква, 1808 р.; кірха св.Павла, 1897 р.; аркада карантину з баштою, 1803-1807 рр.; будинок історичного факультету Одеського університету, 1899-1902 рр.; наукова бібліотека, 1904-1906 рр.; стара біржа, 1829-1837 рр.; нова біржа, 1894-1899 рр.; будинок морського музею, 1841 р.; архітектурний комплекс центру міста (Стара Одеса); морський порт тощо.

•^ *санаторії*: "Лермонтовський" (майже в самому центрі Одеси), "*Великий Фонтан*". *Санаторії*: "Малюк", "Перлина", "Золота Гірка", "Здоров'я", "Юність", "Сонячний", "Україна", "Росія", "Фонтан", "Аркадія", "ім. Горького", "Червоні Зорі", "Зелена гірка"; *пансіонати*: "Маріанна", "Борей" та багато ін.

^ щорічна гуморина; молодіжна Фієста (1 червня); карнавал боді-арту на Дерibasівській тощо.

Бальнеологічні й морські курорти:

Одещина: Сасицький (оз.Сасик - с.Татарбунари, с.Глибоке, с.Лиман); Шагани (озеро-лиман Шагани - с.Приморське); Алібей (озеро-лиман Алібей - с.Тузли, с.Весела Балка); Білгород-Дністровський (будинок відпочинку "Зелений мис"); Курортне;

Сергіївка (готель "Плаї", пансіонати "Сонячний Берег", "Чайка"; санаторії: "Золота Нива", "Вікторія", "ім. Сергія Лазо", "Горизонт", "Сенатата", "Патрія"; дитячі санаторії: "Сергіївка", "Сперанца". Дитяче казкове містечко "Гулівер");

Кароліно-Бугаз (Затока) - Шаболатський лиман з лікувальними грязями. *Пансіонати*: "Олена" і "Лиман"; бази відпочинку: "Атлантида", "Блакитний вогник", "Рута", "Затока", "Сонячна", "Чорномор", "Зорі Тирасполя", "Південні Зорі", "Зоря", "Мрія", "Вітрило", "Граніт", "Дельфін", "Троянда" та багато ін. Дитячий оздоровчий центр "Альбатрос" і ін. дитячі табори;

Будаки; *Куяльницький* (с.Куяльник); *Хаджибейський* (с.Холодна Балка, с.Усатове - дит. санаторій "Хаджибей").

Миколаївщина: Очаківський курорт (оздоровчий комплекс "Перлина" на Чорноморській косі між Чорним морем та Березанським лиманом; *санаторії*: "Очаків", "Золотий колос", *пансіонати з лікуванням*: "Травневий", "Прибій"; *дитячі оздоровчі табори*: "Медик", "Інгул". Атракція - турецька фортеця); с.Чорноморка (санаторій "Зелений мис"); с.Рибаківка (*пансіонати*: "Лісотехнік", "Морська хвиля", "Платан", "Черемшина". Дитячий оздоровчий табір "Маяк")

Коблево (*пансіонати*: "Чорноморець", "Меліоратор", *бази відпочинку*: "Зв'язківець", "Енергобудівник", "Бригантина", "Росинка", "Комета", "Дніпро", "Міраж" (приватна), "Ракета" (приватна). Атракція - великі водяні горки) с.Куцуруб, с.Лимани (Бузький лиман).

Херсонщина: с.Станіслав і с.Широка Балка (Дніпровський лиман);

Скадовський курорт (пансіонати з лікуванням: "Скадовськ", "Сонячний", "Південний", "Автомобіліст", "Нафтовик", "Енергія").

с.Залізний порт (санаторій "Золота Нива", пансіонати: "Ювілейний", "Водник", "Приплив", "Хвиля");

с.Хорли з популярними серед любителів пляжно-острівної робінзонади Устричними і Капанчакськими островами;

сЛазурне (Чорне море, з одного боку, і мілководна Джарилгацька затока, з іншого, піщаний о.Джарилгач - "Співдружність" - лікувально-оздоровчий комплекс європейського рівня: 12 комфортабельних котеджів, оснащених супутниковим телебаченням, аудіо-відео-апаратурою, гостинною з каміном. Є три басейни з підігрівом, підсвітленням, гідромасажем, (у т.ч. дитячий басейн з гіркою. Медично-оздоровчий центр з грязелікуванням. Тенісний корт, тренажерний зал, фонтани, зимовий сад тощо). Також у с.Лазурному: *пансіонати*: "Канни", "Гілея", "Вітрило", база відпочинку "Корабел".

Генічеськ - курортна "перлина" Приазов'я (Херсонська обл.) - (солоне Генічеське озеро, Арабатська Стрілка - дитячий оздоровчий комплекс "Орлятко").

Екотуризм: біосферні заповідники Асканія Нова (Музей флори і фауни Південної України, дендропарк, зоопарк), Чорноморський і Дунайський, а також Азово-Сиваський національний парк, Одеські катакомби (карстові печери). Регіональні ландшафтні парки: "Кінбурнська коса", "Гранітно-степове Побужжя".

Центри культурно-історичного туризму:

Миколаїв (річковий порт, Музей суднобудування та флоту, споруди Морського відомства, сер. XIX ст., зоопарк, обсерваторія, парк водних атракціонів "Водолій" й ін.).

Херсон (порт, фортеця XVIII ст., Спаський собор 1806 р., Святодухівський собор 1836 р., Греко-Софійська церква 1780 р.).

Каховка (міжнародний молодіжний естрадний фестиваль, водний туризм - Каховське водосховище; неподалік у с.Нові Лагері Корсунський монастир 1794 р.).

Вилкове - місто, яке називають "українською або дунайською Венецією" (основний транспортний засіб пересування міських мешканців - човни).

с.Парутине (історико-архітектурний заповідник "Ольвія" місто-держава, що проіснувало понад тисячу років); о.Березань (археологічний комплекс найдавнішої на терені України еллінської колонії м.Бористен);

м.Білгород-Дністровський (археологічний комплекс еллінського м.Тіра, Акерманська фортеця, XII-XV ст. - одна з найвеличніших середньовічних фортець України, Підземна церква св. Іоана Сучавського, XIV-XIX ст., Вірменська церква св. Богородиці, XV-XIX ст., Грецька церква, XV-XVI ст.).

м.Берислав (Введенська церква, 1726р. - перевезена із запорозької фортеці Переволочної в 1784.

Архітектурні комплекси: Ізмаїл, Кілія, Болград.

Основна література до теми:

1. Гусак Н. Маршрути Придунайського края. - Одеса: Маяк, 1978
2. Коржунова Н. Курортно-рекреационное хозяйство Причерноморья // Экономика Украины. - 1999. - №2. - с.72-76
3. Состояние туристическо-оздоровительной отрасли Одесской области. - Одесса, 2001: - 100 с.
4. <http://www.virtual.mk.ua>
5. <http://www.te.net.ua/odessa/CD>
6. <http://www.ukrcom.kherson.ua>
7. <http://www.online.kherson.ua>
8. <http://www.infocenter.kherson.ua>
9. <http://www.odessapassage.com>
10. http://www.sacvoyage.com.ua/ukr/our/our_coast.htm

Ялта - міжнародна курортно-туристична столиця Криму.

^ *Готельні комплекси:* "Ореанда" 4-**** (Бг.ір://\у\U'лг.пол:el-oieапсіa.сot), (навпроти готелю в морі - стоянка елегантної шхуни "Еспаньола", облаштованій під елітарний бар, в якому відвідувачів обслуговують бармени й офіціанти в костюмах XVII ст.), "Літо" 4-**** (Б<р://\у\у\Ѕ.сепіег1el;o.eot), "Ялта-Інтурист" 3-*** (Бир://\у\у.Bo1;el-ya1ia.сot), "Брістоль" 3-***, "Пори Року" 2-**, "Палас", "Гостинний Дім", "Массандра", "Метрополь-Україна", "Південна". Нічний клуб "Корал". *Ресторани:* "Метрополь-Україна", "АІе§го", "Ялта", "Бригантина", "Таврида", "Схід", "Гурман", "Круїз", "Південний", "Космос".

•^ *Санаторії:* "ім. В.В.Куйбишева", "Київ", "Ластівка", "Орлине Гніздо", "Севастополь", "Ялта" й ін. *Пансіонати:* "Зоря", "Кримський", "Малахіт", "Муссон". *Будинки і бази відпочинку:* "Ялта", "Крим", "Нива" й ін.

^ Набережна, морський вокзал; Поляна Казок; Боткінська гребка; Штангевська стежка; водоспад "Учан-Су", висота 98 м.; гора "Ай-Петрі" (1233 м.) тощо.

Севастополь - Площа Нахімова; бульвари: Приморський, Матроський, Історичний; Графська пристань; Константинопольський і Михайлівський форти, 1846—1847 рр.; пам'ятник Затопленим кораблям; башта Вітрів; панорама "Оборона Севастополя 1864—1855 рр."; діорама "Штурм Сапун-гори 7 іранья 1944 р."; Малахів курган; Братське кладовище; музей 'Іорноморського флоту; акваріум Інституту біології південних морів НАН України; Володимирський собор та ін.

Алушта - *готелі:* "Таврида", "Алушта", "Чорноморська" й ін. <
анаторії: "Алушта", "Альбатрос", "Золотий Колос", "Таврида", "Робітничий Куток", "Політ", "Ветеран", "Славутич". *Пансіонати:* "Магнолія", "Нева", "Блакитна Хвиля", "Дніпро", "Кристал", "Море", "Дубна". *Будинки й бази відпочинку:* "І Північна Двіна", "Слава", "Дружба", "Київ", "Казка". *Турбази:* "Алушта", "Мир", "Чайка", "Карабах", "Юність". *Дитячі табори:* і міжнародний молодіжний центр "Кипарис", "Кастель", "Орлят-

М.Рутинський

ко", "Кристал", "Каскад" і ін. (Башти візантійської фортеці Алустон VI ст., Демерджи-яйла з Долиною привидів, масив Чатир-Даг з Мрамуровою, Аянською та ін печерами).

Алупка - готель "Гірське Сонце" 2-**, санаторії: "Ай-Петрі", "Алупка", "Білорусія", "ім. Боброва", "Крим", "Шахтар", "Південнобережний", "Передгірний", "Веселка", "Сонячний", "Здоров'я", "Крим". Алупкінський палацово-парковий заповідник. Підвісна канатна дорога на г.Ай-Петрі.

Євпаторія - курортна перлина Південно-Західного Криму (80 санаторно-курортних закладів, у т.ч. 27 санаторіїв (з них 20 дитячих), 10 пансіонатів і будинків відпочинку, 2 курортні поліклініки, водогрязелікарня "Мойнаки", водолікарня). Готель "Апогей" 2-**; санаторії: "Дніпро", "Дружба", "Євпаторія", "Жовтень", "Прибій", "Таврія", "ім.Т.Г.Шевченко"; пансіонати: "Алмазний", "Євпаторія", "Золотий Берег", "Естераль", "Примор'я", "Орбіта"; дитячі санаторії: "Бригантіна", "Іскра", "Меркурій", "Євпаторія", "Планета" та ін.; яхт-клуб; ресторани: "Золотий пляж", "Рів'єра".

Історико-архітектурні пам'ятники: давньогрецьке городище "Керкінітіда" (на території Центрального дитячого санаторію) та Фортечна стіна м.Керкінітіда, IV ст. до Р.Х. (уздовж набережної); монастир дервішів і мечеть Шукулай-ефенді, XVII-XIX ст., Велика і Мала кенаси; Турецькі бані XV і XVI ст.; мечеть Джума-Джамі, 1552 р.

Інші морські курорти Криму:

Лівадія - Лівадійський палац.

Форос (Форосський парк; церква Христового Воскресіння на прямовисній скелі-стрімчаку, 1892 р.; пер.Байдарські ворота).

Кацівелі (г.Кошка, Кучук-Койський кам'яний хаос).

Сімеіз (скелі: Діва, Крило Лебедя).

Кореіз (палац Дюльбер, санаторій "Місхор").

Місхор (санаторії "Україна" і "Марат", унікальний археологічний комплекс Ай-Тодору).

'Гаспра (Гаспринський замок, 1831-1836 рр.; Харакський парк; Ластівчине гніздо на прямовисному стрімчаку - Аврориній скелі Ай-Тодорського мису).

Ореанда - модерна перлина елітарного відпочинку в Криму. ІІа славнозвісному Золотому пляжі розташовані санаторії "Золотий пляж", "ім. Пальміро Тольятті" і "Годний", міжнародний центр відпочинку "Дружба".

Массандра (Массандрівський палац російського імператора (Лександра III і парк).

Гурзуф (генуезька фортеця Гурзувіта, VI-XV ст.; Гурзуф-ський парк; скелі Адалари; будинок Рішельє, 1811 р.; г.Аюдаг (Ведмідь-гора); мис Суук-Су, де є морські гроти). Міжнародний дитячий центр "Артек". *Партеніт* (г.Аюдаг) *Новий Світ*.

Судак - санаторії: "Кримське Примор'я", "Львівський іалізнодорожник", "Алмаз", "Промінь", "Волга", "Шахтар" і ін. *Коктебель* - база відпочинку "Якір" 3-***, пансіонат "Ілакітна хвиля", приватний сектор.

Феодосія (приватний сектор; історико-архітектурний іаповідник "Генуезька фортеця" (церкви: Іоанна Предтечі 1348 р., св.Стефана, св.Георгія, Івана Богослова, XIV ст.); Міська фортеця XIV ст.; Генуезький міст XIV ст. та ін пам'ятки).

Золотий пляж - узбережжя Феодосійської затоки (турбаза "Золотий пляж", пансіонати, будинки відпочинку).

Центри історико-культурного туризму: ^ Національний заповідник "Херсонес Таврійський". ^ Державний історико-культурний заповідник у м.Керчі. ("Пантікапей" - археологічний комплекс столиці БоспОрського царства, що проіснувало понад тисячу років + археологічні комплекси еллінських міст Німфей, Мірмекій, Порфеній і Гірітака).

^ Державний історико-культурний заповідник у м. Бахчисараї, (палацовий комплекс /палати, гарем, мечеть, некрополь.../ полиці Кримського ханства (з плакучим Бахчисарайським фонтаном) + фортеця і печерне місто Чуфут-Кале, X-XII ст., + скельний Успенський монастир)

^ Державний палацово-парковий музей-заповідник у м. Алушці.

^ Державний архітектурно-історичний заповідник "Судацька фортеця" - мури, башти Якобо Торсело, Бернардо Пагана, Пасквале Джудиче, Корадо Чикало, Лукині Лавані, Джіовані Маріоні, Гварко Румбальдо, Дозорна, Кругла, Кутова, Консульська та ін. атракційні об'єкти, музей).

■^ Державний історико-археологічний заповідник "Калос Лімен".

^ Історико-культурний заповідник "Старий Крим" (монастир Сурп-Хач 1338 р., мечеть і медресе 1314 р.).

^ М.Сімферополь ("Неаполь Скіфський" - археологічний комплекс столиці Шзнюскіфського царства з усипальницями скіфських царів).

^ с.Залісне (печерне місто "Мангуп" ІУ-ХУІІ ст. - археологічний комплекс столиці Готського царства й середньовічного гірського князівства "Феодоро").

•т Інкерман (фортеця Каламіта на Монастирській скелі, УІ-ХУ ст.; Інкерманський печерний монастир УШ-ІХ ст.).

Давньоісторична спадщина: с.Кріпке (скельне городище Ескі-Кермен УІ-ХІІІ ст. + печерний храм Донаторів ХІІІ ст.); с.Кудрине (печерне місто Тепе-Кермен); с.Скалисте (печерне місто Бакла); Перекопський рів і вал (тягнеться від Каркінітідської затоки до Сивашу, протяжність 8475 м., висота 8-10 м., ширина 20 м., глибина 10 м.); Аккосів вал (східна оборонна лінія Боспорського царства, що тягнеться від Казантипської затоки Азовського моря до Узунларського озера (у минулому затоки) Чорного моря).

Спелеотуризм: Кизил-Коба (Червона печера - 13,7 км., 6 поверхів). Данильча-Коба, Кіік-Коба, Скельська, Мармурова, Аянська, Сюрень, Холодна, Казка, Віола, Ювілейна, Крубера, Великий Бузулук, Солдатська шахта, шахта Максимовича та багато ін.

Екотуризм: Нікітський і інші ботанічні сади; каньйони: Великий, Бельбекський, Чорноріченський; Роман-Кош (найви-

ща вершина Кримських гір - 1545 м.); Демерджи (Долина Привидів та мальовничі руїни фортеці "Фуна"); Чатирдаг; Карадаг; Кучук-Койський кам'яний хаос; вулканічна сопка Джуатепе; водоспади: Учан-Су, Джур-Джур; *заповідники:* Кримський, Ялтинський гірсько-лісовий, Карадазький, Казантипський, Опуцький, Мис-Мартьян, Лебедячі острови.

Основна література до теми:

1. Багров М.В. Принципы концепции рекреационного развития Крыма // УГЖ. - 1997. - №1. - с.29-34
2. Бражник А.В., Шемряев З.С. Туристские маршруты Крыма: Путеводитель. - Симферополь: Таврия, 1989. -234 с.
3. Русанов И.В., Русанов К.И. Крым: горы и море. Путеводитель. - Симферополь: Бизнес-Информ, 2001. -
4. <http://packet.crimea.ua/rsc/index.htm>
5. <http://crimea-trip.narod.ru>
6. <http://www2.tour.crimea.com/index.htm>
7. <http://www.tour.com.ua/tourwww/crimea.htm>
232 с.
4. Бйр://pакке1;сгітеа.иа/гзс/іпсіех.п1;т
5. Бйр://сгітеа-1:гір.пагоо!.ги
6. Бир://\у\¥\у2.1;оиг.сгітеа.сот/іпсіех.лі1:щ
7. Бйр://\у\¥ЛУ.іоиг.сот.иаДоиг\¥\у\у/сгітеа.Бі:т

**ЗАВДАННЯ ПРОМІЖНОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ
УСПІШНОСТІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ЛЕКЦІЙНОГО
МАТЕРІАЛУ КУРСУ (Теми 15-18)**

1. Географія туризму України найтісніше пов'язана із:
а) макроекономікою, б) менеджментом,
в) рекреалогією, г) соціологією.
2. Місто, яке впродовж бурхливої історії неодноразово служило ареною запеклих битв і нині є широко відомим міжнародним туристичним центром бойової слави:
а) Одеса, б) Миколаїв,
в) Очаків, г) Севастополь, д) Ізмаїл.
3. Бальнеологічною і грязево-кліматичною курортною столицею Західного Приазов'я вважається:
а) Азовське, б) Приморські,
в) Генічеськ, г) Затока,
д) Урзуф, е) Маріуполь, ж) Бердянськ.
4. Мальовнича природна атракція Криму - водоспад Джур-Джур - знаходиться поряд з населеним пунктом:
а) Чорноріччя, б) Верхоріччя,
в) Багаторіччя, г) Озерне,
д) Генеральське, е) Флотське,
ж) Прохолодне, з) Паркове,
к) Санаторне, л) Курортне.
5. Унікальні заповідно-степові об'єкти екотуризму Луганщини:
а) Михайлівська цілина, б) Єланецький степ,
в) Хомутівський степ, г) Стрільцівський степ,
д) Провальський степ.
6. Популярний бальнеологічно-морський курорт для дорослих і дітей - Сергіївка - знаходиться:
а) на Одещині, б) на Миколаївщині,

в) на Херсонщині, д) на
Донеччині. г) на Запоріжжі,

7. Популярні серед любителів острівної робінзонади (одного з видів екологічного й екстрим-туризму) острови Чурюк, Куюктук, Папанін, Комиші тощо приваблюють туристів:

- а) у дельту Дунаю, б) у пониззя Дніпра,
в) у Північно-Східне Причорномор'я,
г) у Західне Приазов'я, д) у Східне Приазов'я.

8. Курортною столицею Південно-Західного Криму вважається місто:

- а) Євпаторія, б) Саки, в) Севастополь.

9. Найдовша в Україні піщана коса Арабатська стрілка, що завдяки унікальним ландшафтно-кліматичним умовам і іншим принадам морського відпочинку щороку притягує тисячі організованих і самодіяльних туристів, знаходиться:

- а) у північно-західному Причорномор'ї,
б) у північному Причорномор'ї,
в) у Каркінітідській затоці,
г) в Обитічній затоці,
д) на північно-східній окраїні Криму,
ж) у західному Приазов'ї,
з) у центральному Приазов'ї,
к) у східному Приазов'ї.

10. Мальовнича природна атракція Криму - парні скелі Адалари - вивищуються над морем навпроти курортного міста:

- а) Форос, б) Кацівелі,
в) Сімеїз, г) Корейз,
д) Алушка, е) Алушта,
ж) Гаспра, з) Масандра,
к) Ореанда, л) Лівадія,
м) Ялта, н) Гурзуф,
п) Партеніт, р) Судак,
с) Коктебель, т) Новий Світ.

-
- а) Форос, б) Санаторне,
в) Сімеїз, г) Алупка, д) Гаспра.

18. Найвідоміша природна туристична атракція Одеського курорту:

- а) лимани, б) кліфи, в) катакомби.

19. Курортною столицею Херсонщини на Чорному морі вважається:

- а) Білгород-Дністровський, б) Курортне,
в) Затока, г) Куяльник,
д) Маріуполь, е) Очаків,
ж) Коблево, з) Скадовськ,
к) Лазурне, л) Генічеськ,
м) Приморськ.

20. Унікальний заповідно-степовий об'єкт екотуризму Донеччини:

- а) Михайлівська цілина, б) Єланецький степ,
в) Хомутівський степ, г) Стрільцівський степ,
д) Провальський степ.

21. Величний палац Дюльбер щороку приваблює тисячі українських і іноземних туристів у:

- а) Форос, б) Сімеїз,
в) Корейз, г) Алупку,
д) Алушту, е) Ореанду,
ж) Лівадію, з) Ялту,
к) Партеніт, л) Масандру.

22. Найвідоміший центр історико-культурного туристичного паломництва в Північному Причорномор'ї - історико-архітектурний заповідник "Ольвія" - знаходиться поблизу:

- а) с.Тузли на Одещині, б) м.Овідіополь на Одещині,
в) с.Тарутине на Одещині,
г) с.Парутине на Миколаївщині,
д) с.Чорноморка на Миколаївщині,
є) с.Широка Балка на Херсонщині,
ж) с.Чорноморське в Північно-Західному Криму.

М.Рутинський

23. Популярний морський курорт Рибаківка знаходиться:

- а) на Одещині, б) на Миколаївщині,
в) на Херсонщині, г) на Запоріжжі,
д) на Донеччині.

24. Міжнародний туристичний символ Південного берега Криму - витончений палац Ластівчине Гніздо - вабить усіх гостей Криму до:

- а) мису Сарич, б) мису Ай-Тодор,
в) мису Аюдаг, г) мису Фіолент.

25. Археологічний комплекс найдавнішої на терені України еллінської колонії м.Бористен туристи матимуть змогу побачити, відвідавши острів:

- а) Зміїний, б) Джарилгач,
в) Березань, г) Довгий, д) Орлів.

26. Назвіть два найбільші за площею заповідники Криму:

27. Бальнеологічною і грязево-кліматичною курортною столицею Центрального Приазов'я вважається:

- а) Азовське, б) Приморськ,
в) Генічеськ, г) Затока,
д) Урзуф, е) Маріуполь, ж) Бердянськ.

28. Одна з найвеличніших туристичних атракцій України - Святогірський Успенський монастир на узвишші стрімчачого скельного масиву - знаходиться:

- а) на Закарпатті, б) на Покутті,
в) на Буковині, г) на Тернопільщині,
д) на Хмельниччині, е) на Київщині,
ж) на Черкащині, з) на Харківщині,
к) на Донеччині, л) у Криму.

29. Бальнеологічною, грязево-кліматичною та історико-культурною курортною столицею північно-західного Причорномор'я вважається:

- а) Білгород-Дністровський, б) Курортне,
в) Затока, г) Куяльник,
д) Одеса, е) Очаків, з)
ж) Коблево, Скадовськ, л)
к) Лазурне, Генічеськ, н)
м) Приморськ, Маріуполь.

30. Мальовнича екотуристична атракція сходу України - Королівські скелі висотою до 100 метрів - знаходяться поблизу:

- а) с.Провалля на Луганщині,
б) с.Айдар-Миколаївка на Луганщині,
в) с.Весела Гора на Луганщині,
г) смт.Бабаї на Харківщині,
д) смт.Печеніги на Харківщині,
е) м. Зміїв на Харківщині,
ж) смт.Красна Гора на Донеччині,
з) м.Красногорівка на Донеччині,
к) м.Дружківка на Донеччині.

31. Унікальна бальнеокліматична рекреаційна зона Куяльницького лиману розташована поряд з:

- а) Білгородом-Дністровським, б) Затокою,
в) Одесою, г) Очаковом.

32. Популярний морський курорт Лазурне знаходиться:

- а) на Одещині, б) на Миколаївщині,
в) на Херсонщині, г) на Запоріжжі,
д) на Донеччині.

33. Унікальний заповідно-степовий об'єкт екотуризму Миколаївщини:

- а) Михайлівська цілина, б) Єланецький степ,
в) Хомутівський степ, г) Стрільцівський степ,
д) Провальський степ.

34. Місто Білгород-Дністровський є відомим центром міжнародного туризму завдяки:

а) цілощому оздоровчо-терапевтичному ефекту рекреації на курортах Дністровського лиману в межах міста та передмістя,
б) унікальній історико-культурній спадщині,
в) щорічним саммітам урядових делегацій держав Чорноморського регіону та міжнародним економічним форумам.

35. Курортною столицею Східного Приазов'я вважається:

- а) Азовське, б) Приморськ, в) Генічеськ,
г) Затока, д) Урзуф, е) Маріуполь,
ж) Бердянськ.

36. Унікальний бальнеорекреаційний ресурс - сопкові грязі

знаходяться на: а) оз.Ялпуг, в) оз.Катлабух,
оз.Кизил-Яр, д) п-ові Керченському, ж) косі Чорноморській, к) косі Арабатська Стрілка, м) лимані Хаджибейському,
б) оз.Катлабух, г) п-ові Тарханкутському, є) п-ові Чонгар, з) косі Кароліно-Бугаз, л) лимані Куяльницькому, н) лимані Березанському.

37. Одну з найвеличніших середньовічних фортець півдня України - Акерманську, - а також середньовічні церкви XV століття (у т.ч. підземну церкву св.Іоанна Сучавського) туристи матимуть змогу оглянути, відвідавши місто:

- а) Ізмаїл, б) Білгород-Дністровський,
в) Очаків, г) Кілію,
д) Берислав, е) Мелітополь, ж) Болград.

38. Україна володіє невичерпним потенціалом розвитку міжнародно-туристичної спеціалізації на:

- а) сільському зеленому туризмі,
б) етнічному туризмі,
в) рекреаційно-оздоровчому туризмі,
г) гірському туризмі.

39. Рідкісну туристичну атракцію - акваріум Інституту біології південних морів НАН України - туристи зможуть побачити, відвідавши місто:

- а) Одесу, б) Севастополь,
в) Ялту, г) Алушту, д) Новий Світ.

40. Мальовнича природна атракція Криму - водоспад "Учан-Су" висотою 98 метрів - знаходиться поблизу:

- а) Інкермана, б) перевалу Байдарські Ворота,
в) скельного масиву Орлиний Заліт,
г) с.Високогірне, д) м.Ялта, е) м.Алупка,
ж) м.Гурзуф.

41. Другим після Ялти найбільшим міжнародним туристично-курортним центром Криму вважається місто:

- а) Алупка, б) Алушта, в) Судак,
г) Євпаторія, д) Феодосія.

42. Курортною столицею Херсонщини на Азовському морі вважається:

- а) Білгород-Дністровський, б) Курортне,
в) Затока, г) Куяльник,
д) Маріуполь, е) Очаків,
ж) Коблево, з) Скадовськ,
к) Лазурне, л) Генічеськ, м) Приморськ.

43. Найатракційніша сопка Східного Криму - Джуатепе - знаходиться поряд із селом:

- а) Кам'янське, б) Красногірка, в) Вулканівка.

44. Назвіть морські курорти Південного берега Криму між Ялтою та Форосом:

45. Популярний морський курорт Залізний Порт знаходиться:

- а) на Одещині, б) на Миколаївщині,
в) на Херсонщині, г) на Запоріжжі,
д) на Донеччині.

46. Найдовший в Україні унікальний піщаний острів, що вабить до себе принадами морського відпочинку тисячі туристів з усіх куточків держави:

- а) Зміїний, б) Джарилгач,
в) Березань, г) Довгий, д) Орлів.

47. Назвіть морські курорти Південного берега Криму між Ялтою та Алуштою:

48. Ландшафтно-археологічний комплекс на місці давньо грецького храму-усипальниці прославленого героя Троянської війни і божественного опікуна чорноморських мореплавців Аххіла Понтарха туристи матимуть змогу побачити, відвідавши острів:

- а) Зміїний, б) Джарилгач, в) Березань,
г) Довгий, д) Орлів.

49. Мальовнича природна атракція Криму - гора Аюдаг (Ведмідь-гора) - височіє над морем поряд з курортним містом:

- а) Форос, б) Кацівелі,
в) Сімеїз, г) Корейз,
д) Алушка, е) Алушта,
ж) Гаспра, з) Масандра,
к) Ореанда, л) Лівадія,
м) Ялта, н) Гурзуф,
п) Партеніт, р) Судак,
с) Коктебель, т) Новий Світ.

50. Назвіть область України, в межах якої знаходяться два унікальні біосферні заповідники:

- а) Закарпатська, б) Івано-Франківська,
в) Волинська, г) Львівська,
д) Хмельницька, е) Черкаська,
ж) Одеська, з) Миколаївська,
к) Херсонська, л) Запорізька,
м) Крим.

51. Найвеличніше печерне місто-твердиня гірського Криму, що в минулому було столицею Готського царства, а опісля - столицею гордого князівства Феодоро; місто, що впродовж багатьох століть не знало поразок і підлягло лише грізній армادі

турецького султана; місто-лабіринт, яке сьогодні вабить до себе тисячі туристів з усіх куточків світу:

- а) Чуфут-Кале, б) Мангуп-Кале,
в) Тепе-Кермен, г) Ескі-Кермен,
д) Інкерман, е) Старий Крим.

52. Один з найпопулярніших осередків культурно-пізнавального й екотуризму в Україні - НПП "Святі гори" - розташований:

- а) на Закарпатті, б) на Покутті,
в) на Буковині, г) на Тернопільщині,
д) на Хмельниччині, е) на Київщині,
ж) на Черкащині, з) на Харківщині,
к) на Донеччині, л) у Криму.

53. Мальовнича природна атракція Криму - Кучук-Койський кам'яний хаос - знаходиться поряд з населеним пунктом:

- а) Підгірне, б) Зсувне,
в) Санаторне, г) Соколине,
д) Скелясте, е) Перевальне.

54. Популярний морський курорт Коблево знаходиться:

- а) на Одещині, б) на Миколаївщині,
в) на Херсонщині, г) на Запоріжжі,
д) на Донеччині.

55. Міжнародний центр дитячого відпочинку "Артек" знаходиться неподалік курортного міста:

- а) Форос, б) Кацівелі,
в) Сімеїз, г) Корейз,
д) Курортне, е) Санаторне,
ж) Алушка, з) Алушта,
к) Масандра, л) Лівадія,
м) Гаспра, н) Ореанда,
п) Ялта, р) Гурзуф,
с) Судак, т) Коктебель.

56. Унікальний щодо ландшафтного й біотичного різноманіття екотуристичний об'єкт - коса Бірючий Острів - входить

до складу:

- а) Чорноморського біосферного заповідника,
- б) заповідника "Лебедячі острови",
- в) Азово-Сиваського національного природного парку.

57. Найвеличніші на Дніпропетровщині кургани-усипальниці царів Великої Скіфії - "Чортомлик" і "Товста Могила" - височіють неподалік міста:

- а) Верхньодніпровськ, б) Дніпропетровськ,
- в) Марганець, г) Нікополь, д) Жовті Води.

58. Назвіть печерні міста гірського Криму, що приваблюють до себе тисячі українських та іноземних туристів:

59. Один з найвідоміших осередків екотуризму в державі

- Чорноморський біосферний заповідник - знаходиться:

- а) на півдні Одещини, б) на півночі Одещини,
- в) на Миколаївщині, г) на заході Херсонщини,
- д) на сході Херсонщини, е) на північно-західному узбережжі Криму.

60. Величний літній палац імператора Російської імперії Олександра III приваблює тисячі українських і іноземних (передусім російських) туристів у курортне місто:

- а) Алупка, б) Корейз, в) Сімеїз,
- г) Лівадія, д) Масандра, е) Партеніт.

61. Популярні серед любителів самодіяльного пляжного туризму та острівної робінзонади (одного з видів екологічного й екстрім-туризму) Устричні й Капанчакські острови знаходяться:

- а) біля південно-західного узбережжя Одещини,
- б) біля північно-східного узбережжя Одещини,
- в) біля Миколаївського узбережжя,
- г) біля північно-західного узбережжя Херсонщини,

д) біля чорноморського узбережжя південно-західної Херсонщини,

є) біля азовського узбережжя південно-східної Херсонщини,

ж) біля Запорізького узбережжя, з) біля Донецького узбережжя.

62. В якісно новий вид масового туризму на терені України виростає:

- а) екскурсійно-українознавчий дитячий туризм,
- б) сільський зелений туризм,
- в) бізнес-туризм.

63. Місто Каховка на Херсонщині стало відомим туристичним центром країни завдяки:

- а) спорудженню Каховського водосховища,
- б) відкриттю глибинного родовища сірководневих вод високої мінералізації типу "Куяльник",
- в) організації міжнародного естрадного фестивалю,
- г) організації вільної економічної зони "Каховка".

64. Основною рисою, що характеризує сучасний етап розвитку туризму України, є:

- а) ринкова реорганізація оздоровчо-туристичного комплексу держави,
- б) розширення географії туризму,
- в) постіндустріальна глобалізація світової індустрії туризму.

65. Найпопулярніший серед туристів каньйон Криму:

- а) Великий, б) Бельбекський,
- в) Чорноріченський.

66. Мальовнича природна атракція гірського Криму - Долина привидів - знаходиться на:

- а) Чатирдаг-яйлі,
- б) Карабі-яйлі,
- в) Демерджі-яйлі.

М. Рутинський

67. Центр екотуристичного паломництва на півдні України - біосферний заповідник Асканія Нова - розташований на терені:

- а) Одещини, б) Миколаївщини,
в) Херсонщини, г) Запоріжжя, д)
Донеччини.

68. Популярний бальнеологічний курорт України - Затока

(Кароліно-Бугаз) - знаходиться на:

- а) Закарпатті, б) Прикарпатті,
в) Львівщині, г) Полтавщині,
д) Харківщині, е) Одещині,
ж) Вінничині, з) Миколаївщині,
к) Херсонщині, л) Криму.

69. Мальовнича природна атракція Криму - Мармурова печера - знаходиться на:

- а) Чатирдаг-яйлі,
б) Карабі-яйлі,
в) Демерджи-яйлі.

70. Популярний бальнеологічний курорт України - Куяльницький - знаходиться на:

- а) Закарпатті, б) Прикарпатті,
в) Львівщині, г) Полтавщині,
д) Харківщині, е) Одещині,
ж) Вінничині, з) Миколаївщині,
к) Херсонщині, л) Криму.

Частина IV. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Тема 19. Відродження масового спортивно-оздоровчого й екскурсійно-українознавчого дитячого туризму в контексті національної консолідації й формування підвалин майбутнього Української держави

Тенденції регіоналізації України, протиставлення "Схід-Захід", "Північ-Південь". Внутрішньорегіональна замкнутість емпіричного географічного кругозору українських дітей та молоді, брак загальнодержавного мислення й загальнонаціональної самоідентичності.

Відсутність чіткої діяльної державної стратегії в сфері молодіжної політики й туризму.

Дитячий і молодіжний туризм - потужний інструмент державної політики.

Екскурсійно-українознавчий дитячий туризм в Україні. Уведення в структуру шкільної навчальної програми обов'язкових українознавчо-туристичних поїздок регіонами держави. Налагодження прямих міжшкільних контактів, обмін групами. Передбачення механізмів державної компенсації і стимулювання пільгового обслуговування приватними туристичними фірмами організованих груп шкільної і студентської молоді.

Патріотично-виховне (державотворче) значення знайомства в юному віці з Україною як великою європейською країною (з її природою, людьми, багатючими історичним і етнокультурним надбаннями, сучасним економічним потенціалом, новітніми постіндустріальними технологіями).

Налагодження товариських контактів з однолітками суміжних й віддалених регіонів держави, національно-культурне взаємозбагачення, усвідомлення спільності єдиного "державного дому".

Національно-консолідуєча функція внутрішнього екскурсійно-українознавчого шкільного туризму.

Спортивно-оздоровчий туризм і проблема формування фізично і психологічно здорової української нації. Нівелювання популярності спортивно-оздоровчого туризму в сучасному українському суспільстві на фоні його активного розвитку в європейських країнах і світі в цілому.

Спортивно-оздоровчий туризм і організація літнього відпочинку школярів - приватно-особиста і загальнодержавна проблема. Конституційне право дитини на активний літній відпочинок. Стан наявної інфраструктури дитячо-юнацьких спортивно-оздоровчих таборів; доступність цін на літній дитячий відпочинок для широких верств українського населення. Правові, адміністративні, економічні, кредитно-інвестиційні та інші важелі відродження популярності й масовості активного дитячо-юнацького спортивно-оздоровчого туризму в Україні.

Основна література до теми:

1. Крашко М.П. Краєзнавство і туризм: Навч. посібник. - К: Вища школа, 1994. - 191 с.
2. Проблеми розвитку туризму в Україні і завдання відновлення історичної пам'яті народу засобами туризму. Тези. доп. Всеукр. наук.-практ. конф. - Київ-Косів, 1994
3. Рутинський М.Й. Організація спортивно-оздоровчого туризму: Навчально-методичні матеріали. - Львів: КВКПП "Фенікс", 2002
4. Євдокименко В.К. Регіональна політика розвитку туризму (Методологія формування, механізм реалізації). - Чернівці: Прут, 1996. - 288 с.
5. піг.p://u\y\y.g.ayel.org.ua
6. Біір://Улу\¥.Бап-іеп§гу.тк.иа/сЪаіl<i-ги.5Гі1;t1

Тема 20. Майбутнє соціального туризму. Право на лікувально-реабілітаційний туризм для соціально незахищених верств населення України: пошук ринково-адаптованих механізмів державної підтримки соціального туризму

Зв'язок між популярністю і доступністю масового дитячо-юнацького спортивно-оздоровчого туризму і суспільним здоров'ям української нації. Медико-демографічні прогнози здоров'я нації => куди прямуємо?

Конституційний і громадянський обов'язок українського суспільства дбати про соціально незахищені верстви населення. Вроджені і набуті вади здоров'я, категорії інвалідності, хронічні захворювання, пострадіаційна реабілітація => стан справ у державі щодо функціонування мережі закладів лікувально-профілактичної рекреації. Географія і функціональні профілі оздоровниць. Вартість лікувально-профілактичної путівки і прожитковий мінімум. Маркетингово-економічний закон обернено-пропорційного зв'язку між вартістю рекреаційної путівки і обсягом споживацького попиту (кількістю клієнтів).

Майбутнє соціального туризму в Україні: концепції, альтернативні соціально-економічні механізми, прогнози.

Основна література до теми:

1. Курортна реабілітація потерпілих від Чорнобильської катастрофи / За ред. С.В.Івасівки, В.Н.Корзуна, Г.І.Стеценка, - К.: Здоров'я, 1999. - 108 с.
2. Розвиток туризму в Україні. Проблеми і перспективи: 36. наук. праць. - К: Слов'янський діалог, 1995. - 244 с.
3. Шмагина В.В., Харичков С.К. Рекреация и туризм в системе современных приоритетов социально-экономического развития. - Одесса: ИПРиЗЗИ НАН Украины, 2000. - 69 с.

Тема 21. Становлення сільського зеленого туризму як однієї з провідних субгалузей міжнародно-туристичної спеціалізації України. Невичерпність агротуристичного потенціалу з огляду на традиції гостинності й збережену етнічну самобутність українського народу. Проблеми сертифікації на відповідність євростандартам та входження в спільноєвропейську корпоративну агротуристичну мережу.

Урбанізованість і технократизованість середовища життєдіяльності людини ХХІ століття. **Сільський зелений туризм** - "цивілізована" форма втечі з рекреаційною ціллю із звичного "(урбо)оцивілізованого" середовища.

"Вибух" популярності агротуризму в Європі в кінці ХХ - на початку ХХІ століття. Сучасні європейські запити щодо комфортності, різнобічності й екзотичності комплексу агротуристичних послуг. "Сільська ідилія" очима європейця і традиції народноукраїнської гостинності й гречності.

Україна і євротуристичний простір: проблеми відкритості, доступності, якості і різноманітності спектру національних турпослуг. Невичерпність агротуристичного потенціалу України з огляду на гостинність та збережену етнічну самобутність українського народу. Карпати і Прикарпаття, Поділля, Наддніпрянщина, Слобожанщина, Полісся: природно-етнографічні геотуристські особливості формування спектру самобутніх (ексклюзивно-регіональних) послуг приватного агротуристичного бізнесу (сільського, хутірнього, фермерського, лісницького й ін.).

Проблеми сертифікації приватних агротуристичних господарств на відповідність євростандартам. Проблеми пошуку клієнтів і рекламно-інформаційної "розкрутки" приватного агротуристичного бізнесу.

Автономне агротуристичне господарювання і входження (франчайзингова й інші організаційно-комерційні форми) в транснаціональні готельно-агротуристичні мережі: аргументи "за" і "проти".

Глобалізація світового ринку туріндустрії і корпоратизація і її тенденції в європейському агротуристичному бізнесі.

Східний вектор стратегічного менеджменту європейських агротуристично-бізнесових структур: географічне розширення сфери прямого впливу на український агротуристичний ринок, франчайзингозаційна та інші форми євrorинкової асиміляції національного агротуристичного потенціалу.

Стратегічне завдання держави і національних бізнес-кіл протиставити йому альтернативний *Західний вектор стратегічного менеджменту національних агротуристично-бізнесових структур:* стратегічна орієнтація на європейського споживача, агресивність маркетингових стратегій "вторгнення" на туристичний ринок європейських країн з пакетом інноваційно-ексклюзивної української агротуристичної пропозиції. Акцент на екзотичних (для євроклієнтів) принадах агротуристичного відпочинку в Україні та порівняльній дешевизні послуг. Акцент на гарантуванні цілковитої безпеки й рівня комфорту, оперативного медобслуговування, трансфері, спектрі супутніх (індивідуально/сімейно) екскурсійних послуг із персональним супровідником (гідом-охоронцем).

Розуміння проблематики на урядовому рівні і відповідні державні механізми стратегічного перетворення сільського зеленого туризму у високоприбуткову експортноорієнтовану субгалузь міжнародно-господарської спеціалізації економіки Української держави.

Основна література до теми:

1. Горішевський П.В., Васильєв В.П., Зінко Ю.В. Сільський зелений туризм: організація гостинності на селі: Підручник. - Івано-Франківськ: Місто-Н, 2003. - 158 с.
2. Мельник А.Ф., Васіна А.Ю. Організаційні та економічні аспекти розвитку малого бізнесу в сфері послуг. - Тернопіль: Збруч, 1996. - 185 с.

М.Рутинський

3. Мирошниченко А.А. Аграрнорекреационні зони в Україні. - Днепропетровск: Б.в., 1998. - 170 с.
4. Прокопишак К. Проблеми розвитку соціальної інфраструктури та відродження сіл Карпатського регіону. - Львів: Українські технології, 1997. - 176 с.
5. Євдокименко В.К. Регіональна політика розвитку туризму (Методологія формування, механізм реалізації). - Чернівці: Прут, 1996. - 288 с.
6. Кхшаісгук А. С-еоґгайа Іигугти. - \^уc1a\у-псілуо Каикохуе Р^М, 2001. - 287 з.
7. пйр://улуи^а§гоШгу5ука-5усіe1;у.i\$.pl
8. Бир://\у\у.ігшпоп.аґгог.игу5I:ука.ogґ

Тема 22. Стратегічні завдання і пріоритети держави в напрямі стимулювання в'їзного туризму. Приватизація і корпоратизація в національному туристичному бізнесі. Стратегія перетворення в'їзного туризму на вагоме джерело наповнення державного бюджету

Постіндустріальна глобалізація світової туристичної індустрії.«----» готовність України витримувати темп глобалізаційно-економічних трансформацій у сфері міжнародного туризму. Тенденції інтеграції та супровідні до них тенденції конкурентного витіснення України з міжнародного туристичного ринку.

Суспільно-політичний і зокрема туристичний імідж Української держави у світових мас-медіа. Причини, чому масовий іноземний турист остерігається відвідати Україну, та шляхи їх усунення.

Позиція і діяльні (а не декларативні) кроки держави в напрямках покращення свого міжнародного іміджу й стимулювання в'їзного туризму. Стратегія перетворення в'їзного туризму на вагоме джерело наповнення державного бюджету.

Приватизація і корпоратизація в національному туристичному бізнесі. Проблеми організації і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон рекреаційно-туристичного типу.

Роль і прикладна націленість *географії туризму України* як наукової дисципліни на вирішення проблем пріоритетного вкладення капіталу для цільового освоєння туристичного потенціалу країни.

Основна література до теми:

1. Герасимчук З.В. Регіональна політика сталого розвитку: методологія формування, механізми реалізації. — Луцьк: Надстир'я, 2001. - 528 с.
2. Дергачев В., Живицкий А. Формирование зон свободного предпринимательства туристского и курортно-рекреационного назначения // Экономика Украины. - 1992.-№11.-с.60-64
3. Дурович А.П., Копанев А.С. Маркетинг в туризме. - М.: Зкономпресс, 1998. - 400 с.
4. Иванух Р., Жученко В. Стратегические проблемы развития туристско-рекреационного комплекса Украины // Экономика Украины. - 1997. - №1. - с.65-71
5. Карсекін В.І., Хлоп'як С.В. Удосконалення інструментів фінансово-інвестиційної політики у сфері туризму // Экономика і підприємництво: стан та перспективи: 36. наук, праць. - К.: КНТЕУ, 2001. - с. 218-224
6. Сігуа Г.В. Стан та перспективи розвитку вільних туристсько-екскурсійних зон в Україні // Туристський феномен: економічні, соціальні, екологічні та культурно-історичні передумови та наслідки. Матеріали IV Міжнарод. наук.-практ. конф. (г.Свято-горск, 44-16 мая 2002 г.). - Донецк, 2002. - с.91-95

7. Соколенко СІ. Глобалізація і економіка України. - К.; Логос, 1999. - 566 с.
8. Харрис Годфри, Кац Кеннет М. Стимулирование международного туризма в XXI веке / Пер. с англ. - М: Финанси и статистика, 2000. - 240 с.
9. Цибух В.І. Проблеми і завдання розвитку туризму в Україні в XXI столітті // Туристський феномен: економічні, соціальні, екологічні та культурно-історичні передумови та наслідки. Матеріали IV Міжнарод. наук.-практ. конф. (г.Святогорск, 14-16 мая 2002 г.). - Донецьк, 2002. - с.3-14

**ЗАПИТАННЯ ПІДСУМОВУЮЧОГО
ПЕРЕДЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ
УСПІШНОСТІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ЛЕКЦІЙНОГО
МАТЕРІАЛУ КУРСУ**

1. Географія туризму України - це самостійна дисципліна в складі:

- а) менеджменту туризму,
- б) суспільної географії.

2. Національною святинею українського народу, символом його багатотисячолітньої історії та духовної звитяжності, самобутньою "країною козаків-запорожців", яка щороку притягує до себе тисячі туристів з усіх куточків світу, є:

3. Туристичною столицею Карпат рахується місто:

- а) Синевир, б) Мукачеве,
- в) Ворохта, г) Яремче, д) Косів.

4. У геопросторовому розподілі внутрішньодержавних туристичних потоків основними регіонами-донорами виступають такі економічні райони України:

- а) Західнополіський, б) Центральнополіський,
- в) Північно-Східний, г) Карпатський,
- д) Подільський, е) Центрально-Український,
- ж) Запорізький, з) Донецький,
- к) Причорноморський (без АР Крим),
- л) Крим.

5. Назвіть села, пов'язані з народженням і дитинством Т.Г.Шевченка, й де розташований державний історико-культурний заповідник "Батьківщина Тараса Шевченка":

6. Основним чинником туристичної привабливості Волині є:
а) наявність мальовничої групи Шацьких озер, що використовуються у рекреаційних цілях,

б) збереженість природи й етнокультурних традицій,
в) багата історико-культурна спадщина краю та самобутні народні традиції.

7. Бальнеологічною, грязево-кліматичною та історико-культурною курортною столицею Північно-Західного Причорномор'я вважається:

а) Білгород-Дністровський,	б) Курортне,
в) Затока,	г) Куяльник,
д) Одеса,	є) Очаків,
ж) Коблево,	з) Скадовськ,
к) Лазурне,	л) Генічеськ,
м) Приморськ,	н) Маріуполь.

8. Основною рисою, що характеризує сучасний етап розвитку туризму України, є:

- а) ринкова реорганізація оздоровчо-туристичного комплексу держави,
б) розширення географії туризму,
в) постіндустріальна глобалізація світової індустрії туризму.

9. До прославлених гетьманських столиць козацької України відносять населені пункти:

а) Богуслав,	б) Чигирин,
в) Черкаси,	г) Суботів,
д) Батурин,	є) Лебедин,
ж) Глухів,	з) Конотоп.

10. Популярний туристичний центр Надчорномор'я - місто, яке називають "українською Венецією", - знаходиться в межах:

- а) Дунайського біосферного заповідника,
б) Чорноморського біосферного заповідника,
в) Азово-Сиваського національного парку.

11. Загальне геотуристське районування території України здійснюється за критеріями:

- а) зведених порайонних показників загального обсягу туристообороту,
б) порайонної специфіки набору й геопросторової щільності мережі різноманітних туристичних закладів і об'єктів туризму,
в) інтегральними.

12. Музей історичних коштовностей України знаходиться:
а) у Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику,

- б) на Хрещатику,
в) у Національному заповіднику "Софія Київська",
г) у державному історико-культурному заповіднику "Гетьманська столиця",
д) в історичному центрі столиці України - на Подолі.

13. Україна володіє невичерпним потенціалом розвитку міжнародно-туристичної спеціалізації на:

- а) сільському зеленому туризмі,
б) етнічному туризмі,
в) рекреаційно-оздоровчому туризмі,
г) гірському туризмі.

14. Унікальний сакральнопалацовий архітектурний комплекс Резиденції буковинських митрополитів знаходиться в:

а) м.Коломиї,	б) м.Галичі,
в) М.Чернівцях,	г) м.Кіцмані.

15. Відомий далеко поза межами Волині старокняжий замок Любарта знаходиться у:

- а) м.Луцьку,
б) м.Володимирі-Волинському,
в) м.Острозі,
г) м.Дубно,
д) м.Кременці.

16. Всесвітньовідомою пам'яткою церковного зодчества Русі-України, що внесена до списку культурної спадщини людства, є:

- а) Мстиславів храм,
- б) Софія Київська,
- в) собор св.Юра,
- г) Борисоглібська церква,
- д) Святогірський монастир.

17. Регіональна диспропорція ресурсного потенціалу національного туристичного комплексу - це:

а) не пропорційні по відношенню до площі регіонів України значення сумарної кількості наявних закладів санаторно-оздоровчого фонду, тимчасового проживання, харчування й дозвілля в розрізі економічних районів держави,

б) не пропорційні по відношенню до кількості населення України значення сумарної кількості наявних закладів санаторно-оздоровчого фонду, тимчасового проживання, харчування й дозвілля в розрізі економічних районів держави,

в) не однакові геопросторові й інші передумови розвитку індустрії туризму в розрізі економічних районів держави,

г) не однакова міра розвитку мережі закладів національного туристичного комплексу в розрізі економічних районів держави.

18. Туристично найатракційнішим Львівським музеєм народної культури під відкритим небом є:

- а) с. Провалля на Луганщині,
- б) с.Айдар-Миколаївка на Луганщині,
- в) с.Весела Гора на Луганщині,
- г) смт. Бабаї на Харківщині,
- д) смт. Печеніги на Харківщині,
- є) м.Зміїв на Харківщині,
- ж) смт. Красна Гора на Донеччині,
- з) м.Красногорівка на Донеччині,
- к) м.Дружківка на Донеччині.

20. Що, на Вашу думку, найбільше сприятиме перетворенню Волині в район масового туризму:

- а) утворення Шацького національного природного парку,
- б) входження західнополіських теренів у єврорегіон "Буг",
- в) ріст популярності щорічного міжнародного фестивалю "На хвилях Світіязя".

21. Бальнеологічною і грязево-кліматичною курортною столицею Західного Приазов'я вважається:

- а) Азовське,
- б) Приморськ,
- в) Генічеськ,
- г) Затока,
- д) Урзуф,
- є) Маріуполь,
- ж) Бердянськ.

22. Найпрестижнішими готелями в Україні вважаються ті, що:

- а) побудовані в ринкових умовах згідно з сучасними євростандартами,
- б) мають відносно невеликі розміри, затишне розташування і пропонують повний спектр турпослуг,
- в) перебувають у приватній власності,
- г) входять у транснаціональні готельні мережі.

23. Найвідоміший замок Закарпаття, що притягує до себе тисячі українських і іноземних туристів, має назву:

- а) замок Паланок,
- б) замок Канок,
- в) замок графів Шенборнів,
- г) Високий замок,
- д) замок Нялаб.

24. Назвіть п'ять найвеличніших палацово-паркових ансамблів Південного берега Криму:

25. Державний історико-культурний музей-заповідник "Слово о полку Ігоревім" знаходиться в місті:

- а) Чернігів,
- б) Новгород-Сіверський,
- в) Переяслав-Хмельницький,
- г) Путивль.

26. Найвеличніші на Дніпропетровщині кургани-усипальниці царів Великої Скіфії - "Чортотлик" і "Товста Могила" - височіють неподалік міста:

- а) Верхньодніпровськ, б) Дніпропетровськ,
- в) Марганець, г) Нікополь,
- д) Жовті Води.

27. Найбільші перспективи розвитку в Західно-Поліському економічному районі має:

- а) історико-культурний туризм,
- б) екологічний туризм,
- в) сільський зелений туризм,
- г) фестивальний туризм,
- д) водновідпочинковий туризм.

28. Найпрестижнішими готельними комплексами столиці Української держави вважаються:

_____ (перерахувати) • _____

29. Найдовша в Україні піщана коса Арабатська стрілка, що завдяки унікальним ландшафтно-кліматичним умовам і іншим принадам морського відпочинку щороку притягує тисячі організованих і самодіяльних туристів, знаходиться:

- а) у північно-західному Причорномор'ї,
- б) у північному Причорномор'ї,
- в) у Каркінітідській затоці,
- г) в Обитічній затоці,
- д) на північно-східній окраїні Криму,
- ж) у західному Приазов'ї,
- з) у центральному Приазов'ї,
- к) у східному Приазов'ї.

30. Найвищою категорією сакральних святинь України є:

- а) кафедральний собор,
- б) монастир,
- в) лавра.

31. Всесвітньою відомою еталонною пам'яткою оборонно-фортифікаційного зодчества Русі-України є:

- а) Високий замок у Львові,
- б) Золоті ворота в Києві,
- в) Стара фортеця у Кам'янці-Подільському,
- г) фортифікаційний комплекс літописного Галича.

32. Франчайзингові трансформації в ресторанному бізнесі України полягають у:

- а) роздержавленні мережі закладів ресторанного господарства з їх подальшим переходом у приватну власність,
- б) цілковитому переході на стандарти і стиль обслуговування, що прийняті в тих чи інших транснаціональних ресторанных мережах,
- в) динамічному розвитку альтернативних по відношенню до класичних ресторанів закладів, у яких надаються ресторанны послуги (суші-бари, диско-бари, плавучі ресторани-клуби, нічні клуби тощо).

33. Найпопулярніший серед туристів каньйон Криму:

- а) Великий, б) Бельбекський,
- в) Чорноріченський.

34. Найбагатшим на пам'ятки доби Київської Русі туристичним центром Лівобережної України є місто:

- а) Чернігів, б) Новгород-Сіверський,
- в) Переяслав-Хмельницький, г) Путивль.

35. Національний природний парк гірської Львівщини, що користується славою одного з найпопулярніших центрів гірського туризму України:

- а) Ужанський, б) Розточанський,
- в) Сколівські Бескиди, г) Синевир,
- д) Вижницький.

36. Об'єктом дослідження географії туризму України є:

а) сукупність підприємств туристичної індустрії як важлива галузь національної економіки,

б) суспільні аспекти туристичного руху в державі,

в) просторові аспекти організації туризму.

37. Державний історико-культурний заповідник "Гетьманська столиця" знаходиться в місті:

а) Богуслав, б) Чигирин,

в) Черкаси, г) Суботів,

д) Батурин, е) Лебедин,

ж) Глухів, з) Конотоп.

38. Сучасні зрушення в структурі і геопросторовій організації закладів ресторанного господарства України відбуваються в основному за рахунок:

а) приватизації наявного фонду закладів ресторанного господарства,

б) агресивного просування на національний ринок закладів з іноземними стилями (американським, китайським і ін.) ресторанного обслуговування,

в) активного розвитку інноваційних закладів, у яких надання спектру ресторанних послуг поєднано з іншими формами дозвілля (інтернет-кафе, нічні клуби тощо).

39. Найатракційніший міжнародний центр туризму на терені України - місто, історичне осердя якого внесене у Світову

спадщину ЮНЕСКО:

а) Київ, б) Львів,

в) Кам'янець-Подільський, г) Севастополь.

40. Курортною столицею Південно-Західного Криму вважається місто:

а) Євпаторія, б) Саки, в) Севастополь.

41. Національний історико-меморіальний заповідник "Поле Берестецької битви" розташований у межах:

а) Львівської області, б) Волинської області,

в) Тернопільської області, г) Рівненської області.

42. Геопросторові "осі" внутрішньодержавного розподілу туристичних потоків проходять через міста:

а) Львів-Київ-Запоріжжя-Одеса,

б) Львів-Київ-Одеса-Сімферополь,

в) Харків-Київ-Одеса-Львів.

43. Мінеральні води типу "Нафтуся" використовуються для лікування на бальнеологічних курортах:

а) Свалява, б) Синяк,

в) Трускавець, г) Моршин,

д) Сатанів, е) Хмільник,

ж) Миргород, з) Березівські Мінеральні Води,

к) Кароліно-Бугаз, л) Східниця,

м) Саки.

44. Найатракційніші фортеці правобережного Подністров'я:

а) Кам'янець-Подільська,

б) Жванецька,

в) Хотинська,

г) Акерманська.

45. Геотуристське районування території України полягає у:

а) виділенні на території України районів, які користуються найбільшою популярністю серед українських та іноземних туристів,

б) поділі території України на райони, що спеціалізуються на тому чи іншому профілі туризму (гірський туризм, пляжно-відпочинковий, санаторно-оздоровчий, культурно-історичний, екологічний тощо),

в) диференціації території України на територіальні одиниці різних масштабних рангів зі спільними рисами функціонально-геопросторової організації туристичної індустрії.

46. Назвіть печерні міста гірського Криму, що приваблюють до себе тисячі українських та іноземних туристів:

47. Один з наймальовничіших на Україні парк-пам'ятка садово-паркової архітектури - "Софіївка", - закладений графом Потоцьким для своєї коханої дружини Софії за взірцем класично-європейських ландшафтно-паркових ансамблів, щороку приваблює тисячі українських та іноземних туристів у місто:

- а) Умань, в) Богуслав, д) Яготин, ж) Олександрія.
- б) Біла Церква, г) Черкаси, е) Прилуки,

48. Сміт.Олесько на Львівщині є значним центром міжнародного туризму завдяки:

- а) унікальній пам'ятці сакральної архітектури,
- б) монументальній пам'ятці оборонно-замкової архітектури,
- в) монументальному комплексу на місці масових захоронень вояків УПА та польських жовнірів.

49.Ресурсний потенціал туристичного комплексу України - це:

- а) всі види ресурсів, що використовуються для створення національного турпродукту,
- б) природні ресурси (пляжні, гірські, бальнеологічні тощо), що використовуються в цілях організації туризму,
- в) та частина фінансових ресурсів держави, що формується за рахунок функціонування національного туристичного комплексу.

50. Назвіть основні бальнеологічні курорти Закарпаття:

- а) Трускавець, в) Новий Мізунь, д) Східниця,
- б) Моршин, г) Стужиця, е) Свалява,

- ж) Соїми, з) Великий Любінь, л) Поляна, н)
- к) Боржава, Кваси,
- м) Немирів,
- п) Шкло.

51. Заповідний архітектурно-музейний комплекс столиці

Галицько-Волинської Русі знаходиться обіч сучасного населеного пункту:

- а) м.Галича, б) с.Бубнище,
- в) с.Кринос, г) смт.Єзуїль.

52. Другим після Ялти найбільшим міжнародним туристично-курортним центром Криму вважається місто:

- а) Алупка, б) Алушта,
- в) Судак, г) Євпаторія,
- д) Феодосія.

53. В якісно новий вид масового туризму на терені України виростає:

- а) екскурсійно-українознавчий дитячий туризм,
- б) сільський зелений туризм,
- в) бізнес-туризм.

54. Найвідоміший у Карпатському регіоні музей народного мистецтва Гуцульщини і Покуття ім. Й.Кобрина знаходиться в місті:

- а) Івано-Франківському, б) Яремчі,
- в) Косові, г) Коломії,
- д) Рахові, е) Болехові.

55. Під геопросторовою диверсифікацією туристичного потоку розуміють:

- а) розширення площ територій, які користуються популярністю серед туристів,
- б) нормування обсягу туристичного потоку в ту чи іншу "точку" державного геопростору України,

М.Рутинський

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

в) створення нових баз, об'єктів та територій для організації туризму,
г) свій варіант.

56. Один з найпопулярніших туристичних центрів України - місто, що за кількістю історико-культурних пам'яток займає третє місце після Києва і Львова:

- а) Мукачеве, б) Почаїв,
- в) Острог, г) Кам'янець-Подільський,
- д) Черкаси, е) Чернігів,
- ж) Одеса, з) Бахчисарай.

57. Найвідоміший центр історико-культурного туристичного паломництва в Північному Причорномор'ї - історико-архітектурний заповідник "Ольвія" - знаходиться поблизу:

- а) с. Тузли на Одещині,
- б) м. Овідіополь на Одещині,
- в) с. Тарутине на Одещині,
- г) с. Парутине на Миколаївщині,
- д) с. Чорноморка на Миколаївщині,
- е) с. Широка Балка на Херсонщині,
- ж) с. Чорноморське в Північно-Західному Криму.

58. Екотуристичною "візиткою" Поділля служать:

- а) Кременецькі гори, б) Канівські гори,
- в) Медобори.

59. Геотуризм як наукова дисципліна є по відношенню до географічної регіоналістики:

- а) окремим конкретноаспектним напрямком досліджень,
- б) теоретико-методологічною основою конкретних регіонально-географічних досліджень.

60. Назвіть центр національно-культурного паломництва - місце поховання Т.Г.Шевченка:

61. Друга після Києво-Печерської лаври сакральна святиня України територіально приурочена до міста:

- а) Львів, в) Почаїв, г) Чернігів,
- д) Святогірськ, е) Богодухів, ж) Одеса,
- з) Інкерман.

62. У геопросторовому розподілі внутрішньодержавних туристичних потоків основними регіонами-акцепторами виступають такі економічні райони України:

- а) Західнополіський, б) Центральнополіський,
- в) Північно-Східний, г) Карпатський,
- д) Подільський, е) Центрально-Український,
- ж) Запорізький, з) Донецький,
- к) Причорноморський (без АР Крим),
- л) Крим.

63. На межі Запорізької і Донецької областей посеред безбережного степу височіє унікальний у природному й історичному відношеннях заповідник:

- а) Великі й Малі Кучугури, б) Кам'яна Могила,
- в) Кам'яні Могили, г) Чернеча гора.

64. Геотуризм - це:

- а) один з аспектів природничого (екологічного) туризму,
- б) те ж саме, що і географія туризму,
- в) прикладний напрям географії туризму, що вивчає природні рекреаційно-туристичні ресурси, їх запаси і просто рове розташування.

65. Центр екотуристичного паломництва на півдні України - біосферний заповідник Асканія Нова - розташований на терені:

- а) Одещини, б) Миколаївщини,
- в) Херсонщини, г) Запоріжжя,
- д) Донеччини.

66. Першим географічно-туристичним описом українських земель вважається: а) "Одіссея" Гомера, б) "Історія" Геродота, в) "Географія" Страбона.

67. До закладів модерної індустрії дозвілля (розваг) в Україні відносять:

а) аквапарки,	б) лунапарки,
в) планетарії,	г) солярії,
д) диско-клуби,	є) нічні клуби,
є) яхт-клуби,	ж) кінотеатри,
з) театри-студії,	к) казино,
л) фітнес-центри,	
м) підліткові центри активного дозвілля.	

68. Один з найпопулярніших осередків культурно-пізнавального й екотуризму в Україні - НПП "Святі гори" розташований:

а) на Закарпатті,	б) на Покутті, г) на
в) на Буковині,	Тернопільщині, є) на
д) на Хмельниччині,	Київщині, з) на
ж) на Черкащині,	Харківщині, л) у
к) на Донеччині,	Криму.

69. Стратегічними напрямками геопросторової диверсифікації туристичного потоку на найближчу перспективу є:

- а) стимулювання розвитку сільського зеленого туризму,
- б) систематичне розширення мережі національних природних і регіональних ландшафтних парків,
- в) реконструкція найатракційніших об'єктів багатойсторико-культурної спадщини України,
- г) приватизація готельного господарства країни та активна інтеграція в транснаціональні готельні мережі.

70. Одну з найвеличніших середньовічних фортець півдня України - Акерманську, - а також середньовічні церкви XV

століття (у т.ч. підземну церкву св.Іоанна Сучавського) туристи матимуть змогу оглянути, відвідавши місто:

а) Ізмаїл,	б) Білгород-Дністровський,
в) Очаків,	г) Юлію,
д) Берислав,	є) Мелітополь,
ж) Болград.	

71. Готелі категорії 3-*** і вищих у геопросторовому відношенні тяжіють до:

- а) великих промислових міст,
- б) значних адміністративних і історико-культурних центрів,
- в) найпопулярніших курортів,
- г) столиці держави і її обласних центрів.

72. Назвіть морські курорти Південного берега Криму між Ялтою та Форосом:

73. Основним чинником геопросторової організації національного санаторно-курортного господарства виступає:

- а) характер розселення і щільність заселення території,
- б) господарсько-економічна інфраструктура території,
- в) нерівномірне розташування рекреаційних ресурсів,
- г) прорахунки колишньої командно-адміністративної системи планового розвитку галузей народного господарства.

74. Назвіть морські курорти Південного берега Криму між Ялтою та Алуштою:

75. Функціональна структура туристичного потоку - це:

- а) розподіл туристів на вікові та соціальні групи,
- б) розподіл туристів за метою туризму,
- в) геопросторовий розподіл туристів.

Семінарське заняття №1.
Туристичний потенціал
Центральної і Північно-Східної України

1. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку туризму в м.Києві та області.

2. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку туризму у Північно-Східній Україні (Чернігівська, Сумська, Полтавська, Харківська обл.).

3. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку туризму у Східноподільсько-Середньоподніпровському регіоні (Вінницька, Черкаська, Кіровоградська, Дніпропетровська, західна частина Запорізької обл.).

Рекомендована література:

1. Береза В.П. Канів: Путівник. - Дніпропетровськ: Промінь, 1988. - 156 с.
2. Золотое ожерелье Сумщины: Путівль, Глухов, Ромні: Путеводитель / В.И.Белашов и др. - Харків: Прапор, 1987.-150 с.
3. Новицький Я. Острів Хортиця на Дніпрі, його природа, історія, старожитності. - Запоріжжя: Тандем-У, 1997. - 88 с.
4. Сушко К.И. Наедине с Хортицей: Краевед. очерки. - Дніпропетровськ: Промінь, 1986. - 101 с.
5. Цветущий край Подолии: Путеводитель / В.Д.Бовкун и др. - 2-е изд., доп. - Одесса: Маяк, 1988. - 204 с.

Семінарське заняття №2. Туристичний потенціал західноукраїнського регіону.

1. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку туризму на Львівщині.

2. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку туризму в Закарпатті.

3. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку туризму в Івано-Франківщині й Буковині.

4. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку туризму в Західному Поділлі.

5. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку туризму в Західному Поліссі.

Рекомендована література:

1. Данилюк А.Г. Волинь: Пам'ятки народної архітектури: Іст.-краєзн. ст. - Луцьк: Надстир'я, 2000. - 100 с.
2. Данилюк А.Г. Скарби народної архітектури Гуцульщини: Етногр. нарис. - Л.: Логос, 2000. -135 с.
3. Данилюк А.Г. Традиційна архітектура регіонів України: Полісся. - Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001. -147 с.
4. Екологічні передумови розвитку рекреації на Гуцульщині. Тези доп. наук.-практ. конф. - Яремче, 1996
5. Євдокименко В.К. Регіональна політика розвитку туризму (Методологія формування, механізм реалізації). - Чернівці: Прут, 1996. - 288 с.
6. Львів (Архітектурно-історичний нарис). - Львів: Каменяр, 1989. - 270 с.
7. Львівщина туристична: Путівник / М.В.Гончар, І.М.Малевська, В.Н.Пшеничний та ін. - Львів: Каменяр, 1986. -120 с.
8. Радзівєвський В.О. Подорож у підземну казку: Путівник по карстових печерах Тернопільщини. - 2-е вид., доп. -Львів: Каменяр, 1984. - 56 с.
9. Рычков П.А. Дорогами Южной Ровенщины: От Корца до Пляшевой. - М.: Искусство, 1989. - 174 с.
10. Тимчишин Я., Савка М., Тимошенко П. Подорожі по Львівщині. Красзнавчо-туристичний нарис. - Львів: Каменяр, 1967. - 384 с.
11. Цветущий край Подолии: Путеводитель / В.Д.Бовкун и др. - 2-е изд., доп. - Одесса: Маяк, 1988. - 204 с.

**Семінарське заняття №3.
Туристичний потенціал Приазов'я**

1. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку

2. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку культурно-пізнавального й екотуризму в Приазов'ї.
3. Сучасні пріоритети державної й регіональної політики в сфері розбудови туристичного комплексу Приазов'я з огляду на індустріально-демографічний потенціал східного регіону України.

Рекомендована література:

1. Мотиенко Я.В. Курорти Донбасса: Путеводитель. - 2-е изд., доп. - Донецк: Донбасе, 1983. - 52 с.
2. Огульчанский А., Михайличенко В. По морю Азовскому. - Днепропетровськ: Промінь, 1983
3. Рекреаційні зони і туристсько-екскурсіонні маршрути Донецької області "Мой Донбасе" / Под ред. В.Ф.Горягина, С.С.Куруленко. Донецк: ДИТБ, 2001. - т.1. - 215 с.
4. Савенко В.Н. Возможности развития туристической деятельности в Северном Приазовье // Проблемы информатизации рекреационной та туристической діяльності в Україні: Матеріали міжнар. конгресу. - Трускавець, 2000. - с.238-243

Семінарське заняття №4. Туристичний потенціал Західного Причорномор'я

1. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку санаторно-курортного господарства регіону.
2. Одеса як міжнародний туристичний центр.
3. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку культурно-пізнавального й екотуризму в Західному Причорномор'ї.

Рекомендована література:

1. Гусак Н. Маршрути Придунайского края. - Одесса: Маяк, 1978
2. Есть город у моря: К 200-летию Одессы: Краевед. сб. - Одесса: Маяк, 1990. - 351 с.

3. Коржунова Н. Курортно-рекреационное хозяйство Причерноморья // Экономика Украины. - 1999. - №2. - с.72-76
4. Состояние туристическо-оздоровительной отрасли Одесской области. - Одесса, 2001. - 100 с.
5. Бир://sh¥u.oc1e5\$ara55afe.com

**Семінарське заняття №5.
Туристичний потенціал Криму**

1. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку туризму в Південно-Західному Криму.
2. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку туризму на Південному березі Криму.
3. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку гірських видів туризму в Криму.
4. Географія, сучасний стан і перспективи розвитку туризму в Південно-Східному й Східному Криму.

Рекомендована література:

1. Бражник А.В., Шемряев З.С. Туристские маршруты Крима: Путеводитель. - Симферополь: Таврия, 1989. - 234 с.
2. Пилигримн Крима - Осень' 2000: Путешествия по Криму, путешественники о Крыме: Материалн V Крим, междунар. науч.-практ. конф. - Симферополь: Крм-ский Архив, 2001. - т.1. - 232 с. - т.2. - 312 с.
3. Якушева Е.М., Нижура А.М. "Пещерные города" Крима. Путеводитель. - Симферополь: Таврия, 1972. - 94 с.
4. пир://раскег..сгітеа.иа/г5с/іпа'ех.Бі;т
5. пир://іт\у.гоіпг.аіп.ги/кгіт
6. ^хулу.тозсош-сгітеа.га
7. пг.г.р://сгііпеа-1;гір.пагосі.ги
8. Бар://\у\^2.1;оиг.сгітеа.сот/та¹ех.п1;т
9. пйр://\у\у.£оиг.сот.иа/гюиг\у\уш/сгітеа.п1;т

Практична робота № 1. Загальні
тенденції розвитку туризму в Україні

Таблиця

1. Розподіл туристів за категоріями та метою відвідування (тис. осіб)

Кількість громадян, туристів кордон 2000р.	У тому числі туристів України, що охоплені вихідними за 1997р.		іноземні виїжджали за 2000р.		громадяни внутрішнім 1997р.			
	1997	2000	1997р	2000р.				
Всього туристів	2170	2014	337	378	631	285	1202	1351
діловий туризм, 809	634	105	120	209	85	495	429	429
навчання рекреаційний	1058	1118	200	207	339	157	519	519
754 туризм лікування	87	91	6	22	8	1	73	73
68								
інші	216	171	26	29	75	42	115	100

*за даними Держкомтуризму України.

За даними Держкомкордону України, нашу державу протягом 2000 року з метою туризму відвідало 6,4 млн. іноземців. Серед них переважали громадяни Російської Федерації, США, Німеччини, Сполученого Королівства та Польщі.

Кількість громадян України, які побували за кордоном, становила 13,4 млн. осіб. Найбільшою популярністю серед громадян України у 2000 році користувалися Словаччина та Чеська Республіка, а також Туреччина, Угорщина, Болгарія.

Завдання 1. У формі кругової діаграми відобразити співвідношення між обсягами туристичних потоків в'їзного, виїзного та внутрішнього туризму станом на 2000 рік.

Завдання 2. Письмово проаналізувати тенденції динаміки даних туристичних потоків за період 1997-2000 рр. і зробити прогноз до 2005 року.

Завдання 3. У формі стовпчикової діаграми показати структуру (за метою турпоїздки) в'їзного, виїзного та внутрішнього туристичних потоків. Отримані співвідношення співставити та проаналізувати.

Рекомендована література:

1. Туризм в Україні. Статистичний бюлетень. - К.: Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму України, 2000. - 30 с.

Практична робота № 2. Загальні тенденції розвитку закладів стаціонарного туризму в Україні.

Таблиця 2.

Загальні кількості та місткість рекреаційно-туристичних закладів України

1985р.	1990р.	1995р.	2000р.			
Санаторії та пансіонати лікуванню у них місць, тис	517	505	551	549		
151		153	154	159		
В тому числі: дитячі санаторії						
185 у них місць, тис	38	39	194	199		
санаторії-профілакторії	481	556	517	377 у них		
місць, тис	44	55	43	31 будинки і		
пансіонати відпочинку	297	332	294	266 у них місць, тис		
101	115	83	63 турбази та ін. заклади відпочинку	1944		
2213	1862	2010 у них місць, тис	274	302		
263	238					

В Україні станом на 2000 рік у санаторіях та закладах відпочинку лікувалось і відпочивало 2,9 млн. громадян.

Завдання 1. Заданими Таблиці 2. у формі графіка показати динаміку розвитку рекреаційно-туристичних закладів України. Письмово проаналізувати виявлені тенденції за період 1985-2000 рр. і зробити прогноз до 2025 року.

Завдання 2. У формі кругових діаграм відобразити у %: 1) структуру рекреаційно-туристичних закладів, 2) структуру місткості рекреаційно-туристичних закладів. Зробити висновки щодо трансформації структури після 1990 року та спрогнозувати тенденції подальших зрушень у структурі закладів стаціонарного туризму.

Рекомендована література:

2. Калитюк В.А. Рекреаційно-туристичний комплекс в умовах ринку.- Львів, 1999. - 162 с.
3. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України. - Львів, 1997. - 259 с.

**Практична робота № 3.
Географія закладів
стаціонарного туризму та рекреації в Україні**

Таблиця 3

Рекреаційно-туристичні заклади в розрізі регіонів України

	Санаторії та пансіонати з лікуванням			Будинки та пансіонати відпочинку		
	К-ть 2000р	у них місць		К-ть 2000р	у них місць	
		1990р	2000р		1990р	2000р
Україна	549	154484	150554	266	114980	62923
АР Крим	146	56330	56981	107	43028	27590
Вінницька	22	5391	5246	–	1459	–
Волинська	6	1271	1482	1	39	39
Дніпропетровська	21	3365	2742	4	3285	1140
Донецька	20	6972	4200	52	17226	9475
Житомирська	9	1010	2750	–	818	–
Закарпатська	15	4509	3564	1	424	200
Запорізька	18	6424	5169	7	2622	1812
Івано-Франківська	17	2260	2743	2	517	145
Київська	20	3806	3004	6	1464	748
Кіровоградська	5	785	630	1	350	450
Луганська	14	1552	1207	1	3312	60
Львівська	76	20149	19807	5	307	340
Миколаївська	8	1190	2374	21	10862	6791
Одеська	37	16230	15053	8	7236	2023
Полтавська	15	4670	4462	1	251	177
Рівненська	9	655	1324	–	–	–
Сумська	4	712	535	–	1059	–
Тернопільська	10	1250	1729	–	212	–
Харківська	16	4901	3714	5	3360	1705
Херсонська	9	1381	2119	36	12440	8482
Хмельницька	12	1629	1610	–	265	–
Черкаська	9	2420	2300	–	537	–
Чернівецька	6	910	897	–	260	–
Чернігівська	10	895	1759	2	1022	336
м. Київ	12	2867	2598	3	1070	650

*за даними Держкомстату України

Завдання 1. За даними Таблиці 3. розрахувати середньостатистичну рекреаційну місткість оздоровниць у розрізі областей України. На основі отриманих результатів здійснити групування областей за рекреаційною місткістю оздоровчого фонду. Зробити висновки щодо регіонального розподілу фонду оздоровниць України за величиною ліжко-місць та вказати на ключові чинники і причини виявлених регіональних диспропорцій.

Завдання 2. За даними Таблиці 3. на контурній карті здійснити районування областей України за: 1) кількістю санаторіїв і пансіонатів з лікуванням (методом якісного фонду); 2) загальною рекреаційною місткістю санаторіїв і пансіонатів з лікуванням (методом штриховки). Виявлені закономірності пояснити. З'ясувати, в яких регіонах держави вдалося зберегти інфраструктуру, а в яких відбувся занепад санаторно-курортного господарства. Оцінити туристично-інвестиційну привабливість рекреаційно депресивних областей держави. На основі виділених районів охарактеризувати пріоритети розвитку рекреаційно-оздоровчого туризму в Україні.

Завдання 3. За даними Таблиці 3. розрахувати середньостатистичну рекреаційну місткість закладів відпочинку у розрізі областей України. На основі отриманих результатів здійснити групування областей за рекреаційною місткістю фонду відпочинково-туристичних закладів України. Зробити висновки щодо регіонального розподілу фонду за величиною місць та вказати на ключові чинники і причини виявлених регіональних диспропорцій.

Завдання 4. За даними Таблиці 3. на контурній карті здійснити районування областей України за: 1) кількістю будинків та пансіонатів відпочинку (методом якісного фонду); 2) загальною рекреаційною місткістю будинків і пансіонатів відпочинку (методом штриховки). Виявлені закономірності

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Запорізька	63	59	2185	1823	4356	3554	138642	148854	14
Івано-Франківська	31	34	1195	1188	2302	2305	71776	58182	15
Київська	56	46	1569	1369	3395	2693	98352	97507	25
Кіровоградська	30	21	1032	520	2074	970	40773	31566	12
Луганська	44	43	2598	1851	4920	3297	53505	47652	37
Львівська	65	55	3252	2526	6612	4893	124613	164286	43
Миколаївська	49	44	1432	1143	3267	2490	41388	40135	9
Одеська	121	96	3258	3674	8394	8161	220295	243127	19
Полтавська	60	65	1913	1647	4191	3421	141456	125303	15
Рівненська	25	23	1216	1018	2152	1833	85133	66401	10
Сумська	56	46	1516	898	4033	2372	60157	59539	15
Тернопільська	22	27	1104	1187	2157	2478	42535	51628	16

Продовження Таблиці 4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Харківська	74	76	3354	2328	6758	4859	133035	143236	17
Херсонська	50	47	1452	1247	3182	2817	55477	63975	9
Хмельницька	47	30	1899	763	4531	1578	53573	46818	13
Черкаська	38	36	1424	1215	2629	2491	68903	73738	16
Чернівецька	21	18	1048	943	2131	1793	55783	52938	11
Чернігівська	54	52	1180	822	2741	1887	57020	56217	15
м. Київ	87	95	8908	7637	18765	14478	680527	810232	1

*за даними Держкомстату України.

М.Рутинський

Завдання 1. За даними Таблиці 4. розрахувати показники середньообласної забезпеченості міст України готелями (к-ть готелів / к-ть міст). На контурній карті здійснити районування областей України: 1) за кількістю готелів (методом якісного фону), 2) за забезпеченістю міст готелями (методом штриховки). Письмово проаналізувати виявлені закономірності. З'ясувати, в яких регіонах держави вдалося зберегти інфраструктуру, а в яких відбувається занепад готельного господарства. Зробити висновки щодо динаміки (за період 1995-2000 рр.) та перспектив розвитку готельного господарства в розрізі областей України.

Завдання 2. За даними Таблиці 4. на контурній карті здійснити районування областей України за: 1) місткістю номерного фонду готелів (методом якісного фону); 2) обсягом надання готельних послуг приїжджим (методом штриховки). Оцінити туристично-інвестиційну привабливість готельної інфраструктури областей держави.

Завдання 3. Розрахувати показники завантаженості (к-ть відвідувачів / місткість готельного фонду області) готельного господарства в розрізі областей України. За результатами розрахунків виділити три групи областей з (а) відносно високою завантаженістю готельного господарства туристами, (б) середньою, (в) низькою. Зробити порівняльну оцінку стану розвитку готельного бізнесу в регіонах України на основі порівняння наявної місткості готельного фонду та сучасних обсягів його завантаження. Визначити основні регіональні проблеми та перспективи розвитку готельної інфраструктури в Україні.

Рекомендована література:

1. Байлик С.И. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, сертификация. - К.: ВИРА-Р, Альтпрес, 2001. - 208 с.

Практична робота № 5. Географія розвитку ресторанного господарства в Україні

Таблиця 5.

Загальна місткість закладів ресторанного господарства по регіонах України

	Місткість об'єктів ресторанного господарства, тис.				К-ть міст	К-ть міських мешканців, тис. осіб
	1985р	1990р	1995р	2000р	2000р	2000р
Україна	4054	4467	2815	1916	448	33796,5
АР Крим	153	169	91	80	16	1328
Вінницька	131	142	101	66	17	882
Волинська	73	87	80	69	11	553
Дніпропетровська	317	356	228	136	20	3103
Донецька	427	450	299	208	51	4465
Житомирська	108	123	92	62	9	806
Закарпатська	123	132	81	51	10	500
Запорізька	159	170	106	73	14	1536
Івано-Фр-ська	131	144	102	50	15	633
Київська	116	131	96	78	25	1064
Кіровоградська	83	93	69	43	12	716
Луганська	230	244	149	87	37	2283
Львівська	236	259	208	128	43	1652
Миколаївська	84	102	74	53	9	857,5
Одеська	214	222	92	67	19	1653
Полтавська	132	151	94	59	15	990
Рівненська	81	98	64	56	10	566
Сумська	104	119	70	37	15	871
Тернопільська	76	90	53	39	16	512
Харківська	265	289	157	122	17	2345
Херсонська	87	99	55	35	9	754
Хмельницька	108	126	73	59	13	775,5
Черкаська	122	128	73	49	16	797
Чернівецька	75	83	49	37	11	399
Чернігівська	82	92	58	49	15	759
м.Київ	232	269	125	108	1	2632

*за даними Держкомстату України.

Завдання 1. За даними Таблиці 5. розрахувати: 1) середньообласні показники кількості місць у закладах ресторанного господарства в розрахунку на 1000 міських мешканців (пропорція), 2) середньообласні показники забезпеченості міст України закладами ресторанного господарства (к-ть ресторанів / к-ть міст області).

Завдання 2. На контурній карті здійснити районування областей України: 1) за показником забезпеченості міст України закладами ресторанного господарства (методом якісного фону), 2) за показником кількості місць у закладах ресторанного господарства, що припадає на 1000 міських мешканців (методом штриховки). Виявлені закономірності пояснити.

Завдання 3. Прослідкувати динаміку зміни місткості закладів ресторанного господарства регіонів України з 1985 по 2000 роки. З'ясувати, в яких регіонах держави відносно вдалося зберегти інфраструктуру, а в яких відбувся занепад ресторанного господарства. На основі виявлених тенденцій спрогнозувати стан розвитку ресторанного бізнесу в регіонах України до 2010 року. Оцінити інвестиційну привабливість областей держави щодо розвитку ресторанної інфраструктури.

Рекомендована література:

2. Кабушкин Н.И., Бондаренко Г.А. Менеджмент гостиниц и ресторанов: Учеб. пособие. - Минск: Новое знание, 2000.-216 с.

**Практична робота №6. Розробка
екскурсійно-українознавчого туру**

Завдання 1: Користуючись картографічними, літературними й шеб-джерелами, розробіть маршрут, складіть і опишіть програму екскурсійно-українознавчого туру. (Наприклад: Львівсько-Волинське кільце, Галицько-Подільське кільце, Києво-Чернігівське кільце, Старокняжі твердині Русі-України, Сакральні центри України, Подорож у країну козацької слави тощо).

Рекомендована література:

1. Логвин Г.Н. Украина и Молдавия: Справочник-путеводитель. - Москва, 1982. - 454с.
2. Національна система туристсько-екскурсійних маршрутів "Намисто Славутича". - Київ, 1998. - 401 с.
3. Пам'ятки архітектури та містобудування України. Довідник Державного реєстру національного культурного надбання. - Київ: Техніка, 2000
4. Туристичні ресурси України / Під ред. О.І.Лугова. - К:
Інститут туризму федерації профспілок України, 1996. -352 с.

**Практична робота № 7. Географія закладів
стаціонарного відпочинку дітей в Україні**

Таблиця 6.

**Загальні кількість та місткість дитячих
оздоровчих таборів по регіонах України в 2000р.**

	К-ть таборів	У них місць	Населення, тис. осіб
Україна	7615	227179	49711
АР Крим	257	26248	2118
Вінницька	64	5835	1815
Волинська	162	2335	1059
Дніпропетровська	207	14066	3713
Донецька	494	33488	4953
Житомирська	28	2709	1433
Закарпатська	50	3662	1284
Запорізька	193	18922	2005
Івано-Франківська	84	3643	1457
Київська	200	4259	1830,5
Кіровоградська	311	3271	1168,5
Луганська	587	15060	2643
Львівська	32	3631	2717
Миколаївська	326	11276	1299
Одеська	406	8668	2510
Полтавська	884	7816	1678
Рівненська	27	2840	1188
Сумська	504	5955	1338
Тернопільська	50	2640	1158
Харківська	301	12156	2970
Херсонська	478	18030	1226
Хмельницька	1052	3738	1461
Черкаська	541	3074	1451
Чернівецька	49	3990	932
Чернігівська	56	2952	1285
м.Київ	237	3910	2632

*за даними Держкомстату України.

Завдання 1. На основі даних про місткість дитячих таборів та загальну чисельність населення області розрахувати показник забезпеченості областей України місцями для дитячого відпочинку з розрахунку на 1000 мешканців. Здійснити районування областей України за ступенем забезпеченості місцями в дитячих таборах. Обґрунтувати проблеми та перспективи розвитку дитячого оздоровчого відпочинку в регіонах України.

Рекомендована література:

1. <http://www.foxit.com.ua/foi/foi.htm>
2. <http://www.bap-1.eibgu.tk.ua/sbai1ci-gi.5bit1>

**РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ
"ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ"**

140

1. Багров М.В. Принципы концепции рекреационного развития Крыша // УГЖ. - 1997. - №1. - с.29-34
3. Байлик С.И. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, сертификация. - К.: ВИРА-Р, Альтпрес, 2001. -208 с.
4. Бейдик О.О. Рекреацијне районування // ГЕУ, в 3-х т. - К.: Вид-во ім.М.П.Бажана, 1990. - т.3. - с.120
5. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреацијної географії. - К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1998. - 130 с.
6. Бейдик О.О. Рекреацијно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. - К: ВПЦ "Київ, ун-т", 2001. - 395 с.
7. Бейдик О.О. Розвиток понятійно-термінологічного апарату рекреацијної географії та географії туризму // Туризм у ХХІ столітті: глобальні тенденції і регіональні особливості. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. - К.: Знання України, 2002. - с. 479-485
8. Бочковський О.І. Вступ до націології. - Мюнхен: УТП, 1992. - 340 с.
9. Бражник А.В., Шемряев З.С. Туристские маршруты Крыма: Путеводитель. - Симферополь: Таврия, 1989. - 234 с.
10. Вейсберг Б.С., Нестеренко П.А., Стефанов П.А. Від Десни до Ворскли: Путівник. - Харків, 1986
- П. Виноградская А. Развитие туристического бизнеса в Украине // Бизнес-информ, 1999. - № 9-Ю. - с.122-127
12. Вуйцик В.С. Державний історико-архітектурний заповідник у Львові. 2-е вид., доп. - Львів: Каменяр, 1991. - 175 с.
13. Горішевський П.В., Васильєв В.П., Зінько Ю.В. Сільський зелений туризм: організація гостинності на селі: Підручник. - Івано-Франківськ: Місто-Н, 2003. - 158 с.

14. Гусак Н. Маршрути Придунайського краю. - Одеса: Маяк, 1978
15. Громадське харчування і туристична індустрія у ринкових умовах: 36. наук, праць. - Київ, 2001. - 238 с.
16. Данилюк А.Г. Волинь: Пам'ятки народної архітектури: Іст.-краєзн. ст. - Луцьк: Надстир'я, 2000. - 100 с.
17. Данилюк А.Г. Скарби народної архітектури Гуцульщини: Етногр. нарис. - Л.: Логос, 2000. - 135 с.
18. Данилюк А.Г. Поклонися народному зодчому. Етно графічні нариси про народну архітектуру України. - Львів: Свічадо, 1995
19. Данилюк А.Г. Традиційна архітектура регіонів України: Полісся. - Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001. - 147 с.
20. Дергачев В., Живицкий А. Формирование зон свободного предпринимательства туристского и курортно-рекреационного назначения // Экономика Украины. - 1992. - №11. - с.60-64
21. Иванух Р., Жученко В. Стратегические проблемы развития туристско-рекреационного комплекса Украины // Экономика Украины. - 1997. - №1. - с.65-71
22. Иванух Р.А., Кривець А.Г. Рекреационно-туристичний комплекс Поділля // Регіональна економіка. - 1997. - №4. - с.85-94
23. Індустрія відпочинку Львівщини. Інформаційний довідник / Під ред. П.В.Жука. - Львів, 1994. - 95 с.
24. Заповідники і національні природні парки України / Мінекобезпеки України. - К.: Вища школа, 1999. - 232 с.
25. Здравниці профсоюзів України. - К.: Тамед, 1997. - 317 с.
26. Золотое ожерелье Сумщини: Путивль, Глухов, Ромни: Путеводитель / В.И.Белашов и др. - Харків: Прапор, 1987. - 150 с.
27. Мацола В.І. Рекреационно-туристичний комплекс України. - Львів, 1997. - 259 с.
28. Мороз С.А., Онопрієнко В.І., Бортник С.Ю. Методологія географічної науки. - К.: Заповіт, 1997. - 333 с.

М.Рутинський

29. Екологічні передумови розвитку рекреації на Гуцульщині. Тези доп. наук.-практ. конф. - Яремче, 1996
30. Енциклопедія етнокulturознавства. 4.2. Українська національна культура у просторі і часі / Ю.Римаренко, В.Кремень, В.Чернець, Л.Шкляр. - Київ, 2002
31. Есть город у моря: К 200-летию Одессы: Краевед. сб. - Одесса: Маяк, 1990. - 351 с.
32. Калитюк В.А. Рекреційно-туристичний комплекс в умовах ринку.- Львів, 1999. - 162 с.
33. Кононенко П.П. Українознавство. - К.: Либідь, 1996. - 284 с.
34. Концепція розвитку санаторно-курортної сфери, туризму і відпочинку у Львівській області / Під ред. В.С.Кравціва. - Львів, 2000. - 43 с.
35. Коржунова Н. Курортно-рекреационное хозяйство Причерноморья// Экономика Украиньї. - 1999. - №2. - с.72-76
36. Кравців В.С., Євдокименко В.К., Габрель М.М., Копач М.В. Рекреційна політика у Карпатському регіоні: принципи формування, шляхи реалізації. - Чернівці: Прут, 1995. - 72 с.
37. Кравців В.С., Гринів Л.С., Копач М.В., Кузик С.П. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери. - Львів: ІРД НАН України, 1999.-78 с.
38. Кравців В.С., Шургот Б.Й. Перспективи і проблеми розвитку туризму в Західному регіоні України // Тигузгука огог таїа рг2Є(15ІеЬіогс2О5с Јако £огту акіутгасу аЬ 52аго\урггу-£гапіс2пусЬ. Т II. - Тагозіа^, 2000. - С. 45-51.
39. Крашко М.П. Краєзнавство і туризм: Навч. посібник. - К.: Вища школа, 1994. - 191 с.
40. Крисаченко В.С. Українознавство: Хрестоматія-посібник: У 2-х кн. - К.: Либідь, 1997
41. Курортна реабілітація потерпілих від Чорнобильської катастрофи / За ред. С.В.Івасівки, В.Н.Корзуна, Г.І.Стеценка,

К.: Здоров'я, 1999. - 108 с.

42. Курортні ресурси України / За ред. М.В.Лободи. - К.: ТАМЕД, 1999. - 344 с.

43. Львів (Архітектурно-історичний нарис). Львів: Каменяр, 1989. - 270с.
44. Львівщина туристична: Путівник / М.В.Гончар, І.М.Малявська, В.Н.Пшеничний та ін. - Львів: Каменяр, 1986. - 120 с.
45. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). - К.: Альтерпрес, 2002. - 436 с.
46. Мирошніченко А.А. Аграрнорекреаційні зони в Україні. - Днепропетровск: Б.в., 1998. - 170 с.
47. Мотиенко Я.В. Курорти Донбасса: Путеводитель. - 2-е изд., доп. - Донецк: Донбасе, 1983. - 52 с.
48. Національна система туристсько-екскурсійних маршрутів "Намисто Славутича". - Київ, 1998. - 401 с.
49. Новицький Я. Острів Хортиця на Дніпрі, його природа, історія, старожитності. - Запоріжжя: Тандем-У, 1997. - 88 с.
50. Огульчанский А., Михайличенко В. По морю Азовскому. - Днепропетровськ: Промінь, 1983
51. Павлов В.І., Черчик Л.М. Рекреаційний комплекс Волині: Теорія, практика, перспективи. - Луцьк, 1998. - 124 с.
52. Пам'ятки архітектури та містобудування України. Довідник Державного реєстру національного культурного надбання. - Київ: Техніка, 2000
53. Пилигримн Крима - Осень' 2000: Путешествия по Криму, путешественники о Криме: Матеріальї V Крим. междунар. науч.-практ. конф. - Симферополь: Крїмський Архив, 2001. - т.1. - 232 с-т.2.-312 с.
54. Пирожник И.И. Основы географии туризма и зкекурсионного обслуживания: Учеб. пособ. - Минск: Университетское, 1985. - 253 с.
55. Проблеми розвитку туризму в Україні і завдання відновлення історичної пам'яті народу засобами туризму. Тези, доп. Всеукр. наук.-практ. конф. - Київ-Косів, 1994
56. Прокопишак К. Проблеми розвитку соціальної інфраструктури та відродження сіл Карпатського регіону. - Львів: Українські технології, 1997. - 176 с.

.Рутинський

57. Путрик Ю., Свешников В. Туризм глазами географа. - М.: Мьшсль, 1986. - 158 с.
58. Радзієвський В.О. Подорож у підземну казку: Путівник по карстових печерах Тернопільщини. - 2-е вид., доп. - Львів: Каменярь, 1984. - 56 с.
59. Рекреаційні зони і туристсько-екскурсионні маршрути Донецької області "Мой Донбасе" / Под ред. В.Ф.Горягина, С.С.Куруленко. Донецьк: ДИТБ, 2001. - т.1. - 215 с.
60. Розвиток туризму в Україні. Проблеми і перспективи: 36. наук, праць. - К.: Слов'янський діалог, 1995. - 244 с.
61. Русанов И.В., Русанов К.И. Крїм: горн и море. Путеводитель. - Симферополь: Бизнес-Информ, 2001. - 232 с.
62. Рутинський М.Й. Організація спортивно-оздоровчого туризму: Навчально-методичні матеріали. - Львів: КВКПП "Фенікс", 2002
63. Рїчков П.А. Дорогами Южной Ровенщины: От Корца до Пляшевой. - М.: Искусство, 1989. - 174 с.
64. Савенко В.Н. Возможности развития туристической деятельности в Северном Приазовье// Проблеми інформатизації рекреаційної та туристичної діяльності в Україні: Матеріали міжнар. конгресу. - Трускавець, 2000. - с.238-243
65. Сїгуа Г.В. Стан та перспективи розвитку вільних туристсько-екскурсійних зон в Україні // Туристский феномен: зкономические, социальные, экологические и культурно-исторические предпосылки и последствия. Матеріальї IV Междунар. наук.-практ. конф. (г.Святогорск, 14-16 мая 2002 г.). -Донецк, 2002. -с.91-95
66. Симоненко Б.К. Регіони України: проблеми розвитку. - К.: Наукова думка, 1997
67. Сосса Р.І. Історія картографування території України. Від найдавніших часів до 1920 року. - К.: Наукова думка, 2000.

-247 с.

68. Состояние туристической-оздоровительной отрасли Одесской области. - Одесса, 2001. - 100 с.

144

69. Сушко К.И. Наедине с Хортицей: Краевед. очерки. - Дніпропетровськ: Промінь, 1986. - 101 с.

70. Тимчишин Я., Савка М., Тимошенко П. Подорожі по Львівщині. Краєзнавчо-туристичний нарис. - Львів: Каменярь, 1967.-384 с.

71. Туризм в Україні. Статистичний бюллетень. - К.: Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму України, 2000. - 30 с.

72. Туристичні ресурси України / Під ред. О.Плугова. - К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1996. - 352 с.

73. Царфис П.Г. География природных лечебных богатств СССР (курортологические аспекты). - М.: Мысль, 1986. - 337 с.

74. Цветущий край Подолии: Путеводитель / В.Д.Бовкун и др. - 2-е изд., доп. - Одесса: Маяк, 1988. - 204 с.

75. Цибух В.І. Проблеми і завдання розвитку туризму в Україні в ХХІ столітті // Туристський феномен: економічні, соціальні, екологічні та культурно-історичні передумови та наслідки. Матеріали IV Міжнарод. наук.-практ. конф. (г.Святогорск, 14-16 мая 2002 г.). - Донецьк, 2002. - с.3-14

76. Федорченко В.К., Дьорова Т.А. Історія туризму в Україні: Навч. посіб. - К: Вища школа, 2002

77. Федорченко В.К., Мініч І.М. Туристський словник-довідник: Навч. посіб. - К.: Дніпро, 2000. - 160 с.

78. Федунь О.В. Бальнеологічні ресурси Прикарпаття. - Львів: ВНТЛ, 1999. - 168 с.

79. Україна: Путівник / Упоряд. О.Зінкевич, В.Гула. - К., 1995

80. Україна: шедеври культурної спадщини: Путівник. - К., 1999

81. Український туристичний каталог. - К., 1997. - 192 с.

82. Храми України: Альбом / Упоряд. Л.Прибега. - К.: Мистецтво, 2000. - 368 с.

83. Шаблій О.І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. - Львів: ЛНУ імені І.Франка, 2001. - 744.

М.Рутинський

84. Шалковский И.П., Голуб Т.Д., Жарникова Л.П. Проф-союзные здравницы Украины. - К.: Здоровье, 1987. - 336 с.

85. Шаповал Г.Ф. История туризма: Учеб. пособие. - Минск:

Зкоперспектива, 1999. - 303 с.

86. Шищенко П.Г., Любіцева О.О. Географія туризму: загальні закономірності та тенденції розвитку // Туризм у ХХІ

столітті: глобальні тенденції і регіональні особливості. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. - К.: Знання України, 2002.-с. 71-76

87. Шмагина В.В., Харичков С.К. Рекреация и туризм в системе современных приоритетов социально-экономического развития. - Одесса: ИПРиЗЗИ НАН Украины, 2000. - 69 с.

88. Украинские Карпаты. Атлас туриста. - М: ГУГК, 1987. -150 с.

89. Євдокименко В.К. Регіональна політика розвитку туризму (Методологія формування, механізм реалізації). -

91. Burton R. Travel geography. - London, 1995

92. Warzynska J., Jackowski A. Podstawy geografii turysty. - Warszawa: Wyd.Naukowe PAN, 1978. - 334 s.

93. Kowalczyk A. Geografia turysty. - Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2001. - 287 s.

94. <http://www.muflon.agroturystyka.org>

95. http://www.medinfo.kiev.ua/Table_sanat_sankiev.htm

96. <http://www.library.online.kr.ua>

97. <http://www.travel.org.ua/rus>

98. <http://www.odessapassage.com>

99. <http://packet.crimea.ua/rsc/index.htm>

100. <http://www.mountain.ru/krim>

101. <http://www.moscow-crimea.ru>

102. <http://www2.tour.crimea.com/index.htm>

103. <http://tourcompas.cv.ukrtel.net/sanatory.php>

104. <http://www.tour.com.ua/tourwww/pansion.htm>

Чернівці: Прут, 1996. - 288 с.

90. Якушева Е.М., Нижура А.М. "Пещерные города" Крыма. Путеводитель. - Симферополь: Таврия, 1972. - 94 с.

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

91. Вшіоп К. Трауеі §ео§гарБу. - Ђопсіоп, 1995

92. \Ѓаггупзка/,^ско\узкі А. Росізгдхуу §ео§гаіі Шгугги. -

\Ѓаг52аша: \ЃусШаіко\ге РАМ, 1978. - 334 з.

93. Кошаісгук А. Сео§гаіа Іигугги. - \Уагзга\уа: \Ѓусіа\у-

ИССЛЕДОВАНИЕ РИМ, 2001. - 287 с.

94. Бі;ір://улу\у.тиДоп.а§го1:игуз1:ука.ог§

95. Ђір://улу\Ѓ.тесііГі1'о.кіеу.иа/Таб1е_запа1;_зап кіеу.Бі;т

96. Ђір://^^\гш.Ньгагу.оп1пе.кг.иа

97. Ђір://у\у\у.1:гауе1.ог§.иа/ги5

98. Ђір://у\у\у.осіе55ара55а§е.сот

99. Ђір://раскеі.сгітеа.иа/гзс/іпсіех.Бі;т

100. п«р://улу\у.тоип1:ат.ги/кгіт

101. Ђір://\Ѓлулу.тозсо\у-сгітеа.ги

102. Ђіір://шлу^2.і;оиг.сгітеа.сот/іпсіех.Біт

103. Ђір://Доигсотраз.су.икгіе1.пе1;/5апаіогу.рЪр

104. Мі;p://улу\Ѓіоиг.сот.иаДоиг\уш\Ѓ/рапзіоп.Біт

146

105. htt

p://www

.tour.co

m.ua/tou

rwww/m

useum.h

tin

106. htt

p://www

.odessap

assage.c

om

107. htt

p://www

.gov.if.u

a/touris

m

108. htt

p://www

.sankur.

uzhgoro

d.ua

109. htt

p://www

.tour.co

m.ua/tou

rwww/k

arpaty.ht

m

110. htt

p://www

.sbedif.if

.ua

111. htt

p://tourc

ompas.c

v.ukrtel.

net

112. htt

p://www

.about.lviv.ua

113. <http://www.ko.if.ua/daily/newspub.htm>

114. <http://www.rakhiv.ukrtel.net/greentourism-ukr.htm>

115. <http://www.greentour.com.ua/ua/news>

116. <http://tourcompas.cv.ukrtel.net/hotels.php>

117. <http://www.han-tengry.mk.ua/chaild-ru.shtml>

118. <http://www.tour.com.ua/tourwww/hotel.htm>

119. <http://www.ukraine-hotel.com>

120. <http://www.all-hotels.com.ua>

**ПРАВИЛЬНІ ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ ПРОМІЖНОГО
ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ ЗАСВОЄННЯ
СТУДЕНТАМИ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ КУРСУ**

Теми 1-8:

№ питання	Правильна відповідь	№ питання	Правильна відповідь
1	Б	19	Б
2	Б	20	Б, В
3	Б	21	В
4	А	22	Г
5	Г	23	А, Г
6	В	24	Г
7	В	25	Б
8	А, Б, В	26	Б
9	А, Б	27	Г
10	А	28	В
11	А, Б	29	Б
12	А	30	Г, Е, К, Л
13	Б	31	
14	А	32	Б
15	В	33	В
16	Б	34	А
17	Б, В	35	В
18	Б		

№ питання	Правильна відповідь	№ питання	Правильна відповідь
1	Г Ж К П	51	А
2	Г	52	В
3	Б	53	п
4	Б	54	р
5		55	р
6	Г Д Ж	56	Е, Ж, К, Л, Н
7	Б	57	Б
8	В	58	Б
9	А	59	А
10	В	60	В
11	А	61	В
12	В	62	Б
13	В	63	
14	Ж	64	
15	В	65	Д
16	Б	66	г
17	В	67	з
18		68	Б
19	Б	69	п
20		70	А
21	Б	71	В
22	А	72	Г
23	п	73	р
24	Б, Г, Д, Ж	74	Б
25	Г	75	В
26	А	76	Б
27	Б	77	
28	В	78	В
29	Б	79	

30		80	В
31	Б	i 81	
32	П	82	А
33	Ж	83	А, Б, Д, З, М, П
34	А	84	А
35	В	85	Б
36	В	86	А
37	А,В	87	А, Б, В, Г, Д, Е, Ж,З
38	А	88	Г
39	Б	89 -	Б
40	Б	90	А
41	В, П, П	91	Д
42	Б	92	
43	В	93	Б
44	-А	94	Д
45	Б, В	95	Г
46	Г	96	П
47	Б	97	Б, В, Д, Е, К
48	Г	98	Г
49	В,Г	99	В
50		100	В

№ питання	Правильна відповідь	№ питання	Правильна відповідь
1	В	36	П
2	Г	37	Б
3	В	38	А
4	П	39	Б
5	Г, П	40	Д
6	А	41	Б
7	Г	42	Л
8	А	43	В
9	Л, Ж	44	
10	Н	45	В
11	Б	46	Б
12	А	47	
13	Б	48	А
14	А	49	Н
i 15		50	К
16	А	51	Б
17	А	52	К
18	В	53	Б
19	З	54	Б

Теми 15-18 (продовження)

20	В	55	Р
21	П	56	А
22	Г	57	Г
23	Б	58	
24	Б	59	Г
25	В	60	Д
26		61	П
27	Ж	62	Б
28	К	63	В
29	П	64	В
30	А	65	А
31	В	66	В
32	В	67	В
33	Б	68	Е
34	Б	69	А
35	Е	70	Е

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

**ПРАВИЛЬНІ ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ
ПІДСУМОВУЮЧОГО ПЕРЕДЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО
ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ
УСПІШНОСТІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ
ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ КУРСУ**

№ питання	Правильна відповідь	№ питання	Правильна відповідь
1	Б	39	Б
2		40	А
3	Г	41	Б
4	А, Б, В, Г, ДЕ, Ж, З	42	Б
5		43	В П П
6	Б	44	В Г
7	П	45	В
8	В	46	
9	Б, Г, ДЖ	47	А
10	А	48	Б
11	В	49	А
12	В	50	Е, Ж, К, Л, Н
13	А	51	В
14	В	52	Б
15	А	53	Б
16	Б	54	Г
17	В	55	В
18		56	Г
19	А	57	Г

Продовження таблиці:

20	Б	58	В
21	В	59	А
22	Г	60	
23	А	61	В
24		62	А, Г, Ж, К, Л
25	Б	63	Б
26	Г	64	Б
27	В	65	Б
28		66	Б
29	Л, Ж	67	Г, Е, К, Л
30	В	68	К
31	Б	69	А
32	Б	70	Б
33	А	71	Б, В
34	А	72	
35	В	73	В
36	В	74	
37	П	75	А, Б
38	Б, В		

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....3

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ КУРСУ.....6

Розподіл годин за тематичними розділами і видами занять для стаціонарної форми навчання (Навчально-методичний план курсу) 9

Частина I.

ГЕОТУРИСТИКА В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО ГЕОГРАФІЧНОГО УКРАЇНОЗНАВСТВА 13

Тема 1. Географія туризму України як наукова дисципліна й окремий напрямок суспільно-географічного українознавства. Об'єкт, предмет та основні завдання наукової дисципліни. Загальнонаціональний, регіональний та локальний рівні українознавчо-геотуристських досліджень 13

Тема 2. Історична періодизація і наукова спадщина українознавчо-геотуристських досліджень: персоналі, найвідоміші праці..... 14

Тема 3. Теоретико-методологічна міждисциплінарність геотуристики. Система основних методів досліджень. Сучасні суспільно-ринкові запити щодо змісту та прикладної об'єкт-предметної націленості національних геотуристських досліджень 15

Частина II.

ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНІ РИСИ ГЕОПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ17

Тема 4. В'їзний та внутрішній туристичні потоки. Часова динаміка, структурний (за видами/цілями туризму) та геопросторовий розподіл туристичного потоку 17

i:.,

Тема 5. Ресурсний потенціал туристичного комплексу України	18
Тема 6. Геотуристичні аспекти організації та функціонування підприємств санаторно-курортного господарства України.....	20
Тема 7. Геотуристичні аспекти організації та функціонування підприємств тимчасового проживання, харчування й дозвілля	21

Частина III.

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕОПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ	24
Тема 8. Регіональна диспропорція ресурсного й інфраструктурного потенціалу національного туристичного комплексу. Проблеми інтегрального туристського районування України	24

ЗАВДАННЯ ПРОМІЖНОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ КУРСУ (Теми 1-8)

Тема 9. Західно-Поліський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.....	33
Тема 10. Центрально-Поліський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.....	34
Тема 11. Північно-Східний економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу.....	37
Тема 12. Карпатський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу	39

Тема 13. Подільський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу	-17
Тема 14. Центрально-Український економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу	51

ЗАВДАННЯ ПРОМІЖНОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ КУРСУ (Теми 9-14).....

Тема 15. Придніпровський економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу	70
Тема 16. Донецький економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу	71
Тема 17. Причорноморський (без АР Крим) економічний район: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу	72
Тема 18. Крим: краєзнавчо-туристична характеристика. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку туристичного бізнесу	77

ЗАВДАННЯ ПРОМІЖНОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ КУРСУ (Теми 15-18).....

Частина IV.
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ.....

Тема 19. Відродження масового спортивно-оздоровчого й екскурсійно-українознавчого дитячого туризму в	
---	--

контексті національної консолідації й формування підвалин майбутнього Української держави	95
Тема 20. Майбутнє соціального туризму. Право на лікувально-реабілітаційний туризм для соціально незахищених верств населення України: пошук ринково-адаптованих механізмів державної підтримки соціального туризму	97
Тема 21. Становлення сільського зеленого туризму як однієї з провідних субгалузей міжнародно-туристичної спеціалізації України. Невичерпність агротуристичного потенціалу з огляду на традиції гостинності й збережену етнічну самобутність українського народу. Проблеми сертифікації на відповідність євростандартам та входження в спільноєвропейську корпоративну агротуристичну мережу	98
Тема 22. Стратегічні завдання і пріоритети держави в напрямі стимулювання в'їзного туризму. Приватизація і корпоратизація в національному туристичному бізнесі. Стратегія перетворення в'їзного туризму на вагоме джерело наповнення державного бюджету	100

ЗАПИТАННЯ ПІДСУМОВУЮЧОГО ПЕРЕДЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ КУРСУ	103
---	-----

Семінарське заняття №1	118
Семінарське заняття №2	119
Семінарське заняття №3	120
Семінарське заняття №4	121
Семінарське заняття №5	121

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ "ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ"	139
---	-----

ПРАВИЛЬНІ ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ ПРОМІЖНОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ КУРСУ	147
---	-----

ПРАВИЛЬНІ ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ ПІДСУМОВУЮЧОГО ПЕРЕДЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТАМИ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ КУРСУ	152
--	-----

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Михайло Рутинський

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Навчальний посібник

Керівник видавничих проектів *Б. А. Сладкевич*
Комп'ютерна верстка *О. А. Клевцова*
Дизайн обкладинки *Б. В. Борисов*

Підп. до друку 30.10.2003. Формат 60x84/16. Папір
офсетний. Гарнітура ReieгзЫи§. Друк офсетний.
Ум.друк.акр. 10. Наклад №1 - 500 прим. Зам.№
03/057

Видавництво "Центр навчальної літератури"
вул. Електриків, 23, м. Київ, 04176
тел./факс 416-01-34, тел. 416-04-47,416-20-63,451-65-
95
е-таїї: o!йсе@иаБоок.сот, теїеог@иаБоок.сот
офіційний сайт: \у\гу.си1.сот.иа

СВІДОЦТВО ДК №1014 від 16.08.2002

Надруковано у друкарні
ПП „МОЛА" м. Київ,
вул. Фрунзе, 160
тел./факс: 4903455 е-таїї:
Гго1а@зyiiоп1іпе.сот